

105997

E. 756²⁶

COMPAS ROMÂNESC

ANUAR FINANCIAR

PE

1895.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REDACTAT DE

PETRA-PETRESGU.

~~~~~

ANUL III.

~~~~~

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SIBIIU.

TIPARIUL TIPOGRAFIEI ARCHIDIECESANE.

1895.

~~~~~

COMPAS ROMÂNESC

ANUAR FINANCIAR

PE

1895.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REDACTAT DE

PETRA-PETRESGU.

ANUL III.

SIBIIU.

TIPARIUL TIPOGRAFIEI ARCHIDIECESANE.

1895.

BC Tipărit cu spesele institutului „ALBINA”.

165987

Prefață.

Pe lângă datele, care se țin strict de statistica institutelor de bani, în anul present, se începe în Kompasul rom. publicarea părții I. din Legea comercială.

Partea acésta tractéază următoarele materii: Comercianți în genere, registrele comerciale, firmele, procuriști și plenipotențiați comerciali, personalul ajutător; societăți comerciale în genere, societatea colectivă, relațiile de drept ale societarilor între sine și față de a treia persoană, disolvarea societății și repășirea singuraticilor din-*ea*, lichidarea, prescripțiunea pârelor față de societate; societatea în comandită, societatea pe acții (anonimă), relația de drept a acționarilor între sine, adunarea generală, direcțiunea și comitetul de supraveghiare, disolvarea societății pe acții, societățile pe acții externe, dispoziții penale; asociațiunile, relațiile de drept ale societarilor între sine și față de a treia persoană, adunarea generală, direcțiunea și comitetul de supraveghiare, disolvarea asociațiunei, prescripțiunea pârelor față de societari.

Partea II. va urma în anul viitor.

Redacțiunea.

Cuprinsul.

	Pag.		Pag.
Bilanțurile institutelor	1—54	Trageri la sorti	VI.
Legea comercială	55—107	Taxe de timbru	VIII.

Institutele de bani.

	Pag.		Pag.
✓ Albina	1	✓ Lipovana	28
✓ Ardeleana	4	✓ Luceafărul	29
✓ Arieșana	6	✓ Lugojana	29
✓ Auraria	7	✓ Mielul	30
✓ Aurora	9	✓ Munteana	31
✓ Beregsana	10	✓ Mureșiana	33
✓ Bistrițana	11	✓ Olteana	34
✓ Brădetul	12	✓ Oravița (casă de păstrare)	35
✓ Chișodana	13	✓ Parsimonia	37
✓ Comóra	14	✓ Patria	37
✓ Concordia	15	✓ Riureana	39
✓ Crișana	16	✓ Sătmăreana	40
✓ Detunata	17	✓ Sebeșana	41
✓ Economul	17	✓ Seliște (reun.)	42
✓ Făgețana	19	✓ Silvania	44
✓ Feldru (soc. de p.)	20	✓ Șoimușana	46
✓ Fortuna	21	✓ Someșana	47
✓ Furnica	22	✓ Speranța	48
✓ Hațegana	23	✓ Timișana	49
✓ Hondoleana	25	✓ Ulpiana	51
✓ Hunedóra	25	✓ Unireă	52
✓ Ilyva mare (reun.)	26	✓ Victoria	52
✓ Iulia	27		

Calendar pe anul 1896.

	ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	lunie		Julye	August	Septembre	Octobre	Novembre	Decembre
Duminecă	524 1231 197	221 928 2311	2917 2917	2614 2614	321 1028 176 2412 3119	726 142 219	2816 2917	523 1230 197	221 928 2311	2715 2715	2513 2513	2917 2917	2715 2715
Luni	131 208	175 2412	3018	2715	422 1129 186 2513	153 153	2917	131 208	142 219	2715	2513	2917	2715
Martți	142 219	186 2513	3119	2816	523 1231 197	164 2311	3018	142 219	153 2210	2816	2513	2917	2715
Mercuri	153 2210	197 2614	321	2917	624 131 208	175 2412	3119	153 2210	164 2311	2816	2513	2917	2715
Joi	164 2311	208 2715	321	2917	726 142 219	186 2513	3018	164 2311	175 2412	2816	2513	2917	2715
Vineri	175 2412	208 2715	321	2917	827 153 2210	197 2614	3119	175 2412	186 2513	2816	2513	2917	2715
Sămbătă	186 2513	197 2614	321	2917	928 164 2311	208 2715	3119	186 2513	197 2614	2816	2513	2917	2715
Duminecă	523 1230 197	221 928 2311	2917 2917	2614 2614	321 1028 176 2412 3119	726 142 219	2816 2917	523 1230 197	221 928 2311	2715 2715	2513 2513	2917 2917	2715 2715
Luni	131 208	175 2412	3018	2715	422 1129 186 2513	153 153	2917	131 208	142 219	2715	2513	2917	2715
Martți	142 219	186 2513	3119	2816	523 1231 197	164 2311	3018	142 219	153 2210	2816	2513	2917	2715
Mercuri	153 2210	197 2614	321	2917	624 131 208	175 2412	3119	153 2210	164 2311	2816	2513	2917	2715
Joi	164 2311	208 2715	321	2917	726 142 219	186 2513	3018	164 2311	175 2412	2816	2513	2917	2715
Vineri	175 2412	208 2715	321	2917	827 153 2210	197 2614	3119	175 2412	186 2513	2816	2513	2917	2715
Sămbătă	186 2513	197 2614	321	2917	928 164 2311	208 2715	3119	186 2513	197 2614	2816	2513	2917	2715

Tragerile la sorti in anul 1896.

Luna și ziua.	Numele efectelor	Nominal	Căștiguri în nominal	
			Cel mai mare	Cel mai mic
2 Ianuarie	40% Los de stat 1854 Tr. S.	262.50	Tr. N. la 1	Aprilie 1896.
2 "	Losuri Credit	100.—	150000	200.—
2 "	" Regularea Dunărei	100.—	80000	100.—
2 "	" 40% Triest	50.—	10000	50.—
2 "	" Krakau	20.—	25000	30.—
2 "	" Laibach	20.—	25000	30.—
2 "	" Crucea r. a. Pr.	10.—	35000	50.—
2 "	" A.	10.—	fl. 13 și un coupon.	
2 "	" Sachsen-Meininger S.	7.—	Tr. Pr. la 1 Februarie	
2 "	" Hamburg S.	50.—	"	"
2 "	" Lübeck Pr.	50.—	" 10000	" 58.—
2 "	" Innsbruck	20.—	" 15000	" 30.—
3 "	" Salzburg	20.—	" 25000	" 30.—
7 "	" Salzburg	20.—	" 25000	" 30.—
7 "	30% Fonc. Bd. Cr. Emisiunea II. C.	100.—	50000	200.—
7 "	" A.	100.—	fl. 100 și 1 coupon.	
14 "	Losuri 30% Sărbesci	100.—	90000	100.—
14 "	" Sărbesci, tabac	10.—	100000	50.—
14 "	" A.	10.—	fr. 12.50 și un coupon	
14 "	" 50% Rusesci 1864 C.	100.—	200000	500.—
14 "	" A.	100.—	fiă-care los 130 Ruble	
15 "	40% Oblig. Banca u. h. C.	100.—	50000	1000.—
15 "	" A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
15 "	Losuri Salm	42.—	42000	63.—
15 "	" Waldstein	21.—	10500	31.50
1 Februar	Los de stat 1860 S.	500.—	Tr. N. la 1 Maiu	
1 "	Losuri St. Genois	42.—	52500	68.25
1 "	" Crucea roșie italiană C.	25.—	50000	50.—
1 "	" A.	25.—	L. 30 și 1 coupon	
1 "	" Sachsen-Meininger C.	7.—	5000	8.—
1 "	" 30% Turcesci	400.—	300000	400.—
1 "	" Braunschweig S.	20.—	35000	55.—
1 "	" 30% Hamburg C.	50.—	10000	2.—
15 "	" Józsv	2.—	9000	25.—
15 "	" Stanislaw	100.—	45000	1000.—
15 "	30% Fon. Bd. Cr. I. Emisiune C.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
29 "	Losuri Crucea roșie ung. C.	5.—	20000	25.—
29 "	" A.	5.—	fl. 6.50 și 1 coupon	
29 "	" Basilica C.	5.—	20000	25.—
29 "	" A.	5.—	fl 6 și un coupon	
2 Martie	Împrum. cu premii a Orașului Viena	100.—	200000	150.—
5 "	30% Fonc. Bd. Cr. Emis. II. C.	100.—	50000	200.—
5 "	" A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
13 "	Losuri 50% Rusesci 1866 C.	100.—	200000	500.—
13 "	" A.	100.—	fiă-care los 150 Ruble	
31 "	" Braunschweig	20.—	50000	24.—
1 Aprilie	40% Los de stat 1854 N.	262.50	105000	315.—
1 "	Losuri Regularea Tisei	100.—	100000	120.—
1 "	" Rudolf	10.—	15000	12.—
1 "	" 30% Turcesci	400.—	600000	400.—
13 "	" 30% Sărbesci	100.—	90000	100.—
1 Maiu	50% Losuri de stat 1860 N.	500.—	300000	600.—
1 "	Losuri Credit	100.—	150000	200.—
1 "	" Crucea roșie italiană C.	25.—	150000	50.—
1 "	" A.	25.—	Lire 30 și 1 coupon	
1 "	" Braunschweig S.	20.—	Cășt. la 30 Iunie	
5 "	30% Fonc. Bd. Cr. II. Emisiune C.	100.—	50000	200.—
5 "	" A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
13 "	Losuri Sărbesci, tabac C.	10.—	30000	50.—
13 "	" A.	10.—	fr. 12.50 și 1 coupon	
15 "	Împrumuturi ung. cu premii	100.—	120000	156.—
15 "	40% Obl. Banca ung. h. C.	100.—	50000	1000.—
15 "	" A.	100.—	fl. 100 și un ass.	
15 "	30% Fon. Bd. Cr. I. Emisiune C.	100.—	45000	1000.—
15 "	" A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	

Luna și ziua	Numele efectelor	Nominal	Căștiguri în nominal	
			Cel mai mare	Cel mai mic
1 Iunie	Los de stat 1864	100.—	150000	200.—
1 "	Losuri 4 1/2% Triest	105.—	21000	105.—
1 "	" 3% urcesci	400.—	800000	400.—
15 "	" Józsv	2.—	10000	2.—
15 "	" Buda	40.—	20000	65.—
30 "	" Braunschweig C.	20.—	12000	24.—
1 Iulie	Los de stat 1854 N.	262.50	Tr. N. la 1 Octob.	
1 "	Împrum. cu premii a Orașului Viena	100.—	200000	150.—
1 "	Losuri 4% Societatea nav. pe Dunăre	105.—	63000	105.—
1 "	" Crucea roșie austriacă C.	10.—	20000	50.—
1 "	" " A.	10.—	fl. 13 și 1 cupon	
1 "	" Sachsen-Meininger S.	7.—	Tr. C. la 1 August.	
6 "	3% Fonc. Bd. Cr. II. Emisiune C.	100.—	50000	200.—
6 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
13 "	Losuri 1% Ruscici 1864 A.	100.—	fiș-care los 130 R.	
13 "	" 3% Sârbesci	100.—	90000	100.—
15 "	" Salm	42.—	21000	63.—
15 "	" Waldstein	21.—	21000	31.50
30 "	" Clary	42.—	26250	63.—
1 August	Los de stat 1860 S.	500.—	Trag. Num. la 2 Nov.	
1 "	Losuri Crucea roșie italiană C.	25.—	15000	50.—
1 "	" " A.	25.—	Lire 30 și 1 cupon	
1 "	" Braunschweig S.	20.—	Cășt. la 30 Septembrie	
1 "	" Sachsen-Meininger C.	7.—	8000	8.—
1 "	" 3% Turcesci	400.—	600000	400.—
17 "	3% Fonc. Bd. Cr. I. Emisiune C.	100.—	45000	1000.—
17 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
1 Septemb.	Losuri Credit	100.—	150000	200.—
1 "	" Crucea roșie ungară C.	5.—	10000	25.—
1 "	" " A.	5.—	fl. 6.50 și 1 cupon	
1 "	" Basilica C.	5.—	10000	25.—
1 "	" " A.	5.—	fl. 6 și 1 cupon	
5 "	3% Fonc. Bd. Cr. II. Emisiune C.	100.—	50000	200.—
14 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
14 "	Losuri Sârbesci (tabac) C.	10.—	75000	50.—
14 "	" " A.	10.—	fr. 12.50 și 1 cupon	
14 "	" 5% Ruscici 1866 A.	100.—	fiș-care los 130 R.	
15 "	Oblig. cu premii ale Băncii u. h. C.	100.—	50000	1000.—
15 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
30 "	Losuri Palfy	42.—	42000	63.—
1 Octob.	" Braunschweig C.	20.—	20000	24.—
1 "	Los de stat 1854, Numeri	262.50	31500	315.—
1 "	Losuri Regulara Tisei	100.—	100000	120.—
1 "	" Rudolf	10.—	10000	12.—
14 "	" 3% Turcesci	400.—	300000	400.—
15 "	" 3% Sârbesci	100.—	90000	100.—
30 "	" Józsv	2.—	18000	2.—
2 Novemb.	Los de stat 1860, Numeri	500.—	300000	600.—
2 "	Împrum. cu premii a orașului Viena	100.—	200000	150.—
2 "	Losuri Crucea roșie italiană C.	25.—	35000	50.—
2 "	" " A.	25.—	L. 30 și 1 cupon	
2 "	" Braunschweig S.	20.—	Cășt. la 31 Decembre	
5 "	3% Fonc. Bd. Cr. II. Emisiune C.	100.—	50000	200.—
5 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
14 "	Împrumuturi ung. cu premii	100.—	150000	156.—
16 "	3% Fonc. Bd. Cr. I. Emisiune C.	100.—	45000	1000.—
16 "	" " A.	100.—	fl. 100 și 1 ass.	
1 Decembre	Los de stat 1864	100.—	150000	200.—
1 "	Losuri 3% Turcesci	400.—	600000	400.—
31 "	" Braunschweig C.	20.—	12000	24.—

Taxe de timbru

pentru polițe.

Scala I.

Pentru sume până la 75 fl.	—05
Preste 75 florini până la 150 florini	—10
„ 150 „ „ „ 300 „	—20
„ 300 „ „ „ 450 „	—30
„ 450 „ „ „ 600 „	—40
„ 600 „ „ „ 750 „	—50
„ 750 „ „ „ 900 „	—60
„ 900 „ „ „ 1050 „	—70
„ 1050 „ „ „ 1200 „	—80
„ 1200 „ „ „ 1350 „	—90
„ 1350 „ „ „ 1500 „	1.—
„ 1500 „ „ „ 3000 „	2.—
„ 3000 „ „ „ 4500 „	3.—
„ 4500 „ „ „ 6000 „	4.—
„ 6000 „ „ „ 7500 „	5.—
„ 7500 „ „ „ 9000 „	6.—
„ 9000 „ „ „ 10500 „	7.—
„ 10500 „ „ „ 12000 „	8.—
„ 12000 „ „ „ 13500 „	9.—

și așa mai încolo se plătesc de la câte 1500 fl. 1 fl., și de la ori cât trece preste alte 1500 fl. se plătesc taxa întregă de 1 fl.

pentru documente.

Scala II.

Pentru sume până la 20 fl.	—07
Preste 20 florini până la 40 florini	—13
„ 40 „ „ „ 60 „	—19
„ 60 „ „ „ 100 „	—32
„ 100 „ „ „ 200 „	—63
„ 200 „ „ „ 300 „	—94
„ 300 „ „ „ 400 „	1.25
„ 400 „ „ „ 800 „	2.50
„ 800 „ „ „ 1200 „	3.75
„ 1200 „ „ „ 1600 „	5.—
„ 1600 „ „ „ 2000 „	6.26
„ 2000 „ „ „ 2400 „	7.50
„ 2400 „ „ „ 3200 „	10.—
„ 3200 „ „ „ 4000 „	12.50
„ 4000 „ „ „ 4800 „	15.—
„ 4800 „ „ „ 5600 „	17.50
„ 5600 „ „ „ 6400 „	20.—
„ 6400 „ „ „ 7200 „	22.50
„ 7200 „ „ „ 8000 „	25.—

„ 8000 se plătesc tot câte 1 fl. 25 cr. de la 400 fl., și de la ori cât trece preste alte 400 fl. se plătesc taxa întregă de fl. 1.25.

1. „*Albina*“, institut de credit și economii în Sibiiu. (Cottul Sibiului). * 1872. Capital fl. 300,000 în 3000 acții nominative à fl. 100. Cupónele se prescriu după 3 ani. În adunarea generală din 27 Martiu 1895, modificându-se statutele, capitalul s'a urecat la fl. 600,000.

Institutul are o Filială în Brașov.

Direcțiunea:

Ioan Hamnia, președinte; *Simeon Damian*, *Georgiu Dima*, *Ales. Lebu*, *Pantaleon Lucuța*, *Petru Nemeș*, *George Pap de Băsesci*, *Ioan Papiu*, *Ioan Popa*, *Leontin Simonescu*, *Iosif Sterca Șulufiu*,
Dr. Nic. Vecerdea.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ilie Beu, *Dr. Aurel Brode*, *Ioan Crețu*, *Dr. Ilarion Pușcariu*,
Stefan Stroiu.

Funcționari:

a) La Centrală:

Parteniu Cosma, director executiv; *Dr. Cornel Diaconovich*, secretar; *Iosif Lissai*, contabil-șef; *Romil Petric*, cassar; *Iulian Popescu*, cassar; *Vasile Gămulea*, contabil; *Dominic Rațiu*, contabil; *Corneliu G. Aiser*, *Nic. St. Șuluf*, *Ioan Vătășan*, *Const. Popp*, lichidatori; *Radu Ardelea*, *Nic. Benția*, *Petru Tincu*, *Emil Pinciu*, funcționari; *Iuliu Covrig*, archivar.

Dr. Octavian Russu, juriconsult; *Dumitru Stefan*, adjunct adv.;
Vasile Dan, *Oct. Boer*, concipienți.

Practicanți: *Ioan Brenciu*, *Adrian Cristea*, *Ludovic Mazzuchi*,
Teofil Nicodimescu, *Leontin Pușcariu*, *Ioan Taflan*, *Ioan Toma*,
Emil Vințeleriu.

Diurnist: *George Deceanu*.

Copiști: *Lazar Prașca*, *Traian Florian*, *Nic. Gogan*.

Servitori: *G. Chidu*, *Adam Florian*, *Ioan Siftu*.

5. Institutului pentru îngrijirea morboșilor din Sibiu	fl. 100	„ —	er.
6. „Reuniunii pompierilor din Sibiu“	„ 100	„ —	„
7. „Reuniunii igienice din comitatul Sibiului“	„ 50	„ —	„
8. „Institut. pentru alimentarea s̄racilor din Sibiu“	„ 50	„ —	„
9. „Pentru tipărire man. la șcôla com. din Brașov“	„ 500	„ —	„
10. Internatului „Reun. femeilor române“ din Brașov	„ 200	„ —	„
11. „Asociațiunii pentru spriginirea inv̄tăceilor și sodalilor români din Brașov“ ca tacsă școlară à 4 fl. pentru 50 de inv̄tăcei	„ 200	„ —	„
12. Fondului pentru ajutorarea studenților morboși la gimnasiul din Brașov	„ 100	„ —	„
13. Fondului studenților miseri-dela gimn. din Blaș	„ 100	„ —	„
14. Fondului studenților miseri dela gimn. din Brad	„ 100	„ —	„
15. „Reun. pentru infrumșetarea orașului Brașov“	„ 100	„ —	„
16. „Reuniunii pompierilor din Brașov“	„ 50	„ —	„
17. Societății academice „România Jună“ din Viena	„ 100	„ —	„
18. Societ. academice „Petru Maior“ din Budapesta	„ 100	„ —	„
19. Incendiaților din Săcele (dați deja)	„ 50	„ —	„
20. „Reun. de agricultură din comitatul Sibiului“	„ 100	„ —	„
21. Gremiului comercial din Sibiu în scopul susținerii unui curs practic de contabilitate	„ 50	„ —	„
22. Alumneului din Timișora	„ 100	„ —	„
23. Fundațiunii de pâne „N. Zsiga“ în Beiuș	„ 100	„ —	„
24. Pentru procurarea serului difteric, (dați deja)	„ 100	„ —	„
25. La dispozițiunea direcțiunii, ca ea se-i distribuie în cursul anului curent	„ 2450	„ 07	„

Dividenda: 1892/3 à 15%, 1894 à 16% = fl. 15.—, 15.—, 16.—.

Revirement: fl. 30.973,063,64.

2. „Ardeleana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștia (Szászváros, cott. Hunyad). * 1885. Capital social fl. 100,000 în 2000 acții nominative à 50 fl.

Diracțiunea:

Iosif de Orbonaș, președinte; Nic. Vlad, vicepreședinte; Dr. I. Mihai, director executiv; Simion Corvin, G. Baciu, Dumitru Iosif, Elia Popoviciu, Dănilă David, Silviu Demian, Nicolae Andreiu.

Comitetul de supraveghiare:

Ioan Lăzăroiu, George Banciu, Ioan Branga.

Funcționari:

Dr. I. Mihai, dir. exec.; Petru Beleu, cassar; Nic. Vilt, contabil.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Cassa în numărar	11,256.41	Capital social:	
Efecte publice	35,524.60	2000 acții à fl. 50	100,000.—
Efectele fond. de pens.	8,435.46	Fondul de rezervă	50,230.01
Împrumuturi pe cambii cu garanți	405,001.25	Fondul de pensiuine	8,435.46
Împrumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară	198,789.62	Fondul întru acoperirea perderilor institutului	4,381.61
Împrumuturi pe ipotece	158,156.99	Depuneri spre fructificare	582,051.98
Împrumuturi pe obliga- țiuni cu caventați	137,963.25	Cambii de bancă re- escomptate	209,387.—
Împrum. pe efecte publice	737.—	Dividende neridicate	105.10
Realități	32,778.82	Avansuri dela Banca austro-ungară	17,900.—
Mobiliar . 636 fl. 45 cr. după amort.	572.80	Interese anticipatate pro 1895	11,313.12
Diverse conturi debitoare și interese restante	16,331.98	Diverse conturi creditoare	1,607.58
	<u>1,005,551.21</u>	Profit curat	20,139.32
			<u>1,005,551.21</u>

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Interese:		Profit transportat din anul trecut	536.08
pentru fond. de rezervă	2,031 fl. 92 cr.	Interese:	
pentru de- puneri spre fructificare	29,383 „ 61 „	dela împru- muturi pe cambii cu garanți	37,010 fl. 24 cr.
pentru camb. reescompt.	14,375 „ — „	dela împru- muturi pe cambii cu acop. hipot.	15,933 „ 10 „
Spese:		dela împru- muturi pe hipotece	13,280 „ 76 „
a) salarii și marce de prezență	7,219 fl. 99 cr.	dela împru- muturi pe obligațiuni cu caventați	12,555 „ 47 „
b) chirie, porto, tipărituri, diverse	2,431 „ 03 „	dela împru- muturi pe efecte pu- blice	74 „ 68 „
Contribuțiuni:		dela efecte publice	971 „ 25 „
directă	3,596 fl. 96 cr.	Provisiuni	36.95
de 10% la interese de depuneri și competința de timbru	3,516 „ 01 „	Chirie	2,358.99
Amortisare:			<u>82,757.52</u>
din mobiliar	63.65		
Profit curat	20,139.32		
	<u>82,757.52</u>		

Profitul se împarte: fl. 10.000 dividendă; fl. 5,000 fondul de rezervă; fl. 3,000 fondului pentru acoperirea perderilor; fl. 908.54 scopuri filantropice; fl. 755.96 tantieme, restul ca profit pro 1895.

Dividendă 1892/4 10, 10, 10% = fl. 5.—, fl. 5.—, fl. 5.—.
 Revirement fl. 3.669,265.74.

3. „Arieșana“, institut de credit și de economii în Turda (cott. Torda-Aranyos). *1887. Capital social fl. 80,000 în 1600 acții nominative à 50 fl.

Dirrecțiunea:

Dionisiu St. Șuluț, președinte; *Dr. G. Popescu*, *Iul. C. Vlăduțiu*,
Ales. Pop Ramonțian, *Iosif Chiorean*.

Comitetul de supraveghiare:

Simcon Pop, președinte; *Silvestru Moldovan*, *Petru Iacobescu*, *Gregoriu Pop*, *H. Jellinck*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Funcționari:

Iuliu C. Vlăduțiu, director executiv; *Alex. Gaiu*, contabil; *George Boldea*, cassar; *Andrei Popa*, subcontabil.

Dr. G. Popescu, jurisconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl. cr.	
Cassa în numerar	1,782.	—	Capital	79,630.—
Cambii es-comptate . fl. 107,626.41			Depuneri spre fructificare	49,707.57
Cambii cu asigur. hi-potecară . „ 51,849.71	159,476.12		Fondul de rezervă	9,403.19
Împrumut hipotecar	87,019.53		Fondul de pensiuine	1,325.48
Împrumut pe obligațiuni	545.—		Cambii reescomptate	105,874.60
Efecte	2,114.35		Dividende neridicate	1,021.96
Mobilier . . . . fl. 224.02			Interese anticipate	700.09
10% amortisare „ 22.40	201.62		Chirie restantă	50.—
Anticipații	1,269.36		Creditori	1,710.95
Debitori	3,459.66		Profit curat	6,443.80
	<u>255,867.64</u>			<u>255,867.64</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl	cr.		fl cr.
Interese:			Interese:	
pentru depuneri spre			dela cambii	12,665.25
fructificare . fl. 2,980.53			„ hipotecă	7,383.10
pentru reese. „ 8,558.11			„ obligații	49.45
pentru fondul			„ întârziere	2,230.46
de rezervă „ 354.15			Competința de scris	328.79
pentru fondul			Provisiune	2,103.05
de pensiuine „ 49.19	11,941.98			
Chirie	302.—			
Dare directă . fl. 1,550.60				
Dare pentru in-				
terese depun. „ 298.01	1,818.64			
Salare	2,641.58			
Remunerații	6.—			
Diverse	923.71			
Spese	451.35			
Porto	110.61			
Marce de prezență	15.—			
Amortisare 10% (mobiliar)	22.40			
Relut de cuartir	50.—			
Profit curat	6,443.80			
	<u>24,760.10</u>			<u>24,760.10</u>

Profitul se imparte: fl. 4,774.82 dividendă; fl. 880.27 fondului de rezervă; fl. 123.24 fondului de pensiuine; fl. 517.58 tantieme; fl. 147.89 scopuri culturale și binefaceri.

Dividenda 1892/4 8%, 8%, 6% = fl. 4.—, 4.—, 3.—.

Revirement: fl. 1.479,060.51.

4. „Auraria“, cassă de economii societate pe acțiuni in Abrud (cott. Alsó-Fehér). * 1887. Capital fl. 30,000 în 300 acțiuni nominative à fl. 100. Cupónele se prescriu după 3 ani.

Dirrecțiunea:

Dr. Simion Caiian, președintê; Ioan Iancu, Candin David, Nicodim Cothișel, George Ivașcu, Petru Macaveiu, Alesandru Filip, director executiv.

Comitetul de supraveghiere:

*Basiliiu Bașota, Dr. Basiliiu Preda, Nic. Lobonț, Lances Ghiur-
cheseu, Dr. V. Fodor.*

Funcționari:

*Alexandru Filip, director executiv; Alexandru Ciura, casnar; Sil-
viu Lazar, contabil; Aurel St. Șuluf.*

Dr. L. Pop, jurisconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.
	fl.	cr.	
Cassa	5,523.—		Capital . . . . .
Efecte	2,580.—		Fondul de rezervă . . . . .
Cambii	291,688.—		Fondul de pensiuine . . . . .
Hipot.	56,369.—		Depuneri . . . . .
Interese anticipate	80.—		Reescompt . . . . .
Imobile	215.—		Diversi . . . . .
Diverse	139.—		Interese transp. . . . .
	356,594.—		Profit curat . . . . .
			356,594.—

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.
	fl.	cr.	
Interese la depuneri	11,544.—		Profit transp. . . . .
„ „ reescomptare	1,146.—		Interese dela cambii . . . . .
Dare la depuneri	1,154.—		Interese dela imprumuturi
Dare și comp.	2,146.—		hipotecare . . . . .
Lefi	3,095.—		Provisiuni . . . . .
Spese	1,888.—		
Amortisare	24.—		
Profit	10,535.—		
	31,532.—		31,532.—

Profitul se împarte: fl. 300 fondului de rezervă, fl. 2000 fondului special de rezervă, fl. 807 fondului de pensiuine, fl. 3000 dividendă, fl. 310 scopuri filantropice, fl. 1118 tantieme, fl. 3000 transport pe anul 1995.

Dividenda: 1892/4 10, 10, 10 fl.

Revirement fl. 2.182,107.—

5. „Aurora“, societate de împrumut și păstrare în Năsăud (cott. Bistrița-Năsăud). Înființată la anul 1873. Capitalul social se compune din mise à fl. 50, pentru cari se eliberază libele.

Direcțiunea:

*Ioan Ciocan, Dr. Constantin Moisil, Gavrilă Scridon, Lăon Picu,
Iacob Pop, Gregoriu Pletos.*

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ioan Mălai, Petru Tofan, Iuliu Pop.

Funcționari:

Dr. Paul Tanco, director executiv; Iosif Mihailaş, cassar; Ioan Pop, cancelist.

Active.	Balanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Împrumuturi	454,324.11		Capital social	84,300.—
Realități	3,319.53		Depuneri	382,768.44
Efecte	2,915.—		Efecte	2,915.—
Debitori	27,254.54		Diverse	17,028.28
Cassa	4,398.19		Profit	5,199.65
	<u>492,211.37</u>			<u>492,211.37</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		
Interese după depuneri	10,411.85		Interese după subtragera celor transitorie	32,907.65
Interese după depuneri li- bere de dare	8,675.46		Interese de întârziere	2,109.01
Interese după capit. social	5,058.—		Taxe de înscriere	370.67
Remunerațiuni fiесе	2,330.30			
Diverse	3,712.07			
Profit	5,199.65			
	<u>35,387.33</u>			<u>35,387.33</u>

Profitul se împarte: fl. 4215 supradividendă după capitalul social, fl. 300 Gimnasiului superior din Năsăud, câte fl. 40 societăților „Petru Maior“ și „România jună“, fl. 604,65 fondului de rezervă.

Dividenda: pe 1892/4 câte 10% = fl. 10.

Revirementul casei: fl. 405,962.40.

6. „Beregsana“, reuniune de păstrare și anticipare ca societate în Beregsău (Beregszô, cott. Temes). * 1889. Cu 1 Ianuarie 1895 s'a schimbat în: „Beregsana“, casă de păstrare societate pe acțiuni. :

Diracțiunea:

Emeric Andreescu, director executiv; *Moise Bugarin j.*, *Ioan Bogdan*, *Iovan Ciulan* și *Filip Gilezan*.

Comitetul de supraveghiare:

Aron Lazarovici, *Toma Gilezan*, *Iosif Ritt*, *Ilie Sôrc*.

Funcționari:

Emeric Andreescu, director executiv; *Chira Nedelcu*, casar; *Iosif Mărza*, contabil.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Cassa	241.53		Depuneri	2,437.74
Cambii	34,940.—		Reescompt	11,130.—
Inventar	320.—		Capital	15,630.—
Spese restituibile	194.20		Fondul de rezervă	1,460.64
Realități	168.—		Dividende neridicate	1,565.96
			Câștig curat	3,639.39
		35,863.73		35,863.73

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Amortisare	42.32		Câștigul din 1893	1,862.52
Interese de reescompt	1,064.04		Interese de cambii	4,168.42
Percentuări	— .09		Competință de transcriere	20.50
Interese de depuneri	166.57		Competințe	116.56
Regiă	400.33			
Salarie	410.38			
Dare de stat	262.08			
Dare 10% după depuneri	25.13			
Dare de cult	45.71			
Dare comunală	94.27			
Dare la cameră	3.45			
Dare de drum	14.24			
Câștig curat	3,639.39			
		6,168.—		6,168.—

7. „Bistrițiana“, institut de credit și economii in Bistrița (Beszterceze, cott. Bistrița-Năsăud). * 1888. Capital fl. 40,000 in 400 acții nominative à 100 fl. La 10 Iulie 1895 s'a ținut adunare generală estraordinară, in care s'a decis ridicarea capitalului social la fl. 120,000.

Direcțiunea:

Ales. Sziláși, președinte; *Ioan Mărgineanu*, vicepreședinte; *Dr. Dumitru Ciuta*, *Ioan Ciocan*, *Ciril Deac*, *Dr. Gavrilă. Tripon*, *Ilie Scurtul*.

Comitetul de supraveghiere:

Iosif Lissai, *Anchidim Candale*, *Pamfilu Grapini*.

Funcționari:

Mihailă Mihăilaș, director executiv; *Stefan Poruțiu*, cassar; *Leon Monasterian*, primcontabil; *George Curteanu*, secretar; *Aurel Belteag*, practicant.

Dr. D. Ciuta și *Dr. G. Tripon*, jurisconșulți.

Pasive.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Active.	
	fl.	cr.		
Cassa	3,424.08		Capital de acțiuni	40,000.—
Cambii de bancă	438,774.33		Depuneri spre fructificare	152,722.45
Imprumuto ipotecare	40,916.38		Fond de rezervă	18,148.95
Imprumute pe obligațiuni	9,977.03		Fond special de rezervă	590.39
Imprumute pe efecte	100.—		Fond de pensie	1,812.37
Debitori	1,898.97		Interese transitoare	5,490.62
Mobilier . . . . . fl. 431.20			Dividende neridicate	80.—
după amortis.			Creditori	396.19
de 10% . . . . . „ 43.12	388.08		Reescompt	264,469.60
			Profit curat	11,768.30
	495,478.87			495,478.87

Debit.	Profit și Perderi.		Credit.	
	fl.	cr.		
Contrib. directă fl. 1,548.17			Interese	28,678.03
10% după inter.			Provisiuni și taxe	2,297.94
la depuneri . . . . . „ 889.69	2,437.86			
10% Amortisare de mobilier	43.12			
Competințe de timbru	23.56			
Salarie	5,944.—			
Chiria	500.—			
Spese	1,245.17			
Interese după depuneri	8,931.47			
Port postal	83.49			
Profit curat	11,768.30			
	30,976.97			30,976.97

Profitul se imparte: fl. 3,200 dividendă; fl. 6,600 fondului de rezervă; fl. 268.30 fondului special de rezervă; fl. 1,000 fondului de pensii; fl. 480 scopuri filantropice; fl. 220 remunerațiuni.

Dividendă: $1892/4 \cdot 8\% = \text{fl. } 8.$ —

Revirement: fl. 4.431,679.25.

8. „Brădetul”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orlat (cott. Sibiiului). Fondat la 1893. Data înregistrării este 3 August Nr. 4240, ér activitatea și-a început-o la 15 August. Capitalul social de 5000 coróne, în adunarea generală din 17 Martiu 1895 s'a ridicat la 25,000 cor. în 500 acții à 50 cor. Cupónele se prescriu la 3 ani. Direcțiunea a deschis 2 agenturi, una în Racovița, numind ca bărbat de încredere pe dl preot Valeriu Florian, alta în Sécădate, avënd ca bărbat de încredere pe dl protopop Demetriu Cuteanu. În aceste două localități s'au imprumutat fl. 6205. Cele mai multe imprumuturi s'au plasat în Orlat și Gurariu, mai puțin în alte comune din giur. Dintre inițiatori unul s'a depărtat din residență, doi au murit.

BCU Cluj Central University Library Cluj
Direcțiunea actuală:

Romul Simu, președinte; Dr. George Prunaș, vicepreședinte; Al. Dregan, Dion. P. Decei, Ludovic Pesamosca, Dionisie Aaron, I. Manta și I. Popescu. Suplenți: Val. Popovici și Sim. Loloiu.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ioan Stroia, Ioachim Munteanu, Ioan Ivan. Suplenți: Valeriu Arsene și Ioan Voicu.

Funcționari:

Romul Simu, dir.; Ales. Dregan, cassar; Dion. P. Decei, secr. contr.; Ludovic Pesamosca, contabil; Dr. Nicolae Vecerdea, adv.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa în număr		582.90	Capital social	2,500.—
Imprum. pe oblig. cu caventi	10,929.13		Depuneri . . . fl. 16,867.14	
Cambii escomptate		631.—	Fondul de re-	
Anticipațiuni		20.—	servă	109.49 16,976.63
Mobilier . . . . . fl. 200.—			Interese transitoare pe 1895	383.24
10% amortisare „ 20.—		180.—	Profit curat	683.16
Spese de fondare fl. 250.—				
20% amortisare „ 50.—		200.—		
		<u>20,543.03</u>		<u>20,543.03</u>

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Interese pentru depuneri . . .	586.88	Interese	1,096.12
Spese administrative	58.34	Interese de întârziere . . .	6.55
10% contribuție după interese la depuneri etc.	41.37	Provisiuni	290.43
10% amortisare dela mobilier	20.—	Competințe	46.65
20% amortisare dela speșele fondare.	50.—		
Profit curat	683.16		
	1,439.75		1,439.75

Profitul s'a împărțit: cor. 504.77 ca dividendă, cor. 55.48 fondului de rezervă, cor. 22.19 tantiemă funcționarilor, cor. 55.49 fondului de binefaceri, cor. 60.— Direcțiunii și comitetului de supraveghiere, restul onorar funcționarilor.

Dividende pe 1894 10% = cor. 5.—

Reverimentul: cor. 110,010.84.

9. „Chișodana“, reuniune de păstrare și anticipare, ca societate în Chișoda (com. Temes). * 1891. Capitalul se compune din mise à fl. 40, cari se pot completa în rate săptămânale à 10 cr. Firma o subșcrie directorul executiv cu unul din membri Direcțiunii. Înregistrată la tribunalul din Timișoara 29 Decembre 1890, Nr. 15,148.

Direcțiunea:

Paul Ivi, dir. executiv; *G. Ciorogariu*, subdirector; *Pavel Vlajicu*,
Iosif Givanovicu, *Iosif Voima*, *N. Pascu*.

Comitetul de supraveghiere:

Simion Moldovan, *Ilie Bejlia*, *Itie Toma*, *Eftimie Cionca*, *Petru Negri*.

Funcționari:

Paul Ivi, director executiv; *Iosif Ciorogariu*, contabil; *Nic. Fîru sen.*, cassar.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Numărar	258.89	Capital social	6,199.40
Escompt	11,166.—	Depuneri	3,387.65
Mobilier	122.83	Reescompt	800.—
		Fondul de rezervă	639.41
		Profit	521.26
	11,547.72		11,547.72

Esite.	Profit și Pierderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese la depuneri	255.60		Taxe de înscriere	57.—
„ la reescompt	91.09		Interese de escompt	806.56
Dare	83.05		Prov. și penale	552.99
Remunerații	260.—			
Chiria și spese	205.55			
Profit	521.26			
	1,416.55			
				1,416.55

10. „Comóra“, institut de credit și de economii, ca societate pe acții în Comoriște (p. u. Kakova, cott. Krassó-Szörény). * 1890. Capital de acțiuni fl. 5000 în 250 acții à 20 fl.

Direcțiunea:

I. Molin, președinte; I. Stoian, D. Moldovan, Achim Luca, Adam Bolovega.

Comitetul de supraveghiere:

Ioachim Dabiciu, Ioan Bălan, Iacob Botoș, Pau Botoș și Pau Stoian.

Funcționari:

*Iacob Molin, director executiv; Nicolae Miu, contabil.
Dr. Alesiu Manguica, juriconsult.*

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa	84.45		Capital social	5,000.—
Cambii	20,363.85		Fond de rezervă	900.—
Obligațiuni	5,521.84		Depuneri	9,565.33
Producte	816.68		Interese ant.	728.64
			Reescompt	9,309.34
			Dividende neridicate	96.40
			Diverse	75.76
			Tantieme neridicate	109.25
			Profit	1,002.10
	26,786.82			26,786.82

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese	1,111.32		Interese	1,844.03
Dare	149.13		Provisiuni	810.11
Lefi, chirii, spese	391.59			
Profit	1,002.10			
	<u>2,654.14</u>			<u>2,654.14</u>

Dividenda în 1893 8% = 1.60 fl.

Revirement: fl. 327,182.50

11. „Concordia“, institut de credit și economii în Ozora-Uzdin (cott. Torontal). S'a activat la 20 Iulie 1893. Capital social corone 31,000, 310 acții à 100 corone.

Direcțiunea:

Pau Miclea, dir. executiv; *Costa Puia*, vicedirector; *Ilie Spăriosu*, contabil; *Procopie Teran*, cassar; *Moise Bălan*, *Vasile Crețu*, *Sim. Onciu*, *Gligor Bosica* și *David David*.

Comitetul de supraveghiere:

Onoriu Conopan, *Iancu Milu*, *Nic. Onciu*, *Nicolae Fuciu*, *Avram Bulic*, *Ioan Obădean*, *Alexe Bălan* și *Iovan Bojin*.

Funcționari:

Pau Miclea, director executiv; *Ilie Spăriosu*, contabil; *Procopiu Teran*, cassar; *Petru Tisu*, jurisconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive	
	fl.	cr.		
Cassa în numărar	190.76		Capital de fondare 310 acții à 50 fl.	15,500.—
Capital neincurs	3,568.—		Depuneri spre fructificare	3,602.04
Cambii escomptate	22,848.42		Cambii reescomptate	5,259.30
Mobilier	18.40		Interese transitoare	368.23
Interese de reescompt anticipata	75.63		Diverse-conturi creditore	113.70
Diverse	1.—		Profit curat	1,858.94
	<u>26,702.21</u>			<u>26,702.21</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese ridicate și capitalizate	304.87		Interese de escompt	4,607.65
Salare și onorare	781.08		Provisiune	53.67
Contribuțiune erarială	181.41			
Chiria și spese de cancelarie	219.30			
Tipărituri	30.39			
Competință de timbru	94.—			
Interese de reescompt	1,191.33			
Profit curat	1,858.94			
	<u>4,661.32</u>			<u>4,661.32</u>

12. „Crișana“, societate de economii și credit în Brad (cott. Hunyad). * 1891. Capital fl. 20,000 în 400 acții (părți fundamentale) à 50 fl. Firma o subserie directorul, cassarul și secretarul.

Direcțiunea:

George Bogdan, paroch în Brad; *Dr. Pavel Oprîșa*, profesor; *Vasile Bonêu*, profesor; *Ioan Cutcanu*, *Nic. Obedău*, propr.; *George Impêrat*, propr.; *Toma Oțel*, măestru; *Aron Feier*, *Ioan Câmpeanu*, paroch în Rovina și *I. Stanciu*, arendator.

Comitetul de supraveghiare:

Teodor Pop, avocat în Baia de Criș; *Petru Gligor*, proprietar în Baia de Criș și *Simeon Băcillă*, paroch în Ormindea.

Funcționari:

Vasile R. Damian, prot., director executiv; *G. Părău*, prof. sub-director; *I. Russu*, medic, cassar; *Stefan Albu*, controlor; *Dr. I. Radu*, secretar; *P. Rimbaș*, contabil.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Casa în numărar	716.43		Capital social 400 acții à 50 fl.	20,000.—
Împrumuturi pe cambii	81,462.18		Depuneri spre fructificare	71,424.32
Împrumuturi pe obligațiuni	25,436.05		Cambii reescomptate	10,000.—
Împrumuturi hipotecare	4,188.—		Dividende neridicate	43.40
Interese de reescompt antic.	169.67		Fondul de rezervă	3,639.04
Mobiliar . . . . . fl. 351.43			Interese anticipate	2,401.03
după amortisare de 10% . . . . . „ 35.14		316.29	Profit	4,780.73
		<u>112,288.62</u>		<u>112,288.62</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Intrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese de depuneri	3,408.42		Interese	7,142.33
Marce de prezență	234.—		Provisiuni	2,087.74
Chirie	200.—		Diverse	2,413.41
Salarii	1,420.—		Taxe de înscriere	45.—
Contribuțiune	666.70			
Amortisațiuni din mobilier	35.14			
Diverse	464.95			
Interese de reescompt	475.18			
Competințe de timbre după imprumuturi hipotecare	3.26			
Profit	4,780.83			
	<u>11,688.48</u>			<u>11,688.48</u>

Dividenda: 1892/3 7°/_o, 10°/_o.

Revirement: fl. 190,699.79.

13. „Detunata“, institut de credit și economii în Bucium-Șasa.

Capital fl. 30,000 în 1200 acții à fl. 25. Activitatea și-o începe în anul 1895.

Direcțiunea:

Nic. Baieșan, preot în B. Isbita, președinte; *Alex. Danciu*, preot în B. Sat; *Aurelian Danciu*, director de mine; *Ionuț Macaveiu*, proprietar; *Ioan Babuț*, preot gr. cat.; *Ioan G. Macaveiu*, primar comunal; *Achim Petru*, proprietar; *George Lupu*, preot în Roșia; *Simeon Henzel*, proprietar.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Vasile Fodor, avocat; *Petru Popovici*, preot și adm. prot. în Abrudsat și *Alex. David*, proprietar.

Funcționari:

Ioan Babuț, director executiv; *Nic. David a lui Gheorghită*, cassar; *Simeon Dandea*, contabil.

Dr. V. Fodor, juriconsult.

14. „Economul“, societate pe acțiuni, institut de credit și economii, în Cluș (cott. Kolozs). *1886. Capital social fl. 50,000 în 1000 acții nominative à fl. 50. Înregistrat la 25 Maiu 1886 Nr. 4396.

Profitul se împarte: fl. 4000 dividendă; fl. 4200 fondului de rezervă; fl. 800 scopuri filantropice; fl. 2240 tantieme; fl. 1400 fondului de pensiune; fl. 560 fondului special de res.; fl. 800.39 profit pe anul viitor.

Dividenda: 8% = fl. 4.—.

Revirement: fl. 3.163,965.14.

15. „Făgețana“, institut de credit și de economii, ca societate pe acții în Făget (Facset, cott. Krassó-Szörény). Capital social fl. 60,000 în 600 acții nominative. În adunarea generală din 1895 și-a ridicat capitalul la 100,000 fl. plătit până la finea anului. Și-a început activitatea la 24 Novembre 1891.

Direcțiunea:

Sebastian Olariu, Zenobiu Bordun, George Popoviciu, Terențiu Petroviciu, Nicdlue Barbu, Dionisiu Feneș și George Giura.

Comitetul de supraveghiere:

Aurel Popescu, Demetriu Carabaș, Demetriu Iosof, Vasile Nicorescu, Ioan Barboniud.

Funcționari:

Sebastian Olariu, director executiv; Toma F. Haneș, Inocențiu Bogdan, Alesandru Buceșan.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl. cr.	
Cassa	16,272.84		Capital social	60,000.—
Cambii	216,577.61		Fond de rezervă	10,401.16
„ cu acop. hip.	47,380.—		„ „ garanță	1,000.—
Hipotecă	42,043.50		„ „ pensiune	1,593.02
Obligațiuni	68,073.33		Depuneri	229,008.10
Contocorent	207.63		Reescompt	74,901.—
Spese	356.30		Interese anticipate	3,193.02
Mobiliar	833.07		Dividende neridicate	48.—
Efecte	592.—		Profit	12,444.11
Diverse	252.13			
	<u>392,588.41</u>			<u>392,588.41</u>

575
3,516
4/161

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese	16,169.58		Profit transportat din anul trecut	1,000.—
Spese, lefi, chiriă, porto etc.	6,158.88		Interese după împrumuturi	37,868.44
Contribuția	3,825.16			
Amortisări	270.71			
Profit	<u>12,444.11</u>			
	38,868.44			<u>38,868.44</u>

Profitul se împarte: fl. 6000 dividendă acționarilor; fl. 4000 fondului de rezervă; fl. 668.30 fondului de pensiuine; fl. 500 fondului de garanță; fl. 525.25 tantiemă oficialilor; fl. 250.56 scopuri filantropice; ér fl. 500 profit pe anul viitor.

Primesce depuneri cu 6% și plătesce și contribuția de interese.

Dividenda pe 1892/4 6%, 8%, 10% = 6, 8, 10 fl.

Revirement: fl. 1.625,639.44.

16. Societate de împrumut și păstrare in Feldru (comitatul Bistrița-Năsăud). S'a întemeiat la anul 1878 din inițiativa d-lor Iacob Pop și Teodor Rotariu, pe atunci învățători la școlile române gr. cat. din Năsăud. Statutele sunt înregistrate la trib. din Bistrița, 15 Februarie, Nr. 763/1879. Este fondată pe mise à 50 fl.

Direcțiunea:

Iosif Scridon, Tóder Uiuu, Axinie Tóder Timoc, Ioan L. Scridon, Petru Corcode, Stefan Costinaș, Larion Moldovan, Costan Axinie.

Comitetul de supraveghiere:

Arsene Scridon, Grigore Scridon, Grigore Svinț.

Funcționari:

Petru Neamțu, director; Paul Costinaș, subdirector; Grigore Bancu, secretar; Todor Scridon, cassar; Simeon Pop, controlor.

Pasivele: fl. 3,296.37 capital social; fl. 1,417.01 depuneri; fl. 196.31 fond de rezervă; fl. 306.— profit.

Profit și pierderi: Eșite: fl. 56.51 interese la depuneri; fl. 20 lefi; fl. 30.83 dare; fl. 56.23 dividende; fl. 26.14 fondului de rezervă; fl. 306.— profit. — Venite: fl. 409.60 interese; fl. 86.11 provisiune.

Dividenda 9% = fl. 4.50.

17. „Fortuna“, institut de credit și economii, societate pe acții în Rodna-Veche (Ô-Radna, cott. Bistrița-Năsăud). * 1892. Capital fl. 20,000 în 800 acții à 25 fl. Firma o subscrisie directorul cu subdirectorul său cu un membru din Direcțiune.

Diracțiunea:

Gerasim Domide, director; *Zagyva Mih.*, subdirector; *Pamfiliiu Grapini*, *Lazar Avram*, *Nicolau Mureșan*, secretar.

Comitetul de supraveghiare:

Cosma Cotul, *Simsen Reiter*, *Silvestru Mureșan*.

Funcționari:

Gerasim Domide, director executiv; *Ioan Issip*, cassar; *Inocențiu Clain Porcius*, controlor.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Capitalul clocat	76,294.90	Capitalul acționar	20,000.—
Interese restante	929.34	Depuneri	36,674.54
Capitalul acționar răstant .	100.—	Interese după acestea	1,499.11
Inventar 412 fl. 56 cr. după subtrag. de 10% amort.	371.31	Credite	18,581.05
Cassa în numărar	1,834.53	Fondul de rezervă	1,600.—
Interese anticipate	415.—	Profit curat	2,110.34
Dare anticipată pro 1895	50.63		
Salar anticipat pro 1895	6.—		
Spese procesuale anticipate . . .	66.95		
Diverse conturi active	396.38		
	<u>80,465.04</u>		<u>80,465.04</u>

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Interese:		Interese	5,848.88
a) după depuneri	1,047.94	Provisiune	1,462.22
b) de escompt	445.08	Interese de întârziare	193.25
c) după împrumuturi	1,256.86	Diverse	67.46
Achitare de cambii	1,095.—		
Dare și aruncuri	391.90		
Salare	942.—		
Spese de reorganizare	91.18		
Diverse	191.51		
Profit curat	2,110.34		
	<u>7,571.81</u>		<u>7,571.81</u>

Profitul se împarte: fl. 1691.37 dividendă; fl. 168.89 fondului de rezervă; fl. 100 scopuri filantropice; fl. 150.17 venit pe anul următor.

Dividenda pe 1892/3 8%, 1894 9% = fl. 2.—, 2.—, 2.25.

Revirement: fl. 80,357.34.

18. „Furnica“, cassă de economii, societate pe acții în Făgăraș (cott. Făgărașului). *1883. Capital fl. 60,000 în 300 acții nominative à fl. 200. Statutele nouă înregistrate sub Nr. 2658/1893.

Direcțiunea:

Basiliiu Rațiu, vicar; Iuliu Dan, protopop; Basiliiu Stanciu, Nic. Cosgaria, Parteniu Cosma, Ioan Turcu și Dem. Chișereu.

Comitetul de supraveghiere:

Iosif Lissai, Gr. Negrea, Gerasim Grama, Ioan Pop și Ioan Ghimbășan.

BCU Cluj / Centrul Funcționarilor Cluj

Ioan Dejenariu, contabil; Mateiu Bârsan, cassar.

Dr. Nic. Motoc, juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Cassa în număr	9,461.85		Capital social:	
Cambii es-comptate fl. 403,306.90			300 acțiuni à fl. 200	60,000.—
Cred. camb. cu acop. hipotec. „ 51,027.90	456,334.80		Fondul de rezervă	5,250.—
Împrum. pe obligațiuni cu cavenți	28,710.—		Fondul de pensii al funcționarilor	1,050.—
Împrumuturi de lombard	350.—		Depuneri spre fructificare	376,733.17
Efecte	202.—		Canibii reescomptate	45,838.50
Realități, casa societății	9,659.90		Interese transitoare anticip.	1,734.76
Diverse conturi debitoare	833.74		Dividende neridicate	30.—
Mobilier . . . . . fl. 530.50			Diverse conturi creditore	3,854.79
După amort. de „ 53.05	477.45		Profit transpus din anul 1893 . . . . . fl. 1,139.57	
			Profit curat „ 10,401.95	11,541.52
	506,032.74		506,032.74	

Debit.	Profit și Perderi.		Credit.
	fl.	cr.	
Interese:			
pentru depun. spre fructific.	19,455.54		Profit transpus din a. 1893
Spese:			1,138.57
Salarie, imprimare, porto,			Interese:
remunerațiuni,			dela cambii
diverse . fl.	3,095.71		escompt. . fl.
Marce de pre-			dela impru-
sență . . . „	768.—	3,863.71	muturi pe
Contribuțiune:			obligaț. cu
directă . . fl.	1,862.52		cavenți . . „
10% dare la			dela impru-
interesele			muturi de
depunerilor			lombard . . „
spre fructifi-			29.40
care și com-			37,100.27
petințe de			Tacse:
timbru . . . „	2,036.10	3,898.62	pentru transer. de acțiuni
Amortisare:			24.—
10% din mobiliar . . .		53.05	Chirie:
Profit transpus			dela casa societății . .
din anul 1893 fl.	1,139.57		132.—
Profit curat „	10,401.95	11,541.52	Provis. și tipărituri
			416.60
	38,812.44		38,812.44

Profitul se împarte: fl. 3,600 dividendă; fl. 5050 fondului de rezervă; fl. 550 fondului de pensiuine; fl. 600 școlilor române din Făgăraș; fl. 888.23 tantieme; restul ca profit pe anul următor.

Dividenda: 1892/4, 10%, 5%, 6% = fl. 10.—, 10.—, 12.—.

Revirement: fl. 1.742,552.57.

19. „Hațegana“, *asociațiune de anticipațiune și credit în Hațeg* (Hätszeg, cott. Hunyad). * 1 Ianuarie 1888. Capital social fl. 20,050 în 401 părți à 50 fl. pentru cari sunt eliberate acții cu cote de cuponi, ce se prescriu la 3 ani.

În adunarea generală din 1895 s'a proiectat urcarea capitalului la 40,000 fl. și schimbarea asociațiunei în institut de credit și economii.

Direcțiunea:

Michail Bontescu, director executiv; *Bucur Popovici*, vicedirector; *Stef. Sielaciu*, *Iuliu Popovici*, *George Costa*, *Avram Celegredean*, *Teodor Doboș*, *Nicolau Serafin*, *Teodor Făgăraș*.

Comitetul de supraveghiere:

*George Bălaș, Paul Oltean, Ioan Cornea; suplenți: Ioan Micsa,
Nicolău Sânzian.*

Funcționari:

*Michail Bontescu, director executiv; Ioan Baci, cassar; Ioan
Muntean, contabil; Aurel Eliu, lichidator.*

Directorul e și juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Cassa	2,019.67		Capital social	20,050.—
Cambii	66,559.—		Depuneri	58,915.96
„ cu hip.	29,790.—		Fond de rezervă	6,603.63
Mobiliar	138.50		Interese p. f.	1,127.41
Spese	435.89		Dare după interese	175.56
Diverse	57.99		Interese trans.	1,054.96
			Reescompt	8,157.27
			Diverse	117.—
			Profit	2,799.17
	<u>99,000.96</u>			<u>99,000.96</u>

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		
Interese:			Spese de fondare	121.—
după părțile fund.	960.27		Interese de escompt	9,498.45
„ reescompt	635.48		Provis. și comp. de scris	1,871.90
„ depuneri	3,607.30		Diverse	248.81
Dare	835.69			
Marce de prezență și lefi	2,452.50			
Chiria	120.—			
Diverse	329.75			
Profit	2,799.17			
	<u>11,740.16</u>			<u>11,740.16</u>

Profitul se imparte: fl. 942.50 supradividendă; fl. 1,676.29 fondului de rezervă; fl. 90 comitetului de supraveghiere; restul pentru scopuri de binefacere.

Dividendă 1892/4 9, 10, 10% = fl. 4.50, fl. 5.—, fl. 5.—.

Revirement fl. 868,731.48.

20. „*Hondoleana*“, institut de anticipațiune și credit în Hondol (cott. Hunyad). Capital corone 15,510 în 517 părți fundamentale (mise) à 30 corone. Înregistrată la tribunalul din Deva dto 17 Maiu Nr. 4298/1895. Firma o subserie directorul ori subdirectorul împreună cu cassarul.

Membrii Direcțiunei:

Vasile Pipoș, preș.; *Nic. Demian*, v.-preș.; *Petru A. Mihuț*, dir.; *Alimpiu Oprea*, subdir.; *Simon Deac*, *Lazar Perian*, *Iosif Bucureștean*, *Moise Furdoiu*, *Gligor Crainic*, *Nic. Câmpean*, *Petru Morariu*.

Comitetul de supraveghiere:

Alexandru Vlad, *Ilie Piso*, *Iosif Peter*, *Nicolae Bodrean*, *Ioan Frunză*.

Funcționari:

Petru A. Mihuț, director executiv; *Sabin I. Piso*, *Petru Gabor*, controlor; *Eugen Grecu*, secretar.

21. „*Hunedora*“, însoțire de anticipațiune și credit în Deva (cott. Hunyad). * 1885. Capital social fl. 15,950 în 319 mise à fl. 50.

Direcțiunea:

Dr. Al. Hossu, *George Nicoră*, *Isaia Moldovan*, *Antoniu Cutcanu*, *Petru Sinea*, *George Popovici*, *Petru Zarea*, *Petru Șerban*, *Loghin Ardelean*, *Petru Popovici*, *Abel Bera* și *Alimpiu Oprea*.

Comitetul de supraveghiere:

Teofil Tulea, *Nic. Șocander*, *Ioan Șerban*.

Funcționari:

Avram P. Păcurar, director; *Ales. Moldovan sen.*, subdirector; *Ioan Simionăș*, contabil; *Ioan Lazarici*, cassar; *Al. Moldovan jun.*, secretar; *Ioan Antal*, contabil adj.; *Nechita Luculețiu*, oficial.

Francisc L. Hossu, juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Cassa în numărar	1,601.42	Părți fundamentale	15,950.—
În cambii	127,328.—	Depuneri spre fructificare	79,814.04
În obligațiuni	1,089.—	Interese la depuneri	4,645.10
În mobiliar; detrag. 5%	370.02	Fondul de rezervă	2,912.72
În anticipațiuni	853.50	Reescompt	24,000.—
Taxe de protest	8.38	Beneficii	255.—
		Interese la părțile fund. neridicate	473.83
	131,250.33	Profit curat	3,199.64
			131,250.33

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese la depuneri	4,830.86		Interescele de escompt	9,240.69
Interese de reescompt	1,743.30		Provisiuni	2,295.09
Remunerațiuni	1,580.—		Accidente diverse	1,618.70
Spese diverse	416.45			
Contribuțiuni	919.24			
Timbru	69.52			
Taxe de prezență	176.—			
Chirie	200.—			
Deteriorarea mob. cu 5%	19.47			
Profit curat	3,199.64			
	<u>13,154.48</u>			<u>13,154.48</u>

Dividenda 10% = fl. 5.—.

22. *Reuniunea de împrumut și păstrare în lla-mare* (cott. Bistrița-Năsăud). * 1885. Capital social fl. 5700 în 285 părți fundamentale à fl. 20. Central University Library Cluj

Direcțiunea:

Jeronim Slavoca, președinte; *Ioachim Mureșan*, vicepreședinte; *I. Constantin*, cassar; *Zacharie Bulbuc*, preot în Măgura, controlor; *Ioan Tivadar*, secretar; *Ioan Tomega*.

Comitetul de supraveghiere:

Stefan Buzilă, preot în Sântjosif; *Ioan Someșan*, *Procopiu Galan* și *Zaharia Galeș*.

Pasive.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Active.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa	534.47		Capital social	5,700.—
Împrumuturi cambiali	1,393.50		Depuneri	15,345.89
Împrumut. hipotecare	8,372.70		Împrumuturi	3,450.—
Împrumuturi cu caventați	11,637.23		Interese anticipate	231.24
Credite personale	3,073.15		Fondul de rezervă	329.18
Debitori	682.51		Profit	637.25
	<u>25,693.56</u>			<u>25,693.56</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Interese la depuneri	705.58		Interese	1,907.37
„ după împrum.	273.64		Provisiune	387.27
Contribuția	253.89		Diverse	52.92
Spese	77.93			
Leși și remun.	399.27			
Profit	637.25			
	2,347.56			2,347.56

Profitul se împarte: fl. 570 dividendă; fl. 35.60 fondului de rezervă; fl. 30 scopuri filantropice; fl. 1.65 servitorului.

Dividenda 1892/4 8%, 8%, 10% = fl. 1.60, 1.60, 2—.

23. „Iulia“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Alba-Iulia (Gyulafehervár, cott. Alsó-Fehér). Capital fl. 25,000 în 500 acții nominative à 50 fl. Cupónele se prescriu după 3 ani. În Ianuarie 1895 s'a făcut a două emisiune de acții în valóre de 25,000 fl.

Direcțiunea:

Nicolae Ivan, președinte; *Ioachim Fulca*, director executiv; *Ioan Cirlea*, *Alex. Velican*, *Augusto Mazzuchi*, *Stefan Crișan*, *Artimon Blașian*, *Nic. Florescu*.

Comitetul de supraveghiare:

Nicolau Cado, *Petru S. Cirlea*, *Dem. Furduiu*, *Tcod. Lobonț*.

Funcționari:

Ioachim Fulca, director executiv; *Silvestru Moldovan*, contabil; *Florian Rusan*, cassar; *Valeriu Velican*, practicant.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Casa în număr	1,751.85		Capital acționar	25,000.—
Cambii escomptate	139,494.60		Depuneri spre fructificare	106,196.65
Împrumute ipotecari	3,899.—		Cambii reescomptate	7,441.—
Împrumute cu cavenți	1,841.—		Interese anticipate	2,072.57
Mobilier . . . fl. 450.57			Fondul de rezervă	1,432.52
10% amortisare „ 45.06	405.51		Fondul de pensiune	81.47
Spese de fondare fl. 374.43			Dividende neridicate	203.97
20% amortisare „ 74.89	299.54		Diversi creditori	508.58
Interese de reescompt antic.	108.42		Profit curat	5,229.58
Spese restituibile	117.69			
Interese restante	248.73			
	148,166.34			148,166.34

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.
	fl. cr.	fl. cr.
Interese:		Interese:
pentru depuneri spre		de escompt . fl. 9,240.29
fructificare . fl. 2,636.39		de credite per-
pentru reesc. . „ 1,026.15	3,662.54	sonale . . „ 1,558.45
Spese:		de împrumu-
chiria, imprimare, registre,		turi ipotec. „ 783.40
diverse 840.61		de cred. camb.
Salarii 1,995.48		cu acoperire
Contribuțiune directă și 10% dare la interes. delă dep. . 711.92		hipotecară . „ 555.93
Amortisare din mobilier . . 54.68		de lombard . „ 198.50
Profit net 5,660.83		după depuneri
		proprii . . . „ 233.49
		Provisiuni . . . . . 316.—
	<u>12,886.06</u>	<u>12,886.06</u>

Profitul se împarte: fl. 2,264.33 fondului de rezervă; fl. 2100 dividendă; fl. 1136 tantieme; fl. 160 scopuri de binefacere.

Dividenda pe 1894 6% = fl. 4.20.

Revirement: fl. 1.052,941.48.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

25. „Luceafărul“, institut de economii și credit, ca societate pe acții în Verșeț (Versecz, cott. Temes). * 1894. Capital fl. 100,000 în 2000 acții nominative à 100 corone. Director exec. Ioan Corcora, subdirector Sim. Moldovan. Membrii Direcțiunii: Iosif Tamașel, Antonie Popovici, Avram Corcea, Dr. Petru Zepeniag, Antoniu Crenian, Avram Barbu, Pavel Corcea, Ioan Stoica. Comitetul de supraveghiere: George Nedelcu, Bartolomeiu Panciovan, Nicolae Lința, Mihail Juica, Adam Filip, Ioan Stoian. Contabil George Terzeu, Const. Mureșan, cassar. Primul bilanț se va încheia cu finea anului 1895.

26. „Lugoșana“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Lugoș (cott. Krassó-Szörény). * 1888. Capital fl. 57,000 în 570 acții nominative à fl. 100, din cari sunt respunși 75%.

Direcțiunea:

Dr. G. Popovici, Dr. Stefan Petrovici, Vasile Nicolescu, Alex. Maniu, George Iacobescu, Ioan Miclea.

Comitetul de supraveghiere:

Titus Hațeg, I. Nedelcu, Dr. D. Florescu, Dum. Roșu, Vas. Biro.

Funcționari:

Const. Radulescu, director executiv; Vasile Jurca, contabil; Co-riolan Benescu, cassar.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Cassa	5,356.—		Capital	42,750.—
Efecte	700.—		Fondul de rezervă	3,024.—
Cambii	222,398.—		Depuneri	146,754.—
Imprumuturi hip.	19,372.—		Recescompt	46,435.—
Debitori	662.—		Interese transitoare	2,693.—
Poziții transitorii	289.—		Profit	8,064.—
Mobilier	943.—			
	<u>249,720.—</u>			<u>249,720.—</u>

Dividenda: 1893/4 fl. 15.—, 10.—.

Revirementul cassei: fl. 2.200,228.

27. „Mielul“, cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana (cott. Sibiiului). * 1892. Capital fl. 25,000 în 500 acții nominative à fl. 50. Cupónele se prescriu după 20 ani.

Direcțiunea:

Eliă Pop, președinte și director executiv; Ioan Prodan, vicepreședinte; Ilie Georgescu, contabil; Dumitru Șufană Țarină, cassar; Nicolae Păța, Ioan Vlad, George Ghișe.

Comitetul de supraveghiere:

N. Dobrotă, Ioan Măniț, George G. Ghișe; suplenți: Ilie Ban, Ilie Oprean.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Capital de acțiuni, rate rest.	800.—		Capital de acțiuni	25.000.—
Cassa în număr	1,666.35		Depuneri spre fructificare	34,499.44
Imprum. pe oblig. cu caventați	37,174.18		Interese anticipate pro 1895	1,509.49
Cambii escomptate	12,117.—		Fondul de rezervă	180.56
Imprumuturi hipotecare	9,155.—		Dividende neridicate	119.—
Spese de fondare fl. 563.69			Profit curat	1,826.05
10% amortisare „ 56.37	507.32			
Mobilier . . . . . fl. 357.82				
10% amortisare „ 35.78	322.04			
Credite de cont-curent	1,532.65			
	<u>63,134.54</u>			<u>63,134.54</u>

Debit.	Profit și Perderi.		Credit.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese:			Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	1,176.02		dela obligațiuni cu cavenți	2,809.76
pentru fondul general de rezervă	8.60		„ cambii de bancă	561.50
Spese:			„ împrumuturi hipotec.	562.11
Salare, imprimate, inserțiuni, porto, diverse	728.33		după acții	64.44
Contribuțiune:			„ credite de cont-curent	71.24
dare directă	302.91		Provisiuni	225.32
darea drumului	25.83			
diverse aruncuri	43.28			
10% dare la interes. depun.	91.20			
Amortisațiuni:				
10% din speșele de fundare	56.37			
10% din mobilier	35.78			
Profit curat	1,826.05			
	<u>4,294.37</u>			<u>4,294.37</u>

Profitul se împarte: fl. 1,694 dividendă; fl. 55.44 tantiemă; și fl. 7,661 fondului de rezervă.

Dividendă: 1892/4 6.5%, 7%, 7% = fl. 3.25. 3.50, 3.50.

Revirement: fl. 143,782.19.

28. „Munteana“, societate de credit și păstrare pe acții în Ofenbaia (cott. Torda Aranyos). * 1891. Capital fl. 20,000 în 1000 acții nominative à fl. 20. Cupónele se sting după 3 ani.

Direcțiunea: . . .

Ioan Is. Tordai, președinte; *Ioan Barbu*, *Csutak L.*, *Vasile Rus*, *Moise Cir*.

Comitetul de supraveghiere:

Nestor Manciu, președinte; *Vasile Gan*, *Ioan Pop*, *Petru Pop*, *H. Binder*, *Avram Cioran*, *Sim. Pașca*.

Funcționari:

Ioan Danciu, director executiv; *Iuliu Pitic*, cassar; *Nic. Todorean*, contabil.

Dr. Vasile Preda, juriconsult.

Active.		Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Casa în numărar	870.60		Capital social 1000 acții à fl. 20	20,000.—	
Cambii	91,364.13		Depuneri spre fructificare	27,602.10	
Împrumut. pe obligațiuni cu caventați	13,747.76		Cambii reescomptate	53,606.20	
Împrumut. pe ipotecă	3,237.35		Fondul de rezervă al acționarilor	3,964.84	
Mobilier . . . . . fl. 95.40			Fondul de pensiuene al oficialilor	461.52	
după amortisare de 10% . . . . . n 9.54	85.86		Interese anticipate pe anul 1895	952.44	
Anticipațiuni	100.—		Dividende neridicate	196.05	
Diversi creditori	1,749.19		Profit curat	4,368.74	
	111,154.89			111,154.89	

Eșite.		Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Interese:			Interese:		
pentru depun. spre fructificare . . . . . fl. 1,466.67	1,466.67		dela escompt . fl. 7,715.21	7,715.21	
reescompt . . . . . n 3,496.06	3,496.06		dela oblig. cu caventați . . . . . n 1,642.43	1,642.43	
fondul de rezervă . . . . . n 153.94	153.94		dela împrumut ipotecar . . . . . n 70.14	70.14	
fondul de pensiuene . . . . . n 19.53	19.53	5,136.20	de întârziare . . . . . n 214.83	214.83	9,642.61
Spese	1,101.72		Provisiune	3,426.18	
Salare	1,339.—				
Dare	923.46				
Marce de presentă	40.—				
Porto	90.13				
Chiria	60.—				
Amortisare 10% la mobilier	9.54				
Profit curat	4,368.74				
	13,068.79			13,068.79	

Profitul se împarte: fl. 417.80 scopuri filantropice; fl 744.10 tantieme; fl. 150 fondului de pensiuene; fl. 3056.84 fondului de rezervă. Acționarii au renunțat pentru astădată la dividendă în favorul fondului de rezervă.

Dividenda: 1892/4 11%, 11%, 0% = fl. 2.20, 2.20, —.—
 Revirement fl. 881,032.87.

29. „*Mureșiana*“, institut de credit și de economii în Reghin (Sz. Regen, cott. Maroș-Torda). * 1886. Capital fl. 60,000 în 1200 acții nominative à 50 fl. Cupónele se sting după 3 ani.

Direcțiunea:

Galaction Șagău, președinte; *Ales. Têrnăvcanu*, vicepreședinte; *Patriciu P. Barbu*, director executiv; *Petru Ciobotar*, *Dr. Ioan Popescu*, *Iosif Popescu*.

Comitetul de supraveghiere:

Petru Uilăcanu, președinte; *Georgiu Maior*, *Mihail Grecu*; suplenți: *Leo Popescu*, *Zaharia Lupu*.

Funcționari:

Patriciu P. Barbu, director executiv; *Marcu Cetățian*, cassar; *Sever Barbu*, contabil; *Ioan Tămaș*, cancelist.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Cassa în numărar	6,176.92	Capital social 1200 acțiuni à fl. 50	60,000.—
Cambii în portofoliu . . fl. 79,502.97		Fondul de rezervă	7,522.43
Obligațiuni cu cavenți . . „ 74,593.—		Depuneri spre fructificare . . fl. 58,685.79	
Împrumuturi hipotecare . „ 19,156.—	173,251.97	Interese capitalizate . . „ 7,346.65	66,032.44
Interese anticip. pro 1895	465.66	Reescompt	36,240.—
Anticipațiuni	20.—	Dividende neridicate	204.—
Spese de protest	29.35	Tantieme și binefaceri neridicate	125.—
		Interese încassate pro 1895	2,133.58
		„ neridicate după emisiunea II. . fl. 4.87	
		Interese neridicate după emisiunea III. . . . . „ 34.77	39.64
		Profit curat	7,646.81
	<u>179,943.90</u>		<u>179,943.90</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Intrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese:			Interese:	
de reescompt	fl. 2,327.23		de escompt	fl. 6,703.18
capitalisate	„ 1,112.55		de obligațiuni	„ 6,882.06
curente	„ 88.16		de ipotecă	„ 1,353.06
încasate pro			de întârziare	„ 1,086.35
1895	„ 2,133.58	5,661.52	antecipate pro	
			1895	„ 465.66
Contribuțiuni:				16,490.31
directă	fl. 1,069.19		Competență de scris	. . . . . 1,006.10
10% dare de			Spese restituite	. . . . . 16.11
depuneri	„ 308.52		Taxă de transcriere	. . . . . 48.—
după acțiunile			Comisiuni	. . . . . 2.60
transcrise	„ 5.89			
după ratele				
din acțiuni	„ 26.26			
după cupóne	„ 22.80	1,432.66		
Spese:				
Salare	fl. 1,829.96			
Chiria, porto,				
tipărit. etc.	„ 764.17			
Maree de pre-				
sență	„ 238.—	2,822.13		
Profit curat		7,646.81		
		17,563.12		17,563.12

Profitul se împarte: fl. 6,000 dividendă; fl. 820.93 fondului de rezervă; fl. 675.80 remuner. și tantieme; fl. 150 scopuri de binefaceri.

Dividenda: 1892/4 à 10% = fl. 5.—.

Revirement: fl. 359,681.50.

30. „Olteana“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea inferioară (Alsó-Vist, cott. Fogaras). * 12 Martie 1893. Capital social fl. 10,000 în 200 acții nominative à fl. 50. Cupónele se prescriu după 3 ani. În adunarea generală din 17 Februarie 1895 s'a decis duplicarea capitalului la fl. 20,000.

Primesce depuneri cu 6%.

Direcțiunea:

George Borzea, președinte, *Nic. Șandru*, ambii din Viștea inf.; *Moise Bârs*, paroch în Ucea superioară; *Petru Lăluț*, Beșimbac; *Pavel Monea*, paroch în Streza-Cârțișóra; *Ioan M. Șandru* și *Dion. Stanciu* din Viștea inferioară.

Comitetul de supraveghiere:

Ioan Căndea, protopop în Avrig; *Ioan Dejenar*, contabil în Făgăraș; *Dr. N. Șerban*, deputat, *Nic. Clonța*; un loc vacant.

Funcționari:

Nicolae Borzea, paroch, cassar; *Ioan Oană*, contabil.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Cambii escomptate . . .	18,556.	—	Capital social	10,000.—
Mobilier	fl. 269.13		Depuneri spre fructificare . . .	6,435.50
după amortis.			Fondul de rezervă	45.13
de 10%	26.91	242.22	Interese transitoare anticip.	262.31
Cassa în numărar		297.04	Profit curat	2,352.32
		<u>19,095.26</u>		<u>19,095.26</u>
Esite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Interese pentru depuneri spre fructificare	463.03		Interese dela cambii escomptate	2,323.57
Spese de birou	293.73		Provisiune	1,085.64
Contribuțiune	68.46			
Remunerațiune anticipată	204.76			
Amortis. din mobilier 10%	26.91			
Venit curat	2,352.32			
		<u>3,409.21</u>		<u>3,409.21</u>

Revirement fl. 73,401.85.

31. *Cassa de păstrare populară, societate pe acțiuni în Orașița* (Montan-Oravicza, cott. Krassó-Szörény). Înregistrată sub Nr. 3524/1892. Capital fl. 100,000 în 2000 acții nominative à fl. 50. Cupónele se prescriu după 3 ani.

Direcțiunea:

Ales. P. Popoviciu, G. Popoviciu, Dr. Ales. Manguică, Dr. P. Cornean, I. Tămășel, P. Roșu, S. Pascu, G. Draguescu, G. Pocran, T. Stanca.

Comitetul de supraveghiere:

E. Traița, I. E. Teran, N. Băiaș, N. Braia, I. Calin, R. Popoviciu, I. Șporea.

Funcționari:

Alexandru P. Popoviciu, director executiv; *I. Perian*, contabil;
I. Novacovici, cassar; *V. Mărginean* și *G. Neda*.
Dr. Al. Manguică, juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Numărar	35,898.18		Capital social	100,000.—
Cambii	174,424.84		Depuneri	254,283.06
Hipotecă	173,345.55		Fond de rezervă	3,636.54
Credite personale	8,272.82		" " " disponibil	2,184.14
Efecte	1,220.—		" " pensiune	500.—
Diverse	156.59		Reescompt	15,608.65
Mobilier	439.07		Interese trans.	5,238.76
			Dividende neridicate	321.—
			Dare	569.43
			Diverse	2,485.60
			Profit	8,929.87
	<u>393,757.05</u>			<u>393,757.05</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.		
Interese după depuneri	11,050.38		Interese la escompt	14,747.66
" " reescompt	1,071.98		" hipotecari	8,937.42
" " fondul de res.	112.21		" cred. pers.	558.30
Salarie și remunerațiuni	3,261.48		Provisiuni	4,651.71
Chiria	250.—			
Spese	1,035.85			
Dare	3,134.53			
Amortisare	48.79			
Profit	8,929.87			
	<u>28,895.09</u>			<u>28,895.09</u>

Profitul se împarte: fl. 6000 dividendă; fl. 1,364.46 fondului de rezervă; fl. 400 fondului disponibil; fl. 100 fondului cultural; restul tantiemă și remunerațiuni.

Dividenda: 6% = fl. 3.— de acțiã.

Revirement: fl. 1.237,324.04.

32. „*Parsimonia*“, *institut de credit și economii, societate pe acții în Bran* (cott. Brașov). Înființat prin neobosită stăruință a Il. Sale dlui Ioan cavaler de Pușcariu, jude la curiă în pens. Primul bilanț se va încheia cu 31 Dec. 1895. Capital fl. 10,000 în 200 acții à 50 fl. Înregistrată în 9 Martie Nr. 276/1895.

Direcțiunea:

Ioan cav. de Pușcariu, președinte; *Dr. Ilarion Pușcariu*, archimandrit; *Iosif Pușcariu*, avocat; *Ioan Cențu*, paroch; *Ioan Clinciu*, prof.; *Ilarion Reitu*, paroch; *George Mănoiu*, primar; *George Enea*, paroch; *Ioan Manoiu*, paroch; *Iosif Runcean*, paroch; *Axente Moșoiu*, notar; *George Babeș*, cancel. pretor.; *Miron Tătoiu*, primar.

Comitetul de supraveghiere:

Nic. Garoiu, avocat; *Leontin Pușcariu*, paroch; *Nic. Mănoiu*, jurist; *Iosif Enea*; *Iosif Cojan*, paroch și *Ioan Manoiu*, comisar de drum.

Funcționari:

Axente Moșoiu, director executiv; *Ilarie Reitu*, contabil; *Miron Tătoiu*, cassar.

Câte 2 membrii din Direcțiune, alternativ, funcționează ca censored pe fiă-care lună.

33. „*Patria*“, *cassă de economii, societate pe acții în Blaș* (Balázsfalva, cott. Alsó-Fehér). * 1886. În anul expirat și-a modificat statutele (înregistrate sub Nr. 6870/1894) ridicându-se capitalul la fl. 110,000 în 1100 acții nominative à fl. 100.

Firma — la contrageri de obligamente — o subscriu doi membrii din Direcțiune, séu unul cu directorul executiv. La confirmarea depunerilor și la toate plățile ajunge semnătura directorului executiv și a unui funcționar.

Direcțiunea:

I. M. Moldovanu, președinte; *S. P. Mateiu*, vicepreș.; *Georgiu Bărbatî*, *G. Munteanu*, *Georgiu Vancea*, *I. F. Negrutiu*, *Dr. Al. Pop*, *Dr. A. Bunea*, *S. Nistor*.

Comitetul de supraveghiere:

S. Simberger, *Alesiu Viciu*, *Dr. Vasile Hossu*, *Aurel C. Domșa*, *Stefan Popu*.

Funcționari:

I. Br. Hodosiu, director executiv; Sofron Stan, contabil; Ioan Moldovan, cassar; Victor Munteanu, Demetriu Radu, T. L. Bileca. Vasile Olteanu, juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Pasive.
	fl.	cr.	
Capital de acțiuni restant	38,500.—		Capital de acțiuni . . .
Numerar în cassa	18,152.54		Depuneri spre fructificare
Împrum.-Escompt	567,833.74		Fondul de rezervă . . . .
„ Hipotecar	74,638.16		„ „ pensiuine . . . . .
„ pe obligațiune	13,505.40		Reescompt . . . . .
„ Lombard	10,913.—		Interese anticipate . . . .
Casa societății	30,000.—		Dividende neridicate . . .
Spese	206.03		Profit din anul 1893 . . . .
Diverși debitori	1,390.19		Profit curat . . . . .
Bon în Giro-Conto	862.70		
	<u>756,001.76</u>		<u>756,001.76</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.
	fl.	cr.	
Interese pentru depuneri	22,857.56		Interese-Escompt . . . . .
Marce de prezență	1,476.—		„ Hipotecar . . . . .
Spese curente	4,644.54		„ Obligațiuni . . . . .
Porto-postal	547.35		„ Lombard . . . . .
Contribuțiune	5,205.50		Provisiune . . . . .
Interese de reescompt	4,854.13		
Salarii	3,679.86		
Competință de timbru	238.25		
Dubie perdute	1,874.33		
Profit curat	19,208.43		
	<u>64,585.95</u>		<u>64,585.95</u>

Profitul se împarte: fl. 6,600 dividendă; fl. 5,386.26 fondului de rezervă, la care se adaugă și venitul transpus din 1893; fl. 1,590.84 tantiemă direcțiunei; fl. 954.50 funcționarilor; fl. 636.33 comitetului de supraveghiere; fl. 1,000 fondului de pensiuine; fl. 1,295.42 scopuri filantropice și culturali; ér restul se transpune pentru anul viitor.

Dividendă 1892/3 9%, 10%, pe 1894 10% emisiunea I, 2 fl. emisiunea II.

Revirement fl. 5.844,695.69.

34. Asociațiunea „Riureana“, institut de credit și păstrare în Capolnoc-Mănăștur (Kapolnok-Monostor, cott. Szolnok-Doboka).
 * 1891. Capitalul social se formeză din cotașițiuni săptămânali à 20 cr., pentru cari se eliberéză libele, ér ajungènd cotașițiunile la suma de 10 fl. se eliberéză acții pentru ele. Firma o subscriu: directorul, cassarul și un membru din Direcțiune.

Diracțiunea:

George Petrovan, Ioan Dragomir, Alexiu Stupar, Ioan Botha, Alex. Colceriu, Alex. Pop, Ioan Petrovan, Iacob Botha, Vasiliu Dragomir, Vasiliu Mihalca, Avacum B. Hungea, Stefan Pop; suplènți: Ignatïu Gergel, Indreiu Pop.

Comitetul de supraveghiare:

Dr. Vasilie Lucaciu, Stefan Birle, Vasilie Muste, Nicolau Lupan, Ioan Filip, Alexiu Latis.

Funcționari:

George Petrovan, director executiv; Ioan Botha, vicedirector; Ioan Dragomir, cassar; Alexiu Stupar, contabil-notar.

Active.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Pasive.
	fl.	cr.	
Cassa	758.86		Capital social prefăcut în 1108 acții à 10 fl. . . . .
Cambii	11,669.62		11,080.—
Obligațiuni	44,859.30		Depuneri . . . . .
Mobilier	49.55		Depuneri de acții . . . . .
			18.55
			Reescompt . . . . .
			32,285.—
			Fondul de rezervă . . . . .
			2,426.75
			Dividendă neridicată . . . . .
			169.28
			Profit . . . . .
			2,309.10
	57,337.33		57,337.33

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.
	fl.	cr.	
Interese la depunerile fructificătoare	598.76		Penale . . . . .
Interese de reescompt	2,612.86		270.06
Tipar	46.69		Spese . . . . .
Taxe de fondare	203.50		146.28
Diverse	335.06		Taxa de transcriere . . . . .
Contribuțiune	505.22		27.80
Marce de presentă	102.—		Taxă de fondare . . . . .
Lefi	620.—		203.50
Contul comitet. revisor fl. 60	100.—		Diverse . . . . .
Contul plata servitorul. „ 40	70.—		2,616.32
Chiriă și lemne	2,309.10		Interese cambiali . . . . .
Profit	7,503.22		867.20
			Interese pe obligațiuni . . . . .
			3,372.06
			7,503.22

Profitul se împarte: fl. 1,108 dividendă; fl. 573.25 fondului de rezervă; fl. 461.82 scopuri filantropice; fl. 166.03 remunerațiuni.

Dividenda pe 1892/4 fl. —.58, 1.—, 1.—.

Revirement: fl. 90,898.72.

35. „Sătmăreana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini (Szinér-Váralya, cott. Szatmár). * 15 Mai 1892. Capital fl. 100,000 în 1000 acții nominative à fl. 100.

Direcțiunea:

George Pop de Băsesci, președinte; *Gavriil Lazar de Purcareți*, vicepreședinte; *Gavriil Barbul*, *George Bidea*, *Alexiu Berinde*, *Antoniu Gitta*, *Sigismund E. Catocă*, *Ioan Crișan*, *Dr. Vasiliu Lucaciu*, *Alexiu Pop*, *Aureliu Pelle*, *Ales. Stetiu*.

Comitetul de supraveghiere:

Andrei Cosma, președinte; *Vasile Anderco*, *Avram Breban*, *Dr. Iosif Fărcaș*, *Iosif Lissai*, *Romul Marchiș*.

Funcționari:

Alexiu Berinde, director executiv; *George Achim*, contabil; *Corneliu Papp*, secretar; *Mihail Ghirithy*, cassar.

Al. Stetiu, juriconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Casa în număr	2,042.36		Capital social: 1000 acții à fl. 100	100,000.—
Capital social rate restante	12,731.91		Fond de rezervă	2,206.16
Escompt la cambii	276,409.—		Fond de pensiune	196.53
Imprumut hipotecar	16 595.—		Depuneri spre fructificare și %-lor capitalisate	71,469.21
Obligațiuni cu caventi	12,525.—		Reescompt	146,621.—
Efecte	1,344.—		Interese 6% la rate de ca- pital social răspuse ina- inte de termin	693.26
Deposite	1,169.77		Dividendă neridicată	706.—
Inventar	1,650.—		Interese anticip. pro 1895	4,740.80
Spese de fondare	2,000.—		Profit curat	5,953.79
Diverse conturi, debitoare	3,910.04			
Spese de proces și timbre de protest anticipate	1,254.83			
Conto corent	954.84			
	<u>332,586.75</u>			<u>332,586.75</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese la depuneri	4,686.64		Interese la cambii	24,785.87
Interese la reescompt	9,744.52		Interese la credit hipotecar	1,296.53
Contribuția	1,344.—		Interese la obligațiuni	1,308.12
Spese :			Taxă	63.90
a) de cancelarie fl. 415.05			Diverse	572.10
b) chiria . . . . . „ 200.—				
c) bilete de pre-				
sență și spese				
de călătorie . . . . . „ 762.—	1,377.05			
Salare	3,820.—			
Amortisări :				
a) din inventar fl. 34.52				
b) din spese de				
fondare . . . . . „ 1,000.—				
c) la diverse de-				
bitore . . . . . „ 66.—	1,100.52			
Profit curat	5,953.79			
	<u>28,026.52</u>			<u>28,026.52</u>

Profitul se împarte: fl. 5000 ca dividendă; fl. 500 fondului de rezervă; fl. 100 fondului cultural; fl. 92.11 fondului de pensii; restul ca tantieme.

Dividenda pe 1893/4 fl. 3.50, 5.—.

Reviement: fl. 1.890,674.94.

36. „Sebeșana“, institut de credit și de economii, societate pe acții în Sas-Sebeș (Szász-Sebes, cott. Sibiului). * 1887. Capital social fl. 50,000 în 1000 acții nominative à fl. 50. Cupónele se prescriu după 3 ani.

Direcțiunea:

Ioan Tipciu, președinte; *Dr. Pompiliu Isacu*, director executiv; *Ioan Dreyan*, *Ioan Bojiță*, *Ioan Ohnitz*, *Constantin Crețoescu*, *Zevedeiu Mureșan*.

Comitetul de supraveghiere:

Constantin de Colbazi, *Samoil Roșu*, *Avram David*; suplenți: *Io-sif Ohnitz* și *Forro G.*

Funcționari:

Dr. Pompiliu Isacu, director executiv, totodată juriconsult; *Constantin Crețescu*, cassar; *Zevedeu Mureșan*, controlor; *Ioan Oncescu*, oficial; *Iulian T. Uvegeș*, contabil.

Active.	Bilanț cu 31 Decembrie 1894.		Pasive.
	fl.	cr.	
Casa în numărar	752.28		Capital social: 1000 acții à 50 fl. . . . .
Împrumute pe cambii cu giranți	139,443.—		50,000.—
Împrumuturi pe ipotece	41,041.—		Fondul de rezervă . . . . .
Împrumuturi pe obligațiuni cu caventați	27,049.—		10,764.68
Mobilier . . . fl. 228.42			Fondul de pensiuine . . . . .
după amortis.			825.25
de 20%	45.68	182.74	Fondul pentru scopuri fi- lantropice . . . . .
Diverse conturi debitoare	53.85		916.63
			Depuneri spre fructificare . . . . .
	208,521.87		109,481.64
			Cambii reescomptate . . . . .
			26,391.—
			Dividende neridicate . . . . .
			77.20
			Interese anticip. pro 1895 . . . . .
			2,983.15
			Diverse conturi creditoare . . . . .
			446.48
			Profit curat . . . . .
			6,632.84
			208,521.87

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.
	fl.	cr.	
Interese dela depuneri	5,187.54		Interese de escompt. . . . .
Salariu	1,768.—		10,932.86
Spese de cancelarie	398.77		Interese dela obligațiuni cu caventați . . . . .
Marce de prezență	149.—		2,351.61
Dare	1,086.93		Interese dela împrumuturi hipotecare . . . . .
Chiria casei	160.—		3,038.39
Interese fondului de pensiuine	34.23		Interese de întârziare după acții . . . . .
Interese fondului de rezervă	397.88		16.93
Interese de reescompt	1,526.86		Provisiune . . . . .
Contribuțiune după interese dela depuneri	518.78		1,473.46
20% amortisare din mobilier	45.68		Porto postal . . . . .
Profit curat	6,632.84		93.26
	17,906.51		17,906.51

Dividendă pe 1892/4 câte 8% = fl. 4.—

Revirement: fl. 674,834.63.

37. Cassa de păstrare (reuniune) Seliște (cott. Sibiiului).

* 1884. Capitalul se formeză din mise à 100 fl.

Direcțiunea:

Dr. Nicolae Maier, președinte; *Dimitrie Roman*, vicepreședinte;
Dr. Nicolae Calefariu, *Ioan Comșia*, *Bucur Comșia*, *Nic. Peligrad*.

Profitul se împarte: fl. 1698.15 dividendă; fl. 1774.73 fondului de rezervă; fl. 2662.09 fondului de binefaceri; fl. 295.79 tantiemă; ér restul de fl. 50.15 se transpune pe anul viitor.

Dividenda: 1893/4 fl. 13.—, 16.—.

Revirement: fl. 307,795.67.

38. „Silvania“, institut de credit și economii în Șimleu (Szilagy-Somlyó, cott. Szilagy). *1 Ianuarie 1888. Capital social fl. 150,000 în 3000 acții nominative à 50 fl. Firma o subscriu: directorul executiv său președintele Direcțiunii cu Augustin Marcușiu ori cu Daniel Delei.

Direcțiunea:

George Pop de Băscaci, președinte; *Ioan Angyal*, vicepreședinte; *Andriu Cosma*, *Daniel Delei*, *Dr. Ioan Maniu*, *Florian Marcus*, *Augustin Marcușiu*, *Dr. Ioan Nichita*, *Teodor Pop*, *Arseniu Șarcati*, *Augustin Vicaș*, *Vasiliu Păteș*.

Comitetul de supraveghiere:

Alimpiu Barbolovici, președinte; *Teodor Kőváry*, *Florian Cocianu*, *Demetriu Suciu*, *Alesandru Sima*, *Dr. Cassiu Maniu*.

Funcționari:

Andriu Cosma, dir. exec.; *Ioan P. Lazar*, prim-contabil; *Valeriu Bocoș*, contabil; *Augustin Marcușiu*, cassar; *Ioan R. Maxim*, oficial.
Dr. Ioan Maniu, jurisconsult.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.		
Capital social, rate restante	5,405.49		Capital social, 3000 acțiuni à 50 fl.	150,000.—
Cassa în număr	2,355.18		Fondul de rezervă	35,236.80
Cambii de bancă escompt.	609,060.86		Fondul de pensiune	2,981.95
Imprumuturi ipotecare	78,826.04		Fondul cultural	728.20
Imprumut. pe obligațiuni	32,332.52		Depuneri spre fructificare	324,060.65
Imprumuturi pe amanete	1,422.—		Cambii de bancă reesc.	273,464.77
Cont-curent	63,473.93		Interese transitoare anticip.	10,825.03
Efecte	2,168.91		Cont-Curent	2,500.—
Realități	22,718.30		Dividende neridicate	366.—
Bon în Giro-Cont și la alte bănci	1,667.30		Diverse conturi creditore	1,372.23
Mobilier . . . . fl. 917.50			Profitul curat	23,723.50
10% amortis. 91.75	822.75			
Interese de reesc. anticip.	2,374.37			
Diverse conturi debitoare	2,628.48			
	825,259.13			825,259.13

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.
	fl. cr.	fl. cr.
Interese:		Interese:
pentru depun.		dela cambii
spre fructifi-		de bancă es-
care . . . fl. 17,135.—		comptate . fl. 32,623.22
pentru fondul		dela credite
de rezervă . „ 991.40		hipotecari „ 5,657.47
pentru fondul		dela credite
de pensiune „ 114.68		pe oblig. „ 3,185.39
pentru fondul		dela credite
cultural „ 28.— 18,269.08		amanetari „ 134.83
Spese:		dela credite
salare și marce		de cont-cu-
de prezență fl. 6,131.—		rent . . . „ 4,156.88
tipărit., porto,		dela efecte . „ 104.41 45,862.20
luminat și		Provisiune 6,442.28
alte spese . „ 3,474.31 9,605.31		Chiria 620.80
Dare:		Diverse 3,204.14
darea directă. fl. 3,342.30		
darea după in-		
teresele la	BCU Cluj / Central University Library Cluj	
depuneri . „ 961.05 4,303.35		
Percepțiuni 136.43		
Amortis. din mobiliar. 91.75		
Profit curat 23,723.50		
	56,129.42	56,129.42

Profitul se împarte:

1. 5% dividenda statutară după 75,000 fl. după capital social din emisiunea I. . . . . fl. 3,750.—	
5% dividenda statutară după 30,100/105,100 fl. versăminte din emisiunea II. plătite întregi, până la 31 Decembre 1893 . . . . . „ 1,505.— fl. 5,255.— 3	
din restul de 18,468.50	
2. 6% interese după versăm. parțiali din emisiunea II. solvite până în 31 Decembre trecut . . . . . „ 1,869.13 1	
3. 20% fondului de rezervă . . . . . „ 3,693.70	
4. 20% tantiema direcțiunei, comitetului de revisuire, directorului executiv și funcționarilor . . . . . „ 3,693.70	
5. 2% fondului de pensiune . . . . . „ 369.37 5	
6. 3% supradividendă la capitalul de 105,100.— . . . . . „ 3,153.— 3	
7. Supradotarea fondului de rezervă . . . . . „ 1,069.50	
8. Supradotarea fondului de pensiune . . . . . „ 648.78 4	
9. Descriere din valoarea caselor institutului . . . . . „ 500.—	

Pentru scopuri culturale și anume:

10.	Dotarea fondului cultural	fl. 500.—	
11.	Pentru scôla de fete a „Reuniunii femeilor române selagiene“ din Șimleu	” 300.—	
12.	Pentru scôla de băieți din Șimleu	” 100.—	
13.	” ” ” ” ” Supurul de sus ”	” 100.—	
14.	” ” ” ” ” din Crasna, Trasnea, Văcăul unguresc și Achișiu câte 50 fl.	” 200.—	
15.	Diverse ajutôre culturale și umanitari	” 50.—	fl. 1,250.—
16.	Onorariu avocatului institutului	”	120.—
17.	Remunerațiuni canceliștilor	”	90.—
18.	Fondul special de rezervă pentru acoperirea perderilor eventuali	”	1,000.—
19.	În cont nou pre 1895 sê se trecă	”	1,011.32

Dividendă: 1892/4 8% = fl. 4.—.

Reviement: fl. 8.154,531.13.

39. „Șoimușana“, institut de credit și economii în Șoimuș (Sajo-Solymos, cott. Bistrița-Năsêud). * 1894. Capital social corône 25,000 în 500 acții à 50 corône.

Direcțiunea:

Dr. Demetriu Ciuta, președinte; *Ioan Mărginean*, vicepreședinte; *Ioan Baci*, director executiv; *Vasile Baci*, *Ioan Bârsan*.

Comitetul de supraveghiare:

Mihailă Mihailasch, *Stefan Poruț*, *Elic Posmușan*.

Funcționari:

Ioan Baci, director executiv; *Basiliiu Baci*, contabil; *Ioan M. Baci*, cassar.

Dr. Gavrilă Tripon, juriconsult.

Pasive.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Active.
	cor.	b.	cor.
Cassa în număr	133.23		Capital de acțiuni cor. 25,000
Cambii escomptate	14,010.53		din care s'a încasat . . . . .
Mobilierul	cor. 209.—		Depuneri spre fructificare . . . . .
după amortis.			Interese încasate pro 1895 . . . . .
de 20%	41.80	167.20	Profit curat . . . . .
Spese de fondare cor. 362.28			
după amortis.			
de 20%	72.46	289.82	
	14,600.78		
			14,600.78

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	cor. b.	cor. b.	
Interese după depuneri	25.46	Interese după împrumuturi	648.70
20% amortisare din mobiliiar	41.80	Interese de întârziare	44.75
20% amort. din spese de fond.	72.46	Provisiune	216.45
Salare	350. --	Taxe	548.28
Chiria	50. --		
Profit curat	918.46		
	<u>1,458.18</u>		<u>1,458.18</u>

Profitul se împarte: cor. 696.11 dividendă; cor. 67.80 fondului de rezervă; cor. 22.60 scopuri culturale; restul pentru tantieme și remunerațiuni,

Revirement: Cor. 48,052.08.

40. „Someșana“, institut de credit și economii în Dej (Dees, cott. Szolnok-Doboka). * 1890. Capital fl. 50,000 în 500 acții nominale à 100 fl.

Direcțiunea:

Dionisiu Vaida, președinte; *Dr. Teodor Mihali*, *Gregoriu Pușcariu*, *Gregoriu Grudovicu*, *Ioan Welle*, *Teodor Herman*, *Dr. Alex. Che-*
Borceș, *Dr. Gavril Tripon*. Library Cluj

Comitetul de supraveghiere:

Stef. Galea, președinte; *Andrei Cosma*, *Iosif Lissai*, *Mateiu Pop*.

Funcționari:

Dr. Teodor Mihali, director executiv; *Simeon Russu*, secretar-contabil; *Florian Hatoș*, cassar; *Augustin Pinte*a, subcontabil.
Servitor: *George Stanciu*.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. 25 cr.	fl. cr.	
Cassa	4,895.19	Capital social	50,000. -- 1
Escompt	345,000.50	Depuneri spre fructificare	141,101.48 3
Împrumut hipotecar	46,659. --	Fond de rezervă	10,400. -- 2
Împrumut pe obligații	12,171. --	Fond de pensiuine	5,094.41 4
Efecte	1,289. --	Reescompt	187,925. --
Bonuri la bănci	4,223. --	Tantiemă și dividende neridicate	1,091.33 16
Debitori	5,030.72	Fondul scopurilor culturale	1,023.19 12
Mobiliiar	100. --	Creditori	5,653.05
		Interese anticipate	5,641.46
		Profit transpus fl.	213.51
		Profit curat	11,314.98
	<u>419,458.41</u>		<u>11,528.49</u>
			419,458.41

Eșite.	Profit și Perderi.		Înrate.
	fl.	cr.	
Interese:			Profit transpus 213.51
după depun. fl. 9,086.85			Interese:
după recsc. „ 14,669.82			dela escompt fl. 28,382.91
după depun. ridicate „ 358.19			dela împrum. ipotecari „ 3,266.13
după fondul de rezervă „ 400.—			dela împrum. pe obligații „ 991.53
după fondul de pens. „ 292.12	24,806.98		de întârziare, competență, taxe și provisiuni . . 12,555.69
Spese:			
tipărituri, porto, chiriă etc.	1,543.31		
Salare	3,745.—		
Marce de prezență	578.—		
Dare după depuneri	946.16		
Dare erarială și comunală	1,960.59		
Amortisare	301.20		
Profit curat	11,528.49		
	45,409.73		45,409.73

Profitul se împarte: fl. 2,500 dividendă; fl. 2,257.12 fondului de rezervă; fl. 451.42 fondului de pensiune; fl. 1,083.40 scopuri filantropice; fl. 1,625.08 tantieme.

Dividenda: 1892/4, 15%, 5%, 5% = fl. 15.—, 5.—, 5.—.

41. „Speranța”, reuniune de împrumut și păstrare în Borgo-Prund (cott. Bistrița-Năsăud). * 1885. Capitalul social fl. 30,455.70 se compune din mise à 25 fl., ce se pot răspunde în rate săptămânale à 50 cr., lunare à 2 fl., séu deodată. Împrotocolarea 21 Martie Nr. 898/1885 Bistrița. Firma o subscrie directorile executiv cu cassarul séu secretarul.

Direcțiunea:

Dr. Nicolae Hangănuț, director executiv; V. Wokalek, cassar; Anchedim Candale, Ioan Dologa, Pavel Beșa.

Comitetul de supraveghiere:

Simeon Monda, A. Wachsmann, Eliseu I. Dan.

Active.		Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl. cr.		fl. cr.		fl. cr.
Mobiliar	140.—	Părți fundamentale	30,455.75	Datorii	1,837.20
Capitale elocate	52,225.75	Imprumut cambial	8,400.—	Deposite	11,380.—
Interese restante	724.47	Fondul de rezervă	875.48	Interese anticipative	778.55
Solviri anticipative	221.67	Dividendă neridicată	31.30	Câștig per Saldo	1,422.99
Restul cassei cu finea 1894	1,869.38				
	<u>55,181.27</u>				<u>55,181.27</u>
Eșite.		Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl. cr.		fl. cr.		fl. cr.
Interese după depozite	563.—	Interese solvite pro 1894	3,749.04	Interese restante pro 1894	561.39
Interese după capit. fundam.	1,488.18	Provisiune	108.68	Taxe de înscriere	16.50
Interese după împrum. camb.	647.37	Taxe de înscriere	16.50	Interese de întârziare	196.62
Dare de 10% după interesele depunerilor	56.29	Interese de întârziare	196.62	Competința fond. de rezervă	52.36
Competința fond. de rezervă	52.36	Diverse	847.71		
Administrațiunea	717.—				
Chiria	30.—				
Darea regescă	378.14				
Imposite comunale	132.09				
Spese postale, tipărituri, etc.	33.88				
Diverse	11.—				
Saldo	<u>1,422.99</u>				
	5,532.30				<u>5,532.30</u>

Împărțirea venitului curat: la fondul de rezervă fl. 14.22; dividendă de 4 la sută preste interesele, de 5% fl. 1,183.37; dividendă neîmpărțiveră la fondul de rezervă fl. 195.40; spre scopuri de binefacere fl. 30.

Dividenda: 1892/4 8% 9%, 9% = fl. 2.—, 2.25, 2.25.

Revirement fl. 157.234.42.

42. „*Timișiana*“, institut de credit și economii, ca societate pe acții în *Timișoara* (cott. Temes). * 1885. Capital social fl. 100,000 în 1000 acții nominative à fl. 100. Cupónele se prescriu după 3 ani.

Direcțiunea:

Emanuil Unguriani, director executiv; *George Trailă*, *Ioan Istin*, *Alexandru Creciunescu*, *Costa Maniu*.

Comitetul de supraveghiere:

I. Theodorovici, Dr. Lazar Simon, Aureliu Drăgan, Aureliu Popoviciu

Funcționari:

*Emianul Ungurianu, director executiv; Ioan Miculescu, contabil.
Romul Carabaș, Arcadie Oprean, Demetriu Vancu, Alex. Buibaș*

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Cassa în numărar	13,080.46	Capital de acții	100,000.—
Cambii escomptate	375,542.60	Fondul de rezervă general	7,249.41
Împrumuturi hipotecari	157,650.55	Fondul de res. pentru aco- perirea pretens. dubioase	701.50
Mobiliar . . . . fl. 619.91		Fondul de rezervă pentru diferințe de curs	400.—
după amortisare		Fondul de pensiuine	500.—
de 10% . . . „ 61.99	557.92	Depuneri spre fructificare	372,476.29
Interese de reescompt an- ticipate	175.77	Cambii reescomptate	50,677.—
Giro Conto	319.58	Interese transitoare	7,221.—
Efecte	2,003.70	Dividendă neridicată	135.—
Realități	4,584.20	Diverse conturi creditore	349.23
Diverse conturi debitoare	784.70	Profit curat	14,990.05
	<u>554,699.48</u>		<u>554,699.48</u>

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Interese ridicate și capita- lisate	16,876.51	Interese de escompt	34,375.34
Salare	4,420.50	Interese după împrumute hi- potecari	10,628.21
Contribuția erarială și com. Interese de reescompt	3,026.48	Venitul realităților	413.22
Chirie și spese de cancelarie	2,860.84	Provisiuni	37.41
Contribuția după interese la depuneri spre fructificare	1,242.56		
Tipărituri	1,687.65		
10% amortis. din mobiliar	287.60		
Profit curat	61.99		
	<u>14,990.05</u>		
	<u>45,454.18</u>		<u>45,454.18</u>

Profitul se imparte: fl. 5000 dividendă ; fl. 6403.25 fondului general de rezervă ; fl. 1000 fondului special de rezervă ; fl. 400 fondului special pentru diferențe de curs ; fl. 600 fondului de pensiuine ; fl. 510 scopuri de binefacere ; ér restul tantieme și remunerații.

Dividenda 1892/4 4%, 4%, 5% = fl. 4.—, 4.—, 5.—
Revirement: fl. 3.879,655.02.

43. „Ulpiana“, institut de credit și economii, ca societate pe acții în Grădișce (Várhely, cott. Hunyad). * 1893. Înregistrată sub Nr. 8624, Devă. Capital social fl. 15,000 în 600 acții nominative à fl. 25. Cupónele se prescriu după 3 ani.

Direcțiunea:

Alexandru Rimbaș, președ.; *Stefan Țarină*, vicepreședinte; *Ioan Oproni*; *Z. Cristian*; *Avel Pop Bociat*, director executiv; *Andrei Ionaș*, subdirector.

Censori: *Lascuț Oproni*, *Sim. Șip*, *George Răduț*, *Bălan Mihuțoni*.

Comitetul de supraveghiere:

C. S. Stoica, *S. Adolf*, *I. Berohn*, *Romul Barbescu*, *Romul Raca*, *Ioane Fărcaș*.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.	Pasive.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Casa în numărar	595.94	Capital de acțiuni	15,000.—
Credite cambiale	27,231.50	Depuneri și interese capit.	9,058.70 ✓
Cambii cu acoperire ipotecară	5,826.—	Cambii reescomptate	6,674.—
Inventar	316.82	Fond de rezervă	461.79 ✓
Spese restituibile	14.45	Dividendă neridicată	35.40
Interese de reescompt ant.	93.12	Interese transitoare	446.18
	<u>34,077.83</u>	Profit curat	<u>2,401.76</u>
			34,077.83

Eșite.	Profit și Perderi.	Întrate.	
	fl. cr.	fl. cr.	
Interese de reescompt	450.30	Interese de escompt	3,086.64
Interese la depuneri	422.89	Provisiune	990.45
Salare	457.—	Taxe, penale	89.85
Marce de prezență	29.45		
Contribuția de stat și comun.	324.36		
Chirie de casă	30.—		
Porto postal	14.62		
Spese generale	36.57		
Profit curat	<u>2,401.76</u>		
	4,166.95		<u>4,166.95</u>

Profitul se imparte: fl. 1675.30 dividendă; fl. 408.46 fondului de rezervă; fl. 280 remunerații; fl. 38 scopuri filantropice.

Dividendă 1893/4 12%, 12% = fl. 3.—, 3.—.

Revirement: fl. 298,388.70.

44. „Unirea“, *asociațiune de credit și economii în Vád* (cott. Făgăraș). *1893. Capitalul se compune din mize à 50 fl. plătibile în rate lunari à 1 fl.

Direcțiunea:

Irodion Boeriu, Ioan Șandru, Iacob Boeriu, Tamaș Boeriu, Ios. Stef. Strâmbu, Iosif Păsărarü.

Comitetul de supraveghiare:

Nicolae Cosgaria, Ioan Dejenariu, George Boeriu, George Șandru Boieriu, Tamaș Cociș.

Funcționari:

Irodion Boeriu, cassar; Ioan Șandru, controlor.

Dr. N. Motoc, avocat.

Active.	Bilanț cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Numărar		27.16	Capital	892.51
Escompt	12,947.50		Fond de rezervă	34.07
Obligațiuni cu giranți	5,303.50		Depuneri	16,910.40
Mobiliar	174.60		Interese transitorii	236.—
Spese de fondare	155.07		Profit	534.83
		<u>18,607.83</u>		<u>18,607.83</u>

Eșite.	Profit și Perderi.		Întrate.	
	fl.	cr.	fl.	cr.
Spese de fondare	38.17		Interese de escompt	1,057.41
Spese de birou	84.43		„ dela obligațiuni	284.87
Interese după depuneri	922.58		Provisiuni	73.08
„ „ ratele lunari	15.04		Taxe	189.52
„ „ fondului de rezervă	1.70		Diverse	182.25
Contribuția	71.06			
Mobilier, amortisare 5%	19.40			
Lefi	100.—			
Profit	534.85			
		<u>1,787.13</u>		<u>1,787.13</u>

Revirement: fl. 61,480.32.

45. „Victoria“, *institut de credit și economii, societate pe acții în Arad* (cott. Arad). *1887. Capital fl. 300,000 în 3000 acțiuni à fl. 100.

Președintele institutului:

Dimitrie Bonts, consilier reg.

Directiunea:

Dr. Georgiu Vuia, preşedinte; *Georgiu Lazar*, vicepreşedinte; *Mihail Veliciu*, *Vasilie Mangra*, *Antoniu Karátsonyi*, *Romul Ciorogariu*, *Ignatie Papp*, *Dr. Nicolau Ciacian*, *Nicolau Marcu*.

Comitetul de supraveghiare:

Petru Truşia, preşedinte; *Vasilie Papp*, *Petru Grozda*, *George Feier*, *Georgiu Popoviciu*.

Funcţionari:

Dr. Nicolau Oncu, director executiv; *S. Raicu*, contabil-şef; *Vincentiu Belinţianu*, casar; *George Popovici*, controlor; *Traian Marcu*, ajut. contabil; *Azentie Secula*.

Censori:

Demetriu Dobrău, *Constantin Don*, *George Sida*, *George Purcariu*, *George Jancovici*, *Iuliu Herbay*, *Ioan Groza*, *Constantin Gurban*, *Ioan Belle*, *Ignatin Pavlovics*, *George Mladin*, *Ioan Petruşii*, *Paul Tempea*, *Ioan Burdan*, *Trifon Miclea*, *Dimitriu F. Negrean*, *Gerashim Serb*, *Nicolau Serb*, *Nicolau Urs*, *Sigismund Budai*, *Isaia Monţia*, *Demetriu Albiciu*, *Ioan Colţrean*, *Demetriu Ganea*, *Zacharie Cuparescu*, *Nicolae Rocsin*.

Active.		Bilanţ cu 31 Decembre 1894.		Pasive.	
		fl.	cr.		
Casa în numărar . . .	24,221.60			Capital social:	
Bon în Giro-Conto . . .	123.95			3000 acţiuni à fl. 100 .	300,000.—
Cambii în portofoliu . . .	675,033.77			Fondul de rezervă al acţionarilor	73,521.45
Împrumuturi ipotecari . . .	269,946.—			Fondul de pensuni . . .	3,206.22
Avansuri pe efecte . . .	11,905.—			Depuneri spre fructificare	640,685.16
Realităţi:				Diverse conturi creditore	5,711.74
Casa institutului strada Arhiducele Iosif				Dividende neridicate . .	509.—
Nr. 2 . . . fl. 59,315.10				Contribuţie după interes depunerilor pe sem. II.	1,463.41
Casa institutului B. Választó N. 32 „ 2,032.30	61,347.40			Interese anticip. pro 1895	10,901.60
Efectele proprii	4,125.21			Profit transp. din 1893 . . fl. 2,736.33	
Diverse conturi debitoare şi interese restante	25,555.44			Profit net . . „ 36,048.16	38,784.49
Mobilier . . . fl. 2,805.22					
după amortis. de 10% . . „ 280.52	2,524.70				
		1,074,783.07			1,074,783.07

Eșite.	Profit și Perderi.		Intrate.	
	fl.	cr.		fl. cr.
Interese:			Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	31,118.77		dela cambii fl. 59,995.48	
Spese:			dela imprum.	
imprimare, registre, recu-			hipotecari „ 22,662.06	
site de cancel, lemne,			dela avansuri	
lumină, diverse	2,031.84		pe efecte . „ 912.19	83,569.73
Contribuție directă, chiria,			Venitul efectelor proprii .	215.05
10% dare la interesele			Chiria (venitul casei proprii)	2,601.81
depunerilor	6,599.70		Venitul transpus din 1893	2,736.33
Salarie	7,815.—			
Porto	1,810.60			
Amortisare din mo-				
biliar . . . . fl. 280.52				
Amort. la cambii „ 679.—		959.52		
Profit transpus din				
1893 . . . . fl. 2,736.33				
Profit net . . „ 36,048.16	38,784.49			
	89,122.92			89,122.92

Profitul se imparte: fl. 21,000 dividendă; fl. 7,135.35 fondului de rezervă; fl. 1,500 fondului de pensiune; fl. 1,200 scopuri filantropice; fl. 3,405.79 ca venit pe anul următor; fl. 4,543.35 tantieme și remunerațiuni.

Dividenda: $1892/4 \cdot 7\% = \text{fl. } 7.—$.

Revirement: fl. 9.542,336.40.

În anul 1895 s'au făcut pregătiri pentru înființarea de institute în următoarele localități: Banfi-Huedin (Vlădeasa), Boceșă Montană (Boceșana), Căcova Aiudului, Câmpeni (Doina), Monor (Monoreana), Sasca Montană, Satul nou lângă Panciova.

Din cele notate în anul trecut: Cassa de împrumut din Roșia n'a trimis datele cerute, Meseriașul român este în lichidare, ér Brașoveana nu mai are prospecte d'a se înființa.

Legea comercială ungară.

Articolul de lege XXXVII. Sanționată în 15 Maiu 1875.

Dispoziții generale.

§. 1. În afaceri comerciale, întru cât în privința aceloră legea acésta nu conține dispoziții, sunt normative usanțele comerciale și, în lipsa acestora, are să se aplice dreptul privat general.

§. 2. Unde acésta lege vorbește de tribunale, sub acelea sunt a se înțelege judecătoriile competente pentru rezolvarea afacerilor comerciale. Cluj / Central University Library Cluj

Partea I.

Comercianți și societăți comerciale.

Titlul I.

Comercianți în genere.

§. 3. Ca comerciant în sensul acestei legi are a se privi acela, care pörtă afaceri comerciale în numele seu propriu și în mod profesional.

§. 4. Dispozițiile referitoare la comercianți sunt valabile și față de societățile comerciale (§. 61).

Cu privire la stat, întru cât acesta pörtă afaceri comerciale, se aplică dispozițiile amintite, numai întru cât legile existente și ordinațiunile legale aflătoare în vigóre, nu dispun altmintrea.

În ce mod titlurile (3, 4, 5) referitoare la firmele comerciale, registrele comerciale și la procuriști, pot fi aplicate la întreprinderi comerciale de a le statului, se va stabili prin ordinațiune specială.

§. 5. Dispozițiile acestei legi despre firmele comerciale, registre și procuriști n'au de loc valoare față de precupeți și colportori, ér față de telali, cărcimari, căărăuși de rënd, corăbieri și alți industriași, au de a se aplica numai intru cât negoțul lor trece preste sfera de activitate a industriașilor mici.

Reuniuni de precupeți și colportori nu se privesc de loc ca societăți comerciale, din contră reuniuni întemeiate pentru a purta celelalte afaceri, însemnate mai sus, se privesc ca societăți comerciale numai atunci, decât negoțul lor trece preste sfera industriei mici.

§. 6. Cine și sub ce condiții pôte purta comerțiu ca profesiune, decide Legea industrială (art. de lege VIII. din anul 1872), precum și legile și ordinațiunile speciale valabile, referitoare la acesta.

Titlul II.

Registrele firmelor comerciale.

§. 7. Spre scopul înregistrărilor prescrise în această lege au a se purta din partea tribunalelor registre pentru firmele comerciale.

Aceste registre sunt publice și se pôte uita în ele ori-cine. Despre înregistrări și anexele lor se pot lua copii și au de a se da ori și cui copii legalisate.

Modul întocmirii și purtării acestor registre comerciale se va regula prin o ordinațiune specială.

§. 8. Întruducerile în registrul comercial, în cât această lege nu decide altceva pentru casuri singuratice, sunt a se publica fără amênare în tótă estinderea lor într'un organ central (Köz-ponti értesítő), ce se va redacta spre scopul acesta din partea ministrului de agricultură, industrie și comerțiu, ér înregistrările din Croația și Slavonia în fôia oficiôsă de acolo.

Afară de acesta, la cererea și pe spesele interesaiților, tribunalul pôte face publicarea și prin alte foi numite de ei.

§. 9. Față de a treia persônă au valoare de drept înregistrările din registrul comercial începând din ziua publicării lor în organul central, ér în Croația și Slavonia, din ziua publicării lor în fôia oficiôsă de acolo.

Cu aceea, că nu are cunoscință despre publicările făcute, nu se pôte escusa nime.

Titlul III.

Firme comerciale.

§. 10. Firma este numele, sub care comerciantul p $\acute{o}$ rta comer $\acute{c}$ iu $\acute{l}$ și pe care il folosește ca subscriere.

§. 11. Comercianții, cari p $\acute{o}$ rta singur afaceri comerciale, sunt obligați a intrebuița ca firmă numele lor de cetățen și anume, cel puțin, numele de familie.

Lor nu le este permis a pune lângă firmă un adaus, care ar denota relația de societate. Din contra pot face adausuri, cari servesc spre numirea mai d'ap $\acute{r}$ ope a pers $\acute{o}$ nei s $\acute{e}$ u afacerii.

§. 12. Acela, care c $\acute{a}$ știgă un comer $\acute{c}$ iu existent prin contract s $\acute{e}$ u moștenire, il p $\acute{o}$ te purta tot sub firma veche cu un adaus, care exprimă succesiunea, s $\acute{e}$ u și fără acest adaus, decă se invoesece la ac $\acute{e}$ sta fostul proprietar s $\acute{e}$ u urmașii lui legali.

§. 13. Decă firma unei societăți colective nu conține numele tuturor asociațiilor, trebuie se conțină, cel puțin, numele unui asociat, cu un adaus, care ar $\acute{e}$ tă existența unei relațiuni societare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La societățile comandite firma trebuie s $\acute{e}$ conțină, cel puțin, numele unui societar intern, cu un adaus, care ar ar $\acute{e}$ tă relațiunea de societate.

În genere este interdiș a se pune în firma societăților de cur $\acute{e}$ nd înființate numele altor pers $\acute{o}$ ne, de c $\acute{a}$ t al societarilor interni; de asemenea nu este permis societăților colective s $\acute{e}$ u comandite a se intitula societăți de acții s $\acute{e}$ u asociațiuni.

§. 14. Societățile pe acții și asociațiunile trebuie s $\acute{e}$ fiă declarate în firmă expres ca atare.

§. 15. Decă cineva întră ca societar într'o societate comercială deja existentă, s $\acute{e}$ u se alătură ca nou membru la o societate comercială s $\acute{e}$ u repășesece din o astfel de societate, se p $\acute{o}$ te purta mai departe firma originală pe lângă t $\acute{o}$ tă schimbarea ac $\acute{e}$ sta. Totuși, la repășirea unui societar, al c $\acute{a}$ rui nume era cuprins în firmă, este necesară invoirea societarului repășit spre a se purta mai departe firma de p $\acute{a}$ nă atunci.

Tot așa este de lipsă a se procede în cazul, când o societate a constat din două pers $\acute{o}$ ne și una din acestea a repășit din societate.

§. 16. Fiă-care comerciant, care nu cade între excețiunile amintite în §. 5, este obligat a-și înregistra firma deodată cu începerea comerciului său la acel tribunal, în al cărui cerc se află stabilimentul său, și tot odată a se subscrie cu mâna proprieă, său a-și trimite subscrierea legalisată, la din contra se pedepsece conform §. 21.

Câtă vreme înregistrarea nu s'a făcut, comerciantul nu se pôte împărtași de drepturile stabilite în această lege pentru comercianți; din contra este responsabil, în sensul acestei legi, pentru obligămintele comerciale luate asupra-și, față de a treia persoană.

§. 17. Fiă-care firmă nouă trebuie să se deosebescă de celelalte firme, deja existente în acel loc, său în aceea comună, și deja introduse în registrul firmelor comerciale.

Dacă un comerciant are acelaș nume cu un alt comerciant, care și-a înregistrat firma, atunci numele are să-l întrebuinteze într'un astfel de mod ca firmă, încât să se pôtă deosebi lămurit de firma deja înregistrată.

§. 18. Dacă se întemeiează într'alt loc, său în altă comună o filială (sucursală), atunci se cere ca și firma filialei să se înregistreze la tribunalul competent.

Acastă înregistrare însă nu se pôte face înainte de ce nu s'a dovedit înregistrarea firmei stabilimentului principal (adecă a materiei) la tribunalul competent.

Dacă în acel loc său în aceea comună, unde se înființază filiala, există o firmă identică deja înregistrată, atunci este a se întrebuinta firma de nou improtocolată într'un astfel de mod, ca să se pôtă deosebi de cea înregistrată mai nainte.

§. 19. Dacă se schimbă său încetază firma, său dacă se întemplă vre-o schimbare în persoană posesorului, trebuie să se anunțe această faptă spre introducere în registrul firmelor și spre publicare.

Dacă schimbarea său încetarea firmei nu s'a indus în registrul firmelor și nu s'a publicat, atunci acela, cu care s'a întemplat acestea, nu le pôte valida față de o a treia persoană, decât numai dacă pôte dovedi, că acele împregiurări au fost cunoscute respectivului.

§. 20. Dacă la predarea unui comerțu primitorul ia asupra-și obligămintele de mai nainte ale firmei, creditorii au drept

de acțiune cu privire la aceste obligăminte, atât față de cei ce dau, cât și față de cei ce primesc.

§. 21. Cei ce nu observă dispozițiile acestei legi referitoare la înregistrarea firmei, p^ote fi silit din oficiu, din partea tribunalului competent, la ac^{es}ta, pe lângă amendă până la 500 fl. v. a.

Deodată cu măsurarea pedepsei în bani are a se pune partidei respective un termen de 14 zile, ca se facă înregistrarea; dacă acest termen a trecut fără rezultat, pedepsa în bani se încassază pe cale execuțională. Amenda dictată în bani, dar neincassabilă, nu se p^ote schimba în închisóre.

O asemenea procedură — fără știrbirea dispozițiilor §-lui 24 — are loc și față de accia, cari întrebuințază o firmă fără se fi îndreptățiți.

§. 22. În genere judecătoriile, cu deosebire îns^e judecătoriile pentru moșteniri și de concurs, precum și camerele comerciale și industriale și deregătoriile industriale, dacă în cercul lor de activitate au cunoștința oficiosă despre neînducerea unei firme ori despre folosirea unei firme fără îndreptățire, sunt obligate a face ar^{et}are despre t^ote acestea, fără am^{en}are, tribunalului competent.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

§. 23. Dacă se deschide concurs asupra unui comerciant, asupra unei societăți, ori față de un membru intern s^eu extern (comanditist) aparțin^{et}or aceleia, tribunalul, fără publicare specială, trebuie imediat se facă ac^{es}ta evident în registrul firmelor.

Dacă îns^e registrul firmelor, în care ar trebui să se facă inducerea amintită, nu se p^ortă de cătră judecătoria concursuală, ac^{es}ta are să înștiințeze despre deschiderea concursului pe acel tribunal, care p^ortă registrul firmelor.

§. 24. Dacă cineva se simte jignit în drepturile sale prin usurparea unei firme, p^ote pretinde, ca usurpătorului să i-se interdică întrebuințarea mai departe a firmei sub pedepsa amintită în §. 21 și să fie judecat la despăgubire.

Despre existența și mărimea daunei decide tribunalul după libera sa chibșuință, pe baza împrejurărilor existente, eventual pe lângă ascultarea experților.

Afară de ac^{es}ta tribunalul, la cererea părții daunate, p^ote dispune publicarea decisiunii aduse, pe spesele părții condamnate.

Titlul IV.

Registre comerciale.

§. 25. Fiă-care comerciant este obligat se pörte registre legate, provędute föie de föie cu numeri curenți și șnuruite, din cari se se pötă vedé comerciul și starea averii sale pe deplin. La purtarea acestor registre ii stă in voiă liberă a intrebuița ori-ce fel de contabilitate, și la acęsta ori-ce limbă viă.

Înregistrări in acele locuri, cari după regulă ar trebui se fiă scrise, trebuie se se facă astfel, ca se nu rămână lacune. Este oprit a face nelegibil cuprinsul original al unei înregistrări prin ștergere ori in alt mod, precum și a'l rade, nici se se facă astfel de schimbări, cari după felul lor ar lăsa îndoielă despre aceea, că s'au făcut la înregistrarea originală, séu mai târziu.

§. 26. Fiă-care comerciant la începerea comerciului seu este dator se facă un inventar, adecă se însemne exact averea sa imobilă, pretensiunile și datoriile sale, suma banilor gata și celelalte obiecte de avere ale lui, este dator a fixa valórea singuratecelor părți de avere și de a-și face un bilanț, din care se se vedă exact relația de avere și datoriă. Un astfel de inventar și bilanț are a se face de aici înainte in fiă-care an.

Decă înse un comerciant, are un magazin de mărfuri, la care, după natura afacerii, nu se pöte face inventar in fiă-care an, atunci e de ajuns, decă inventarul magazinului se face și numai la 2 ani odată.

§. 27. Inventarul și bilanțul trebuie se fiă subsemnate de comercianți. La societăți colective și comandite acteie trebuie subsemnate de toți societarii personal responsabili.

Comerciantului ii stă in voiă liberă a înregistra inventarul și bilanțul într'un registru anumé destinat pentru acęsta, séu se'l facă totdeuna separat. În cazul din urmă aceste acte trebuie păs-trate in ordine cronologică.

§. 28. La facerea inventarului și a bilanțului au de a se lua părțile de avere și pretensiunile după valórea, care au avut'o in timpul facerii acestor acte.

Pretensiuni dubiöse se introduc după valórea lor aproximativă, cele neincassabile înse trebuie șterse.

§. 29. Fiă-care comerciant este obligat a păstra epistolele primite referitoare la afacere, ér duplicatele (copiile) celor trimise de el, a le păstra introduse cronologic într'un copiar.

§. 30. Comercianții sunt obligați a păstra registrele lor comerciale, cel puțin 10 ani, socotiți dela ziua, în care s'a făcut ultima inducere în ele.

Acésta are valóre și cu privire la epistolele comerciale, la inventar și bilanț.

§. 31. Registrele purtate în regulă de comercianții improcolati, în procese provenite din afaceri comerciale, de regulă sunt dovedii necomplete, cari însé se pot completa prin jurământ séu alt mijloc de probațiune. Acéstă putere de dovadă a cărților are valóre față de un alt comerciant în decurs de 10 ani, față de un altul, necomerciant, în decurs de 2 ani, socotiți dela inducerea casului de cértă. De altcum pe basa împrejurărilor existente, are se decidă judecătoria asupra întrebării, că óre trebuie să li se atribue cărților o putere mai mare séu mai mică de dovadă, ori în cazul, când registrele partidelor, care se cértă, diferă, să nu se ia de loc în considerare ca mijloc de probațiune séu să se dea creșmément mai mult unor registre séu altora.

§. 32. Registrele comerciale, în cari se véd neregularități, se pot primi numai într'atât ca putere de dovadă, întru cât, pe baza împrejurărilor existente, merită credință pe lângă tóte neregularitățile lor.

§. 33. Puterea de probațiune a registrelor comerciale nu se alteréză decât acelea sunt purtate de personalul ajutător.

§. 34. Judecătoria, la cererea partidei, póte dispune în decursul procesului, ca partea contrară să-și presente registrele. Dacă se denégă prezentarea, atunci conținutul combătut al registrelor prime se privește ca dovedit față cu partida, care a denegat prezentarea.

§. 35. Registrele prezentate se pot examina în tótă estensiunea lor numai de judecătoria séu de esperți judecătorești și, numai în acel cas, când se ivesce ca obiect de cértă chestiunea purtării corespunșetóre a cărților. Partida contrară are dreptul a se uita numai la întroducerile posturilor pentru care se cértă.

§. 36. Judecătoria pöte dispune prezentarea registrelor pentru examinare in întregul lor cuprins, in casuri de ereditate, de comunitate de avere, de împărțire de avere societară și in cas de concurs.

Titlul V.

Procuriști și plenipotențiați comerciali.

§. 37. Acela, care a căpătat direct de la proprietarul (principalul) unui stabiliment comercial imputernicire de a purta firma, ori care este declarat din partea lui expres ca purtător de firmă, ori in fine este imputernicit ca se pötă semna firma șefului „*per procura*“ se numesce procurist.

Procura se pöte da mai multor persöne, fiă-cäreia in parte, ori cumulativ. Cea din urmă se numesce procură colectivă.

§ 38. Procura îndreptătesce pe procurist la tot felul de afaceri și acțiuni de drept împreunate cu purtarea negoțului, atât inaintea judecătoriei, cât și afară de judecătoria; ea suplinesce ori-ce plenipotență specială, cerută de legile țerii și îndreptătesce la angajarea și demisionarea de calfe și plenipotențiați.

A instrăina (vinde) și a încărea cu sarcini imobiliile numai atunci are drept procuristul, decă pentru acesta i s'a dat o plenipotență specială.

§. 39. O restringere a cercului de activitate a procuristului, nu are față de a treia persönă nici o valöre de drept.

§. 40. Procuristul are a subscrie astfel că pune inaintea firmei un adaus, care indică că se subscrie per procura.

La procura colectivă fiă-care procurist trebuie să-și pună numele sub firma prevădută cu acel adaus.

§. 41. Șeful este dator in persönă, ori in formă legalisată se anunțe tribunalului, că a dat procura, ca se fiă indusă in registrul comercial. Tot atunci este dator și procuristul se subscrie acolo in persönă ori să-și așternă subscrierea in formă legalisată.

Neimplinirea acestor condițiuni se pedepsesce din oficiu cu sumele de bani prevădute in §. 21.

§. 42. Incetarea procurei are a se anunța la tribunal pentru a se trece in registrul comercial.

Decă incetarea procurei nu s'a trecut in registrul comercial și nu s'a publicat, principalul numai atunci pöte face us de acesta

față de a treia persoană, decât dovedesce, că la încheierea afacerii, cest din urmă a avut cunoștință de încetarea procurei.

§. 43. Cercul de drept al unui plenipotențiat angajat din partea șefului, fără a i-se da procura, fiă pentru purtarea întregului negoț, fiă pentru un fel anumit de afaceri, séu pentru afaceri singuraticice din negoțul seu, se estinde asupra tuturor afacerilor, cari de comun sunt legate cu purtarea unui asemenea negoț și asupra tuturor acțiunilor de drept, cari le recer astfel de afaceri.

Totuși plenipotențiatul este îndreptățit a încheia obligamente cambiale, a lua împrumuturi și a purta proces, numai atunci, decât pentru acésta i s'a dat plenipotență specială. De altmintrea pentru afacerile, asupra cărora se estinde cercul seu de activitate, nu are trebuință de o plenipotență specială.

§. 44. Plenipotențiatul comercial nu este îndreptățit se pună la semnătură vre-un adaus, din care s'ar putea înțelege că e procurist, dator este însă se subscrie cu un adaus, care esprimă relația de plenipotență.

§. 45. Dispozițiile celor doi §§. premergători au valóre și față de plenipotențiatii comerciali, pe cari șeful lor îi întrebunțeză ca agenți în afară de locul stabilimentului. Cu deosebire aceia sunt îndreptățiți, deoparte, a încassa prețul vânzărilor făcute de ei séu, a acorda pentru el termen de plată, de altă parte a realisa pretensiunile încassate ale șefului lor.

§. 46. Calfa nu pôte încheia afaceri de drept în numele și pe séma șefului.

§. 47. Cel angajat într'o boltă, ori într'un magazin cu mărfuri deschis, se privesce ca împuternicit a face astfel de vânzări și primiri, și să priméscă astfel de plăți, ce vin de comun înainte într'o boltă séu magazin de marfă.

§. 48. Cela-ce duce cumpărătorului marfă cu un cont achitat se privesce ca împuternicit de a primi prețul.

§. 49. Prin afaceri de drept încheiate de procurist ori împuternicitul comercial în consonanță cu procura séu plenipotență comercială în numele principalului, acesta devine obligat și îndreptățit față d'o a treia persoană.

Este indiferent, decât afacerea se încheiă expres în numele principalului séu, decât reésă din împregiurări, că după intențiunea contrahenților, încheierea trebuia să se facă pentru principal.

Între procuriști și plenipotențiați și între a treia persoană, nu rezultă din afacerile încheiate nici drepturi nici obligamente.

§. 50. Procuristul său plenipotențiatul comercial nu poate transpune altor persoane procura respective plenipotența altor persoane fără învoirea șefului.

§. 51. Procura și plenipotența comercială se poate revoca ori-când fără știrbirea drepturilor ce rezultă din relația de serviciu existentă.

Mărtea principalului nu are de urmare încetarea procurii. Plenipotența încetază numai atunci cu mărtea principalului, când s'a dat expres numai până va trăi acesta.

§. 52. Cine încheie o afacere comercială ca procurist său plenipotențiat, fără ca se aibă procură ori plenipotență său, când plenipotențiatul trece preste marginile plenipotenței, o astfel de persoană este singură responsabilă față de o a treia persoană conform Dreptului comercial; a treia persoană poate alege după plac ori de a cere dela dânsul despăgubire, ori împlinirea contractului.

Dacă a treia persoană a știut că respectivul n'are procură său plenipotență, său că a trecut preste marginile procurii, atunci nu există responsabilitate.

§. 53. Un procurist său plenipotențiat, angajat pentru pătarea unui comerț, nu este în drept a încheia afaceri comerciale pe socotela sa proprie, său pe a altuia, fără învoirea șefului.

Ca învoire a principalului se privesce și împrejurarea, dacă principalul, când a dat procura său plenipotență, a știut că procuristul său plenipotențiatul poartă afaceri pe socotela sa proprie, său pe socotela străină și el acesta nu i-a interzis.

Dacă procuristul său plenipotențiatul se abate de la prescrierea acesta, principalul este în drept a pretinde despăgubire pentru dauna cauzată. De asemenea principalul este în drept a privi ca încheiate pentru sine afacerile încheiate pe sēma procuristului său a plenipotențiatului.

Dispozițiile de mai sus se aplică și pentru calfe.

§. 54. Dreptul, ce-l are principalul, de a privi de ale sale afacerile încheiate conform paragrafului premergător, precum și dreptul de a pretinde despăgubire, se prescrie după trei luni, socotite de la data, de când principalul a aflat despre încheierea afacerilor.

Titlul VI.

Personalul ajutător.

§. 55. Relațiile de serviciu și pretensiunile personalului ajutător (calfe și ucenici) pentru salare și întreținere, se statoresc prin invoire liberă. În lipsa unei invoiiri, susținându-se abaterile normate în legea acésta, se aplică dispozițiile capitolului trei, cinci și șése din Legea industrială (Art. de lege VIII. din anul 1872).

§. 56. O calfă, care este împedecată tēporal la prestarea serviciilor sale din cauza unei nenorociri întēmplată fără vina lui, nu-și pierde dreptul la salar și întreținere. Favorul acesta însă îl are numai pentru un restimp de șése săptămāni.

§. 57. Relațiunea de serviciu dintre principal și calfă, decā nu s'au condiționat prin contract o durată mai scurtă séu mai lungă, o pōte desface ori-care parte după o abdicere de șése săptămāni.

Pentru calfe, cărora li s'au incredințat agende mai însemnate, cu deosebire pentru contabili și cassieri, timpul reciproc de abdicere este trei luni. Cluj / Central University Library Cluj

Dispozițiile articolului present au valóre și în cazul, când se deschide concurs față de principal.

§. 58. Calfa pōte părăsi serviciul fără abdicere:

1. decā principalul nu-și indeplinesce obligamentele conform contractului;

2. decā principalul, substitutul séu membri familiei sale îl maltratéză, séu îi vatēmă greu onórea;

3. decā la continuarea serviciului, sănătatea ori viața calfei se pot periclita prin astfel de împrejurări, cari erau necunoscute la încheierea contractului.

În casurile acestea calfa are drept la salar și întreținere pe întregă durata abdicerii.

§. 59. Calfa pōte fi dimis imediat, fără abdicere:

1. când acela, abusând de încrederea principalului séu, periclitéză interesele afacerilor;

2. decā el, fără invoirea șefului seu, încheiă afaceri comerciale pe socotéla sa propriă, séu pe socotélă străină;

3. decā negligă îndeplinirea datorințelor sale;

4. decă are sã supõrte o pedepsã de închisõre, mai mult de cât de trei zile, sãu decă absentezã preste trei zile din afacere, fãrã voia principalului sãu fãrã motiv legal ;

5. decã nu este capabil sã-și îndeplineascã datorințele luate asupra-și prin contract ;

6. decã prin o bõlã îndelungatã este împiedecat a-și îndeplini serviciul ;

7. decã suferã de vre-o bõlã grețõsã ori lipiciõsã ;

8. decã maltratãzã faptice sãu vatãmã greu onõrea principalului, a substitutului, sãu a membrilor din familiã ;

9. decã din neprecauțiunea sa, cu tõte c'a fost admoniat, periclitãzã siguranța casei sãu a afacerii ;

10. decã comite o crimã din cauza poștei de cãștig.

Întru cât, în casurile prevãdute sub 6 și 7, îi compete calfeii salar și întreținere, luãndu-se în considerare împrejurãrile existente, se decide în sensul §. 56.

§. 60. Dispozițiunile legii presente nu se aplicã fațã de persoanele cari, la purtarea comerciului, îndeplinesc servicii de servitori.

Titlul VII.

Societãțile comerciale în genere.

§. 61. Legea privesce ca societãți comerciale :

1. societãțile colective (deschise) ;
2. societãțile comandite ;
3. societãțile pe acții ; și
4. asociațiunile.

§. 62. Societãți întemeiate pe cãștig sãu-perdere comunã având de scop purtarea unui negoț special, sãu a mai multora (societãți ocazionale), nu sunt supuse dispozițiilor legii de fațã asupra societãților comerciale.

La societãțile acestea, întru cât prin contract nu s'a stipulat altfel, toți participanții sunt obligați a contribui la întreprinderea comunã în proporțiã egalã, er cãștigul sãu paguba, lipsind altã învoiri, se împarte dupã capete.

Din afaceri, pe cari le încheiã un participant cu a treia persoanã, cel dintãiu este singur îndreptãțit și obligat fațã de al

treilea. Dacă însă participantul a pășit în numele celorlalți tovarăși și la încredințarea lor, sau dacă afacerea a încheiat-o toți participanții împreună, sau prin un imputernicit comun, atunci fiă-care participant este solidar îndreptățit și obligat față de a treia persoană.

După terminarea afacerii comune, participantul, care a purtat afacerea, este dator să dea celorlalți socotélă. Acelaș este obligat a efeptui și lichidarea.

§. 63. Societățile comerciale își pot câștiga sub firma lor drepturi și pot lua îndatoriri; își pot câștiga drepturi de proprietate relative la bunuri imobile și alte drepturi, și în casuri de proces a păși ca pâritori sau pârțiți.

Titlul VIII.

Societățile colective.

Capitolul I.

Fondarea societății.

§. 64. Societatea colectivă se nasce, când două sau mai multe persoane poartă un comerț sub firmă comună și sub responsabilitate nețermurită și solidară.

Pentru validitatea contractului societar nu se recere nici redactarea documentului, nici altă formalitate.

§. 65. Fondarea fiă-cărei societăți colective, societarii sunt datori, la deschidere să o anunțe tribunalului, în al cărui cerc își are societatea sediul, și pe lâng'aceea, la fiă-care tribunal, în al cărui cerc au o filială, ca să se introducă în registrul de firme comerciale.

Însciințarea are să conțină :

1. numele, starea civilă și locuința societarilor;
2. firma și sediul societății;
3. timpul, cu care s'a activat societatea;
4. pentru cazul, când s'a statorit ca societatea să fiă reprezentată prin unul sau mai mulți membri, să se arate, care sau cari sunt numiți spre acesta, de asemenea, dacă dreptul acesta are să fiă exercitat în comun.

§. 66. Dacă firma unei societăți colective existente se schimbă, sau sediul societății se strămută în alt loc, sau când întră socie-

tari noi în 'ea, decât ulterior s'a dat unui societar dreptul d'a reprezenta societatea, ori s'a revocat o astfel de îndreptăţire, toate aceste schimbări trebuiesc anunţate fără întârziare tribunalului competent (§. 65) pentru a se trece în registrul firmelor comerciale. La schimbarea firmei, la strămutarea sediului societăţii, la sistarea îndreptăţirii de reprezentare, în privinţa puterii de drept faţă de a treia persoană au valoare dispoziţiile §. 9 şi 19 din legea prezentă.

§. 67. Anunţările amintite în §§. premergători, cari sunt a se introduce în registrul firmelor comerciale în întregul lor cuprins, trebuie se fiă subscribe cu mâna proprie de toţi societarii la tribunalul competent, séu se fiă înaintate la acelaş în formă legalisată.

Societarii, cari au se represinte societatea, totodată au se şi legalizeze la acelaş tribunal subscrierea firmei prin ei, séu se o înainteze în formă legalisată.

Capitolul II.

Relaţiile de drept ale societarilor între sine.

§. 68. Relaţia de drept a societarilor între sine se regulază înainte de toate prin contractul societăţii. Decă în acesta nu s'au luat dispoziţii cu privire la relaţiile de drept ale societarilor, ca normă vor servi dispoziţiile capitolului acestuia.

§. 69. Decă se aduc la societate bani séu alte obiecte, cari se pot folosi séu suplini, atunci acestea trec în proprietatea societăţii. Tot aşa se întâmplă cu obiecte, ce nu se pot folosi séu suplini, decât s'au adus la societate într'un preţ anumit, presupunându-se, că preţuirea nu s'a făcut singur numai în scopul fixării de dividendă.

În cas de îndoiélă, toate obiectele mobile şi imobile, trecute în inventarul subscris de toţi societarii, cari obiecte până atunci aparţineau unui societar, trec în proprietatea societăţii.

§. 70. Societarul nu este obligat a urca cuota sa preste suma stabilită în contract, nici a o întregi, decât se micşorează prin pierdere.

§. 71. Pentru spesele, ce le face un societar în afacerile societăţii, pentru angajămentele, ce le ia asupra-şi în numele ei, pentru pierderile, ce le suferă nemijlocit prin purtarea afacerilor séu din cauza pericolelor strins împreunate cu acelea, — este societatea responsabilă.

Societarul este îndreptăţit a pretinde interese pentru banii anticipaţi, începând cu ziua anticipării. Nu este îndreptăţit însă a pretinde bonificare pentru ostenelele avute cu purtarea afacerilor societăţii, cu excepţiunea casului din §. 84.

§. 72. Fiă-care societar e obligat să lucre cu aceeaşi diligenţă şi îngrijire în afacerile societăţii, cu care lucră şi în ale sale proprii.

Fiă-care societar este responsabil pentru paguba ce o face societăţii din vina sa. Faţă de o astfel de pagubă nu-şi poate comuta avantajele procurate societăţii, în alte cazuri, prin diligenţa sa.

§. 73. Un societar, care nu-şi plătesce cotisaţiunea la timp convenit, sau nu înapoiază la timpul convenit banii luaţi împrumut, sau care ia bani din cassa societăţii fără autorisare, este obligat a plăti interese din ziua, din care ar fi trebuit să se facă plata sau depunerea, respective de când s'au luat bani din cassă fără autorisare. Îndatorirea societarului d'a restitui o pagubă mai mare, cauzată eventual prin el, precum şi celelalte urmări legale ale faptelor sale nu sufer nici o schimbare prin acesta.

§. 74. Un societar, fără învoirea celorlalţi, nu este îndreptăţit a încheia în contul propriu, sau pentru a treia persoană, afaceri, cari cad în cadrul de afaceri ale societăţii, de asemenea nu poate participa ca societar la altă societate, care are aceleaşi afaceri.

Ca presumpţiune de drept pentru existenţa învoiei de a fi membru la altă societate comercială de aceeaşi natură se priveşte împregiurarea, decât la înfiinţarea societăţii ceilalţi societari aveau cunoscinţă, că respectivul este deja interesat la altă societate ca membru al aceleia, şi cu toate acestea nu s'a stipulat în mod expres resilierea acelei relaţiuni.

§. 75. Societatea este îndreptăţită, ca afacerile, pe cari le încheia un societar pentru contul său, în contra dispoziţiilor §. premergător, să le privească ca încheiate pentru socotela sa, afară de acesta poate pretinde despăgubire, fără ştirbirea dreptului de a cere desfiinţarea contractului societar.

Dreptul societăţii de a privi de ale sale afacerile încheiate de către un societar pe contul seu şi de a pretinde despăgubire, se stinge după trei luni, socotite din ziua, de când societatea a avut cunoscinţă despre încheierea afacerii.

§. 76. Un societar nu p^ote primi in societate ca membru nou pe nici un alt societar, f^{ar}a consensul celorlal^{ti}.

D^{ec}a un societar unilateral, face p^{ar}taș la competența sa pe o a treia pers^onă, s^{eu} ced^{ez}ă aceluiaș partea sa, pers^onă a treia nu câștigă nemijlocit nici un drept față de societate, cu deosebire nu are dreptul s^e privescă in cărțile și h^{ar}tiile societății.

§. 77. D^{ec}a purtarea afacerilor, prin contractul societății, s^{eu} prin o invoire ulterioară, s'a dat unuia s^{eu} mai multor societari, ceilal^{ti} se privesc de escluși de la purtarea afacerilor. In astfel de cas societarii imputerniciți cu purtarea afacerii, f^{ar}a considerare la opoziția celorlal^{ti}, sunt indreptățiți a executa t^ote lucrările, cari sunt împreunate de comun cu purtarea ramului de afaceri al societății.

§. 78. D^{ec}a purtarea afacerilor este incredințată tuturor societarilor s^{eu} mai multora din ei, cu restricțiunea expresă, că unul nu p^ote lucra f^{ar}a de ceilal^{ti}, atunci nici unul nu p^ote lua singur dispozițiuni, numai d^{ec}a este pericol in am^{en}are.

Lipsind restricțiunea ac^{es}ta, fiă-care purtător de afaceri p^ote executa singur lucrări, ce se țin de purtarea afacerilor. D^{er} și in casul acesta, lucrarea intenționată trebuie sistată, d^{ec}a unul dintre societarii indreptățiți la conducere, este in contra.

§. 79. Conducerea afacerilor incredințată prin contract, s^{eu} prin o invoire ulterioară, unuia s^{eu} mai multor societari, nu se p^ote revoca f^{ar}a cauză legală, cât timp dur^{ez}ă societatea.

Întrebarea, d^{ec}a există, ori nu, cauză de drept pentru revocarea incredințării, decide judecătoria după ap^{re}cierea sa.

Revocarea se p^ote declara de motivată cu deosebire in ca-surile insemnate in §. 100 p. 2—5.

§. 80. D^{ec}a prin contractul societar s^{eu}, in urma unei in-voiri ulterioare, conducerea nu s'a incredințat unui s^{eu} mai multor societari, atunci, toți societarii sunt egal indreptățiți și obligați la conducerea afacerilor societății.

Și in casul acesta inș^e o astfel de lucrare, in contra căreia protest^{ez}ă vre un societar, trebuie sistată.

§. 81. Pentru întreprinderea de afaceri, ce cad in afară de cercul obicinuit de afaceri al societății, s^{eu} cari sunt străine de

scopul aceleia, este de lipsă, chiar și atunci, când conducerea e concredută unui séu mai multor societari, să se cêră o decisiune a tuturor societarilor.

Pentru luarea unui conclus valabil se recere unanimitatea voturilor. Décă acêsta nu se pôte obținé, atunci acțiunea, pentru care era să se aducă conclusul, se sistéză.

§. 82. Pentru angajarea unui procurist, intru cât nu este pericol în amênare, se recere invoirea tuturor societarilor, cari conduc afacerea și, decă nu sunt numiți conducătorii, invoirea tuturor societarilor.

Fiă-care societar îndreptățit a da procura, are dreptul a o revoca.

§. 83. Fiă-care societar chiar și când nu ia parte activă la conducerea afacerilor, are dreptul a se informa în persónă despre mersul afacerilor societății. Spre scopul acesta pôte intra ori-când în localul societății, se pôte uita în registrele și hârtiile societății și, pe basa lor, își pôte compune un bilanț spre orientare propriă.

O stipulațiune contrară acestora este nevalabilă, decă se pôte dovedi rea credință în conducerea afacerilor.

§. 84. La finea fiă-cărui an de gestiune i se compută fiă-cărui societar interese în credit după cuota, — séu, decă aceea, la încheierea anului espirat, prin câștig s'a sporit, ori prin pierdere s'a micșorat, — după competența sa de avere, ér pentru banii scoși în contul competenței sale, i-se scriu interesele în debit. Pentru societarii, cari participă la societate numai prin munca lor, se fixéză un onorar corêspundêtor, carele, în cas de lipsă, se stabilește din partea tribunalului.

Înainte de acoperirea intereselor și onorarelor acestora, nu există câștig, aceste interese și onorare forméză séu sporesc pierderea societății.

§. 85. La finea fiă-cărui an de gestiune, pe basea inventariului și a bilanțului, se stabilește profitul séu pierderea anului și se compută partea respectivă fiă-cărui societar.

Profitul séu pierderea se împarte între societari după capete, câștigul i-se adauge fiă-cărui la cuota, cu care participă la averea societății, pierderea din contră, i-se scade.

§. 86. Un societar, fără învoirea celorlalți, nu-și poate mica sora cuota său parte, cu care participă la averea societății.

Are însă drept, ca și fără învoirea celorlalți, se ridice din cassa societății interesele convenite pe anul premergător pentru competența sa de avere, respective își poate ridica onorarul, și intru cât nu este spre paguba vădită a societății, poate scote bani din cassa societății, care sumă însă nu poate trece peste suma câștigului lui din anul trecut.

Capitolul III.

Relațiunile de drept ale societății față de a treia persoană.

§. 87. Efectul legal al relațiunei de societate, față cu a treia persoană, începe cu momentul, în care s'a publicat înregistrarea despre înființarea societății, eventual și mai înainte, îndată-ce societatea și-a început activitatea de fapt.

Restricțiunea ca societatea să-și începă activitatea mai târziu de cum s'a făcut publicarea, nu are efect legal față de a treia persoană.

§. 88. Societarii unei societăți colective sunt responsabili solidar și cu toată averea lor pentru toate angajamentele societății.

O învoire contrară acestei dispoziții nu are putere legală față de a treia persoană.

§. 89. Cine intră într'o societate colectivă existentă e responsabil ca și ceilalți societari pentru toate angajamentele făcute de societate înainte de intrarea lui, fără considerare, decât acesta contribuie, ori nu, la schimbarea firmei.

O învoire contrară acestor dispoziții, nu are efect legal față de un al treilea.

§. 90. Fiă-care societar îndreptățit a reprezenta societatea, este autorizat a întreprinde în numele societății tot felul de afaceri comerciale și de drept, îndeosebi se consideră ca îndreptățit a vinde și a însărcina imobilele, cari aparțin societății.

Din astfel de afaceri, cari le încheiă un societar îndreptățit a reprezenta societatea, în numele ei, rezultă drepturi și obligațiunile numai pentru acesta.

Este indiferent, decât afacerea s'a încheiat expres în numele societății, ori decât din circumstanțele obveniente, rezultă, că aceea, după voia contrahenților, avea să se încheiă pentru societate.

§. 91. Societatea nu devine obligată prin afacerile de drept ale unui societar, decât i-s'a luat îndreptăţirea d'a reprezenta societatea (§. 65 p. 4) séu decât i-s'a revocat această îndreptăţire (§. 66), întru cât eschiderea acesta, séu revocarea, s'a publicat în modul, cum prescrie Legea de faţă la încetarea procurii (§. 42).

§. 92. O restringere a îndreptăţirii unui societar de a reprezenta societatea, nu are nici un efect legal faţă de a treia persoană.

§. 93. Înaintea judecătoriilor reprezintă societatea, cu putere de drept, fiă-care societar care are, preste tot, îndreptăţirea de a o reprezenta.

Ca primirea intimaţiunilor cătră societate să fiă valabilă, este de ajuns, decât intimarea se face la mâna unui societar, care este îndreptăţit să o reprezente.

§. 94. Acordarea şi revocarea unei procuri are putere legală faţă de a treia persoană, decât se face prin un societar autorizat a reprezenta societatea.

§. 95. Creditorii privaţi ai singuraticilor societari, n'au dreptul de a face pretensiune nici cu scop de asigurare, nici de escontentare la obiecte, pretensiuni séu drepturi, cari aparţin la averea societăţii, séu la competenţele respective a le membrilor singuratici. Obiect de asigurare séu escontentare pentru creditorii privaţi pôte fi numai ceea-ce societarul însuşi este în drept a pretinde ca interese anuali, onorar, séu parte de câştig séu, ceea-ce i-s'ar cuveni la lichidarea societăţii.

Totuşi dispoziţiile amintite nu se pot aplica la drepturile câştigate deja de singuraticii membri pe timpul întrării în societate, faţă cu obiectele aduse de dênşii.

§. 96. O compensare între pretensiunile societăţii şi pretensiunile private ale debitorului societăţii, faţă de un societar singuratic, cât durază societatea, nu se pôte face nici în total, nici în parte. După disolvarea societăţii este admisă compensarea, decât şi întru cât pretensiunea societăţii, la desfacere definitivă, este avisată societarului.

Tot astfel, compensaţiunea între pretensiunile private ale societarului şi pretensiunile debitorului seu cătră societate, întru cât cel din urmă păşesce în persoană faţă de societate, numai atunci este admisă, decât pretensiunea societarului a fost transpusă societăţii.

§. 97. Pentru cazul, când societatea a căzut în concurs, creditorii se despăgubesc în linia primă din averea societății.

La cas de faliment, creditorii societății se pot despăgubi din averea privată a societarilor numai pentru acel rest al pretensiunilor, care a rămas neacoperit din averea societății.

Capitolul IV.

Disolvarea societății și repășirea singuraticilor societari din ea.

§. 98. Societatea colectivă se disolvă:

1. când se deschide concurs asupra averii societății;
  2. prin mărtașea unuia din societari, decât contractul nu dispune, ca societatea să se continue cu eredi defunctului;
  3. prin deschiderea concursului asupra averii unuia dintre societari, sau decât unul din societari devine incapabil de a-și administra singur averea;
  4. prin învoire reciprocă a societarilor;
  5. prin concludere judecătorească (§. 100);
  6. prin expirarea timpului pe cât a fost întemeiată, întru cât societarii nu o continuă în mod tacit, în cas de continuare după expirarea termenului original, se privește ca fondată pe timp nedeterminat;
  7. prin realizarea acelei condițiuni, de care s'a făcut pendentă disolvarea societății;
  8. prin denunțarea contractului din partea unui societar, decât societatea este înființată pe timp nehotărât.
- O societate întemeiată pe viață, se privește ca întemeiată pe timp nehotărât.

§. 99. Denunțarea contractului unei societăți pe durată nehotărâtă, din partea unui societar, decât nu este altă învoire, trebuie să se facă cel puțin cu șese luni înainte de încheierea anului de gestiune.

§. 100. Fără-care societar poate pretinde disolvarea societății înainte de expirarea termenului hotărât său, la societăți cu durată nehotărâtă, fără denunțare premerasă, decât nu mai există condițiunile esențiale, sub cari s'a înființat societatea.

Deciderea, decât există astfel de cazuri, rămâne la aprecierea liberă a judecătoriei.

În special judecătoria poate decreta dizolvarea societății:

1. dacă din cauza unor împrejurări externe este imposibilă ajungerea scopului societății;

2. dacă un societar procedează cu rea credință în conducerea afacerilor sale în depunerea raționamentelor;

3. dacă un societar nu îndeplinește obligațiile esențiale;

4. dacă un societar abuzază de firma sa de avere a societății pentru scopurile sale private;

5. dacă prin bătăie îndelungată, sau din alte cauze, un societar devine necapabil pentru afacerile societății, încredințate lui.

§. 101. Dacă un creditor privat al unui societar, după ce a dus execuțiune, fără rezultat, asupra averii private a acestuia, și-a exersat dreptul de execuțiune asupra competenței societății la cazul când s'ar dizolva societatea, atunci creditorul este îndreptățit să ceară, ca societatea să se dizolve, fiind ea întemeiată pe timp hotărât ori nehotărât, spre a se putea despăgubi, mai înainte însă să treacă să se facă abdicarea convenită despre acesta.

Abdicarea trebuie să se facă cel puțin cu o jumătate de an înainte de încheierea anului de gestiune al societății.

§. 102. Dacă înainte de dizolvarea societății membri se învoiesc ca și fiind unul sau mai mulți societari, societatea să continue cu ceilalți, — atunci societatea încetează numai față de cei ce repășesc. De altcând ea există cu toate drepturile și obligațiile de până acum.

§. 103. Dacă dizolvarea societății se pretinde din motive, cari zac în persoana unui societar, atunci în loc de dizolvare, judecătoria poate decide eschiderea acestui membru, dacă toți ceilalți sunt de acord în privința asta.

§. 104. Dizolvarea societății trebuie să se anunțe tribunalului competent spre a se trece în registrul firmelor comerciale. Această anunțare trebuie să se facă și la cazul, când societatea s'a dizolvat din cauză, că expiră termenul pentru care a fost întemeiată.

Aceleași dispoziții sunt și cu privire la repășirea sau eschiderea unuia sau altuia din societate.

În ce privește efectul de drept al dizolvării societății, al repășirii, sau eschiderei unui societar, față de a treia persoană, sunt decizătoare dispozițiile §§. 9 și 19 din legea prezentă.

§. 105. Décă un membru repăşese ori se eschide, urmăză răfuirea societăţii cu el, pe basea situaţiei de avere a societăţii din ziua eşirei lui, respective din ziua de când i-se intiméză pára pentru eschidere.

La afacerile, drepturile şi angajamentele ulterióre, repăşitorul séu, eschisul participă numai intru atáta, intru cât acelea sunt o urmare nemijlocită a afacerilor incheiate pe când era dênsul membru.

Cel repăşit séu eschis trebuie să se invoéscă cu terminarea afacerilor curente in modul, pe care-l țin mai avantajios membrii remaşi in societate.

Totuşi, decă o răfuire nu este posibilă imediat, respectivul este in drept a pretinde la finea fiă-cărui an de gestiune raţiociniu asupra afacerilor rezolvate intr'aceea, cum şi esolvirea sumei cuvenite după ele, — ér la incheierea fiă-cărui an de gestiune póte pretinde un raport despre starea afacerilor încă neterminate.

§. 106. Un societar repăşit séu eschis trebuie să fiă mulţámit, decă competenţele i-se plătesc in bani gata, şi n'are nici un drept a pretinde o parte proporţionată din pretensiunile singuratice, din mărfurile séu alte bunuri ale societăţii.

§. 107. Décă creditorul unui societar se folosesc de dreptul, ce-i compete conform §. 101, adecă, cere disolvarea, atunci ceialalţi societari, pe basea unui conclud unanim, in loc de disolvare, pot despărţi şi estrada partea debitorului conform dispoziţiilor din §§. premergători. In casul acesta debitorul se consideră ca eşit din societate.

Capitolul V.

Lichidarea societăţii.

§. 108. După disolvarea societăţii, excepţionând casul de concurs, urmăză lichidarea ei, care o execută toţi societarii de pán'aci, séu reprezentanţii lor legali, ca lichidatori, intru cât aceea, prin conclud unanim din partea societarilor séu prin contractul societar, nu este concređută unor societari singuratice séu altor persóne. Décă a murit unul din societari, urmaşii lui legali au să-şi alégă un reprezentant comun.

Din motive ponderóse, la cererea unui societar, numirea lichidatorilor se póte face prin judecătóriă, care in astfel de cas, póte numi de lichidatori şi persóne, cari nu sunt societari.

§. 109. Revocarea denumirii de lichidatori se p^ote face prin conclud unanim al societarilor; din motive ponder^ose, la propunerea unui societar, se p^ote face și prin judecătoria.

§. 110. Lichidatorii trebuie s^e fi^a anunțați din partea societarilor tribunalului competent, ca s^e-i trec^a în registrul firmelor. Ei sunt obligați totodată a-și legalisa subscrierile acolo, s^eu s^e le înainteze în formă legalisată.

Repășirea unui lichidator s^eu stingerea plenipotenței lui, încă trebuie anunțată spre înregistrare.

Tribunalul este obligat a îndatora din oficiu pe societari, ca s^e se conformeze acestor dispoziții, eventual se aplice pedepsa în bani, prevădută în §. 21.

În privința efectului de drept al denumirii, al repășirii s^eu al stingerii plenipotenței unui lichidator față de a treia persoană, se aplică dispozițiile §. 9 și 19 din această lege.

§. 111. Dacă sunt denumiți mai mulți lichidatori, toate actele, ce se țin de lichidare, lipsind o învoire contrară, au s^e le facă numai toți împreună, ca s^e aibă tăria de drept.

§. 112. Lichidatorii au s^e termine afacerile curente, se ducă la îndeplinire angajamentele societății disolvate, a încassa pretenșiunile și a preface averea societății în bani gata. Ei au s^e reprezente societatea, atât înaintea judecătoriei cât și în afară. Ei pot încheia în numele societății învoeli și a contracta arbitriu, pot totodată încheia afaceri noue cu scop ca s^e termine pe cele pendente.

Lucrurile imobile nu le pot instrăina lichidatorii fără învoirea tuturor societarilor, de cât numai pe calea licitațiunei publice.

§. 113. O restricțiune a drepturilor lichidatorilor, nu are nici un efect legal față de a treia persoană.

§. 114. Lichidatorii au de a-și întrebuinta semnătura lor, astfel, că subscriu după firma de mai înainte, numită acum firmă de lichidare.

§. 115. Lichidatorii, chiar și decât-s numiți din partea judecătoriei la conducerea afacerilor, au se execute dispozițiile lor în conformitate cu membrii societății, la din contră sunt responsabili societarilor.

§. 116. Lichidatorii au se împartă banii societății anticipative între societari, întru cât nu sunt siliți a acoperi cu ei datorii

de a le societății cu scadență mai târzie, seu pentru coperirea astorfel de pretensiuni, cari se cuvin societarilor singuratici la desfacere.

§. 117. Lichidatorii au a îndeplini escontentarea definitivă între societari.

Neînțelegeri ivite în privința acésta le aplanéză judecătoria.

§. 118. Décă un societar a adus la societate lucruri, cari au trecut în proprietatea acesteia, la desfacere lucrurile nu i-se dau lui înderept, ci el capetă din averea societății numai prețul. în care le-a primit societatea, conform înțelegerii avute.

Décă în privința prețului nu s'a făcut nici o învoire, trebuie să se plătescă valórea, care au avut-o obiectele, când au intrat în proprietatea societății.

§. 119. Cu privire la relațiunile de drept ale societății față de a treia persónă, precum și a foștilor societari între sine până la terminarea lichidării, servesc de normative dispozițiile capitolului doi și trei din titlul acesta, întru cât din dispozițiile capitolului present și din firea lichidării, nu resultă alteceva.

Intimațiuni cătră societate sunt valabile, decă le-a primit unul din lichidatori.

§. 120. După terminarea lichidării registrele și alte hărții ale societății disolvate, se predau spre păstrare unui fost societar seu unei a treia persónă. Décă cu binele nu se pôte face o învoire asupra persónei atunci, la propunerea unui societar, denu-mescé tribunalul pe persónă, care are să păstreze registrele și hărțile.

Societarii și urmașii lor legali au dreptul să se uite și de aici înainte în cărțile și hărțile societății și să se folosescă de ele.

Capitolul VI.

Prescrierea dreptului de pară față de societari.

§. 121. Dreptul de pară față de un societar pentru pretensiuni cătră societate se stinge după cinci ani de zile de la disolvarea societății seu de la repășirea ori eschiderea aceluia din societate, întru cât, după natură pretensiunei, legea nu dispune un timp mai scurt de prescriere.

Prescrierea începe cu ziua în care, pe bazea trecerii în registrul firmelor, s'a publicat disolvarea societății, repășirea ori eschiderea unui societar.

Dacă pretensiunea este scadentă numai după publicarea înregistrării, atunci prescrierea începe cu ziua scadenței, la pretensiuni însă nescadente, cari sunt legate de abdicere, fără considerare la abdicerea întâmplată, expirând termenul de abdicere, prescrierea se compută din ziua publicării.

§. 122. Dacă se mai află avere neîmpărțită de a societății, creditorii ei pot cere despăgubire din averea acésta și după expirarea termenului de prescriere stipulat în §. premergător.

§. 123. Prescrierea în favorul unui societar repășit ori eschis nu se intrerupe prin acte de drept, care se îndreptă contra societății existente, séu contra unuia din societari.

În decursul lichidării, prescrierea în favorul unui societar se intrerupe numai prin acte de drept, întreprinse contra lichidatorilor.

Ca act de drept, prin care se intrerupe prescrierea, se privește singur numai înacționarea.

§. 124. Prescrierea tractată în capitolul acesta are valóre și față de minoreni, curanți, cum și față de persóne juridice.

Titlul IX.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comandite.

§. 125. O societate în comandită se nasce, dacă la un comerț, ce se pórta sub firmă comună, unul séu mai mulți societari (tăcuți), — comanditiști — sunt responsabili numai cu cuota de avere stipulată (externi), ér unul séu mai mulți societari (interni) sunt responsabili nețermurit și solidar.

Dacă sunt mai mulți societari interni, societatea se privește totodată ca societate colectivă.

Ca contractul societății se fiă valid nu se recere nici redactarea unui document nici altă formalitate.

§. 126. Fondarea unei societăți comandite societarii trebuie se o anunțe, cu începerea activității, conform §. 65, tribunalului competent pentru înregistrare.

Anunțarea are se conțină:

1. numele, starea civilă și locuința societarilor interni;
2. numele, starea civilă și locuința fiă-cărui comanditist, și adnotarea că este comanditist;
3. firma și sediul societății;
4. suma cuotei de avere a fiă-cărui comanditist.

Anunțarea, în întregul ei cuprins, are să se inducă în registrul firmelor și trebuie se o subscrie în persoană toți societarii la tribunalul competent, ori se o așternă în formă legalisată.

Când se publică fondarea unei societăți comandite datele referitoare la numele, starea civilă și locuința comanditiștilor cum și suma cuotelor lor se publică numai la cererea interesaiilor.

§. 127. Comandita trebuie anunțată și la tribunalul, în al cărui cerc își are vre-o sucursală.

În privința formei și conținutului anunțării sunt normative dispozițiile §. premergător.

§. 128. Societarii interni îndreptățiți a reprezenta societatea, au se subscrie în persoană firma la tribunalul, în al cărui cerc își are societatea sediul și la fiă-care tribunal în al cărui cerc au o sucursală, séu se-și așternă subscrierea în formă legalisată.

§. 129. Tribunalele sunt obligate a sili pre societarii interni sub pedepsa în bani fixată în §. 21, la îndeplinirea prescrișelor cuprinse în §§. 126, 127 și 128.

§. 130. Dacă se schimbă firma unei societăți comandite existente séu dacă sediul societății se strămută, societarii sunt datori a însciința lucrurile acestea tribunalului competent, ca să se introducă în registrul de firme și să se publice conform dispozițiilor §. 126. Tribunalul este dator a sili pe societarii interni se facă însciințarea acésta pe lângă amenda fixată în §. 21.

Referitor la valórea de drept a publicării, față de o a treia persoană, sunt normative dispozițiile §§ 9 și 19 a legii presente.

§. 131. Dacă intră un nou comanditist într'o comandită existentă, societarii trebuie se anunțe acésta tribunalului competent pentru a se introduce în registrul de firme și pentru publicare conform dispozițiilor §. 126.

§. 132. Relațiunea de drept a societarilor între sine să reguléză mai întâiu prin contractul societar, decât în privința acésta în contract nu s'a luat nici o învoire, se aplică și aicea dispozițiile legali asupra relației de drept a societarilor între sine, însă cu abaterile cuprinse în §§. următori.

§. 133. Conducerea afaceriilor societății să face prin societariul séu societarii personalminte responsabili.

Un comanditist nu este nici îndreptăţit nici obligat la conducerea afacerilor societăţii şi nu poate împedea prin protestul sau acţiunile membrilor interni relative la conducerea afacerii.

§. 134. Restricţiunile §. 74 din legea acésta nu se aplică asupra comanditistilor.

§. 135. Fiă-care comanditist este în drept a pretinde să i-se împărtăşescă bilanţul anual în copią şi exactitatea lui a o examina pe basea cărţilor şi a altor hârtii.

Drepturile numite în §. 83 nu le are un comanditist, totuşi judecătoria competentă, la cererea unui comanditist, decă sunt motive ponderóse, poate dispune ori-când împărtăşirea unui bilanţ şi a altor esplicări, totodată poate ordona ori-când prezentarea cărţilor şi a hârtiilor societăţii.

§. 136. Dispoziţiile §§. 84, 85 şi 86 cu privire la interese şi cu privire la calcularea câştigului său perderii, şi cu privire la îndreptăţirea de a încassa interese şi câştig, au valóre şi cu privire la comanditişti, însă cu restricţiunea că comanditistii participă la o pierdere numai până la suma cotei plătite său restantă.

Comanditistul nu este obligat la replăti interesele şi câştigul, pe care l'a ridicat, pentru pierderi de mai târziu; decă inse cuota lui originală este micşorată prin pierdere, partea lui anuală de câştig să folosesce la coperirea pierderii.

§. 137. Decă cu privire la împărţirea câştigului şi pierderii nu s'a făcut invoire, aceea se fixéză prin judecătoria, eventual pe lângă consultare de esperti.

§. 138. Faţă de a treia persoană incepe valórea de drept a contractului societar cu ziua, în care s'a publicat infiintarea comanditei, după introducerea în registrul de firme, său de când societatea şi-a început activitatea (§. 87).

Restricţiunea, ca societatea să nu-şi începă activitatea de la publicare, ci de la un termen ulterior, nu are nici o valóre de drept faţă de a treia persoană.

Decă societatea şi-a început activitatea înainte de publicare, fiă-care comanditist este responsabil faţă de a treia persoană pentru obligamentele societăţii, luate până la publicare, intocmai ca un societar intern, decă nu dovedesce, că acela a avut cunoşcinţă despre responsabilitatea lui restrénsă la societate.

§. 139. Pentru obligamentele societății garantează comanditistul numai cu cuota sa, și încât acesta nu este plătită întrăgă, cu suma fixată.

În decursul existenței societății cuota nu se poate plăti înapoi séu ierta, nici întrăgă nici în parte. Interese i-se pot plăti din partea societății numai într'atâta, decât prin acesta nu se micșorează cuota originală.

Comanditistul nu poate ridica nici interese nici câștig până la întregirea cotei micșorate prin pierdere.

Comanditistul este responsabil personal pentru obligamentele societății numai atunci și numai pentru atâta, decât și intru cât, a primit dela societate plăți în contra dispozițiilor §-lui acestuia; însă nici în cazul acesta nu este obligat a replăti acele interese și câștig, care le-a ridicat *bona fide* pe basea unui bilanț compus în bună credință.

§. 140. Cine intră ca comanditist într'o societate comercială existentă, e responsabil după tenoarea §. premergător pentru toate angajamentele făcute înainte de intrarea lui, ori suferă firma schimbare, ori nu.

Un contract contrar acestei dispoziții, séu o învoire ulterioară, nu are valoare legală față de a treia persoană.

§. 141. Societatea comandită devine îndreptățită și obligată prin actele societărilor interni.

Relative la reprezentarea societății înaintea judecătoreii și cu privire la intimațiuni, sunt normative dispozițiile §. 93.

Un comanditist, care încheie afaceri pentru societate fără a declara expres, că lucră ca procurist, séu plenipotențiat, devine responsabil din afacerile încheiate asemenea unui societar intern.

§. 142. Numele unui comanditist nu este ertat să se cuprindă în firma societății; la cas contrar, e responsabil față de creditorii societății, ca și un societar intern.

§. 143. Dispozițiile §§. 95, 96 și 97 din legea acesta se aplică și la societățile comandite.

§. 144. Dacă móre un comanditist, séu își pierde dreptul de liberă dispozițiune, nu urmază să se disolve societatea.

Într'alte dispozițiile §§. 98—103, față de societățile colective, au valoare și față de comandite.

§. 145. Dacă o comandită se disolvă, sau dacă un comanditist iese cu întregă cuota, sau cu o parte din ea, aceste cazuri trebuie să se anunțe tribunalului pentru a se induce în registrul firmelor comerciale.

La publicare, dacă interesații nu cer altfel, nu se publică numirea comanditistului și nu se arată suma cuotei.

Dispozițiile §. 104 se estind și asupra societăților comandite.

§. 146. Dispozițiile acestei legi cu privire la escontentare definitivă (§§. 105, 106 și 107), la lichidare (§§. 108—120), și cu privire la prescrierea dreptului de pără față de societari (§§. 121—124), se aplică și față de toți societarii comanditei.

Titlul X.

Societăți pe acții.

Capitolul I.

Dispoziții generale.

§. 147. Ca societate pe acții se privește acea societate comercială, care se formeză pe baza unui capital fundamental, stabilit înainte, împărțit într'un număr hotărît de acții, întregi sau parțiali, de aceeași valoare, la care acționarii garantéză numai cu suma acțiilor lor.

§. 148. Valoarea nominală a acțiilor nu se pôte urca în decursul existenței societății. O astfel de urcare se consideră de nulă. Tot acesta are valoare față de acțiunile interinale și promese.

§. 149. Societatea pe acții se privește de constituită, dacă:

1. este asigurat capitalul fundamental;
2. dacă s'a stabilit statutele societății; și
3. dacă societatea e introdusă în registrul firmelor comerciale.

§. 150. Asigurarea capitalului acționar se întemplă prin subscrierea de acții.

Fondatorii sunt obligați a publica prospectul societății în fiă-care cōlă de subscripțiune și a'l subscrie cu mâna proprieă, însemnându-și profesiunea și locuința.

Prospectul trebuie se stabiléscă:

1. obiectul și durata întreprinderii;
2. mărimea capitalului fundamental;

3. numărul și valoarea nominală a acțiilor, precum și a obligațiunilor de prioritate, cari eventual se emit deodată cu acelea;

4. termenul de încheiere al subscripțiunei;

5. dacă fondatorii sau alte persoane vreau să aducă astfel de capitale în societate, cari nu constau din bani gata, cuota acesta și valoarea ei;

6. avantajele ce se vor asigura fondatorilor sau altor persoane.

Fondatorii sunt solidari responsabili pentru exactitatea datelor cuprinse în prospect.

§. 151. Subscripțiunea are să se facă în persoană sau prin un plenipotențiat.

La subscriere, dacă în prospect nu s'a stipulat o plată mai mare, sunt a se plăti după fiă-care acțiă subscrisă în bani gata și în valuta statorită în prospect, 10% a valorii nominale. La o plată mai mare ca acesta, sau de cât cea statorită, nu pot fi constrinși semnătorii sau urmașii lor legali, înainte de ținerea adunării generale.

O subscripțiune de acții, care nu corespunde dispozițiilor acestui §, se privește de nulă.

§. 152. Fondatorii garantează solidar față de semnători, sau de urmașii lor legali, pentru sumele plătite asupra acțiilor, până atunci, până când se absolvă de acest obligament prin un conclud al adunării generale (§. 154).

§. 153. Semnătorii garantează până la 50% din valoarea nominală a acțiilor subscrise și în cazul acela, când, pe lângă observarea acestei legi și a statutelor, își dau altor persoane acțiile.

§. 154. În decurs de două luni, socotite dela ultimul termen de subscriere, fondatorii au să convoce o adunare generală de constituire.

Problema acestei adunări este:

1. a se convinge despre asigurarea capitalului acționar pe calea de subscriere și a plătirilor;

2. a stabili statutele și a decide asupra învoelilor eventuale, făcute cu fondatorii sau cu alții;

3. a lua conclud despre constituirea sau neconstituirea societății;

4. a alege direcțiunea societății, decâtă acesta nu ar fi denu-mită deja în sensul §. 183 al acestei legi, cum și a comitetului de supraveghiare;

5. a decide în privința responsabilității fondatorilor stabilită în §. 152.

Decă adunarea generală nu se convăcă în decurs de două luni, séu decâtă subscripțiunea a remas fără rezultat, semnătorii sunt în drept a-și cere înderăpt sumele fără nici un scădemēt. Fondatorii sunt obligați solidar la replătire.

§. 155. Adunarea generală constituantă atunci se consideră capabilă de a decide, decâtă sunt prezenți în persónă séu prin plenipotențiați, cel puțin șapte semnători, cari representă cel puțin a patra parte din capitalul fundamental.

În această adunare fiă-care acțiă semnată, dă dreptul la un vot, însă nime nu pôte întruni mai mult ca de cece voturi.

§. 156. Decă un fondator, ori acționar vrea să participe la capitalul fundamental cu o cuotă, care nu constă din bani gata, atunci valórea cuotei o hotăresce adunarea generală constituantă, ea fixeză totodată numărul acțiilor, ce sunt a se da pentru obiectele primite, séu prețul în care se primesc aceste obiecte.

Adunarea generală constituantă însă nu pôte urca valórea cuotei, pusă în prospect.

Stabilirile făcute în astă privință, precum și acele avantaje deosebite, cari se asigură fondatorilor, séu altora și cari nu pot trece preste suma stabilită în prospect. sunt a se lua în statute; în cas contrar n'au nici o valóre legală pentru societate.

La luarea de conclus, acționarul interesat nu are drept de vot.

§. 157. Statutele trebue se conțină la tot casul:

1. firma și sediul societății;
2. obiectul întreprinderii și durata societății;
3. mărima capitalului fundamental;
4. numărul și valórea nominală a acțiilor și a părților de acții precum și arătarea, decâtă acțiile sunt nominative séu la purtător;
5. modalitățile versămintelor capitalului acționar și urmările când se negligă plata;
6. învoielile făcute în sensul §. premergător;

7. numărul și valoarea nominală a obligațiunilor de prioritate, ce eventual sunt a se emite deodată cu acțiunile, cuantumul intereselor, ce sunt a se plăti pentru ele și modul de amortisire, precum și privilegiile ce se dau detentorilor astorfel de obligațiuni de prioritate ;

8. modalitățile convocării adunării generale, locul și timpul, unde și când se se țină, cercul de activitate și felul, cum are a se lua concluse, precum și dispoziția, că ce are să se întemple, decât adunarea generală convocată n'a fost capabilă de a aduce concluse ;

9. dreptul de vot al acționarilor, cum și modalitățile exercitării lui ;

10. modul de alegere al direcțiunii, cercul ei de activitate și durata activității ei ;

11. organizarea comitetului de supraveghiere, precum și durata activității lui ;

12. modul cum să se subscrie firma ;

13. principiile după cari are a se face și examina bilanțul ;

14. modalitățile după cari este a se computa și plăti câștigul ; în fine

15. forma, în care trebuie să se facă publicațiunile societății.

§. 158. Statutele sunt a se anunța spre a se introduce în registrul de firme comerciale și a se publica la acel tribunal, în al cărui cerc își are societatea sediul.

Publicarea trebuie să conțină :

1. data statutelor ;

2. firma și sediul societății ;

3. obiectul întreprinderii și durata societății ;

4. mărimea capitalului fundamental, numărul și valoarea nominală a acțiunilor său a părților de acțiuni ;

5. numărul și valoarea nominală a priorităților, ce sunt a se emite eventual ;

6. însemnarea decât acțiunile sunt nominative său la purtător ;

7. modul subscrierii firmei ;

8. forma, în care trebuie să se publice decisiunile societății.

§. 159. La înaintarea statutelor are să se dovedească totodată :

1. că întreg capitalul fundamental e asigurat prin subscriere ;

2. că convocarea semnătorilor la adunarea generală constituantă s'a făcut la timp ;

3. că pentru capitalul fundamental asigurat s'a plătit în fapt cel puțin 30 % din fiă-care acțiã ;

4. că direcțiunea (eșceptionând casul §. 183) și comitetul de supraveghiare s'a ales conform statutelor ;

5. că societatea este constituită în faptă și, eventual, că invoirile amintite în §. 156, s'au aprobat prin conclud din partea adunării generale.

Înaintarea referitoare la acésta trebuie să o subscrie membrii direcțiunii cu mâna propriã la tribunalul competent séu să-și trimită subscrierile în formã legalisatã.

Statutele sunt a să înainta și la acel tribunal spre înregistrare în registrul firmelor comerciale, în al cărui cerc societatea posede vre-o filialã.

Membrii direcțiunii sunt îndatorați la observarea acestor prescrieri, la cas contrar, să va aplica din oficiu amenda fixatã în §. 21.

§. 160. Înainte de a se face inducerea în registrul de firme comerciale și înainte de publicare, societatea pe acții se considerã ca neexistentã.

Acțiile séu părțile de acții date înainte de înregistrare și publicarea lor, nu sunt valabile, ér emitenții lor sunt solidar responsabili pentru ori ce daunã provenitã din emisiune.

Acele persoane, cari lucrã în numele societãții înainte de înregistrare și publicare sunt obligate solidar și personal.

§. 161. Societãții pe acții nu-i e permis nici să-și agonisescã nici să ia ca amanet acțiile proprii. O eșcepciune în privința acésta are atunci loc, când agonisirea de acții să face cu scopul reducerii capitalului, în care cas, servesc de normativ dispoșițiile §. 209.

Décã membrii direcțiunii nu observã dispoșițiile acestea, sunt solidar responsabili creditorilor societãții.

§. 162. Societatea pe acții nu póte emite acții nóue înainte de plătirea totalã a acțiilor primitive.

Acțiile nóue, edate înainte de plătirea totalã a acțiilor primitive, n'au valóre, ér emitenții lor garantézã solidar și cu tótã averea lor pentru tótã dauna provenitã din emisiunea acésta.

Capitolul II.

Relațiunile de drept ale acționarilor.

§. 163. Fiă-care acționar are o parte proporțională la averea societății.

El nu-și poate cere înderept suma plătită — cu excepțiunea casului prevădută în §. 154 — și până există societatea poate pretinde numai profitul curat, întru cât acesta după statute, este menit a se împărți între acționari.

§. 164. Acțiunile pot fi emise pe nume său la purtător, însă trebuie să se emită totdeauna despre o sumă anumită și, față de proprietarii lor, sunt indivisibile.

Pe fiă-care acțiune, și certificat de acțiune interinală, cari se emit înainte de plățirea întregii valori nominale, este a se face evident suma plătită în faptă.

§. 165. Interese și dividende nu este permis nici să se asigure, nici să se plătească acționarilor din capitalul fundamental; între acționari se poate împărți numai aceea, ce rezultă ca profit curat pe baza bilanțului anual.

Cu toate acestea, se pot stipula interese în favorul acționarilor pentru acel timp fixat în statute, pe care îl recere pregătirea întreprinderii, până la începerea perfecte activități.

Acționarii nu au nici un drept a pretinde dividendă, până nu se întregesce din nou capitalul fundamental, micșorat prin pierderi.

§. 166. Dispozițiile §§. 161 și 165 ai acestei legi nu se aplică față de obligațiunile de prioritate, emise de societatea pe acțiuni.

Obligațiunile de prioritate se pot rescumpăra și interesele lor anuale se pot plăți în mărimea stipulată mai înainte.

Ce avantaje să cuvin obligațiunilor de prioritate față de acțiuni, hotăresce textul statutelor, eventual, față de obligațiunile de prioritate, ce sunt a se emite ulterior, hotăresce adunarea generală.

§. 167. Acționarul la nici un caz nu este obligat a plăti înderept dividendele primite în bună credință pe baza bilanțului.

O excepțiune dela acesta are loc, când după compunerea bilanțului anual, se constată, că sumele plătite acționarilor anticipative în decursul anului de gestiune, pe baza unui conclud al adunării generale, întrec dividendă ce ar compete acționarilor.

§. 168. Acționarii nu sunt datori a contribui pentru scopul și obligamentele societății mai mult de cât suma nominală a acțiilor, ce este a să plăti conform statutelor.

§. 169. Acționarul, care n'a plătit la timp suma acției sale, este dator după drept a plăti interese de întârziare, totuși societatea pôte stabili în statute pedepse convenționale pentru cazul unei plăți întârziate a capitalului de acțiuni semnat, fără considerare la celelalte urmări legale; se mai pôte stabili ca acționari neglijenți să-și përdă drepturile provenite din semnarea acțiilor și plățile parțiale făcute deja.

§. 170. Dacă în statute nu s'a hotărît o formă deosebită, cum are să se întempe provocarea pentru plătiri, aceeaș se face în forma în care, după statute, au se urmeze publicațiunile concludelor societății.

Cu tôte acestea, la nici un cas, un acționar nu se pôte declara ca lipsit de dreptul său, dacă provocarea la plată nu s'a publicat cel puțin de trei ori în ziarele, hotărîte în statute, eventual în fôia oficiôsă, cea din urmă, cel puțin cu patru săptămâni înainte de termenul ultim fixat pentru plată.

§. 171. Dacă acția se amortiséză (§. 169) fiind-că s'a întârziat plățirea, semnătorul ei, cu tôte acestea, este obligat în sensul §-lui 153 a plăti 50% din suma nominală a acției.

§. 172. Acțiile, emise la purtători, se transpun prin predare.

§. 173. Acțiile nominative trebuie să se introducă în registrul de acții al societății, pe lângă arătarea numelui și domiciliului proprietarului ei.

Transcrierea astor-fel de acții pôte urma, ce e drept, prin gir în bianco, totuși proprietarul, dacă statutele nu dispun altfel, numai atunci să pôte privi ca legitim față de societate, când transcrierea este introdusă în registrul de acții al societății pe lângă prezentarea acției.

Societatea nu este obligată a examina dreptul de proprietate al detentorului.

Acționarul acțiilor nominative rămâne responsabil pe lângă tôte transcrierea până la preț nominal neplătit încă, până atunci, până când noul proprietar nu este trecut în registrul societății.

§. 174. Fiă-care acționar singuratic are drept de pără contra unui conclud al adunării generale, decât acesta este în contradicere cu legea séu cu statutele.

Dacă inse un conclud al adunării generale se combate din cauza disconsiderării formelor prescise de lege séu statute, atunci dreptul de pără trebuie să se exercite în decurs de 15 zile, socotite dela predarea la tribunalul competent a procesul verbal, care conține concludul vătămător, în cas contrar, dreptul de pără pe basea acesta se perde.

§. 175. Unul séu mai mulți acționari, cari representă a decea parte din capitalul fundamental, anticipând spesele și depunând acțiile lor la tribunalul competent, pot pretinde ca administrarea afacerilor societății să fiă examinată prin experți și ca rezultatul examinării se li se împărtășescă și lor. Acțiile depuse sunt a se reținea de tribunal până la finirea examinării.

Capitolul III.

Adunarea generală.

§. 176. Drepturile, cari le au acționarii în afacerile societății, se exercită de totalitatea acționarilor în adunarea generală.

§. 177. Adunarea generală trebuie să se convóce cel puțin odată pe an.

Obiectele adunării generale sunt a se aminti în fiă-care convocare. Concluse valabile se pot lua numai despre acele obiecte, cari sunt cuprinse în convocare. O escepțiune dela acesta se face cu privire la o astfel de propunere, care are de scop convocarea unei nóue adunări generali.

§. 178. Unul séu mai mulți acționari, cari representă a 10 parte din capitalul fundamental pe lângă arătarea cauzei și a scopului pot cere ori când convocarea adunării generale. Dacă convocarea nu se face de cătră organul îndreptățit în decurs de 8 zile dela cerere, atunci, la rugarea interesatului séu a interesatilor, o face tribunalul competent.

Dacă dreptul de a pretinde convocarea unei adunări generale este legat de posederea unei părți mai mici din capitalul fundamental, atunci sunt normative dispozițiile relative din statute.

§. 179. Următóarele obiecte la tot casul trebuie să se decidă prin conclusele adunării generale:

1. alegerea, dimiterea și absolvirea direcțiunii — cu excepțiunea casului prevăzut în §. 183 — și a comitetului de supraveghiare;

2. examinarea socotelor, fixarea bilanțului și împărțirea profitului;

3. fusiunea cu altă societate;

4. încheierea contractelor de cartele, cari intenționează purtarea tuturor afacerilor societății, cu scop de profit comun;

5. reducerea séu urcarea capitalului fundamental;

6. disolvarea societății și denumirea de lichidatori; în fine

7. modificarea statutelor.

Acele dispoziții, cari s'au luat în statute din prospect, nu se pot modifica prin nici un conclud al adunării generale, cu excepțiunea casurilor numite în legea acésta.

§. 180. Despre fiă-care adunare generală are a se lua proces verbal, în care se se inducă numele acționarilor prezenți, precum și numărul acțiilor reprezentate de ei. Acest proces verbal al adunării generale, direcțiunea este obligată a'l așterne fără întârziare tribunalului competent, în original séu în copie legalisată.

§. 181. Acele concluse ale adunării generale, cari se referă la schimbarea statutelor, la disolvarea societății, séu la fusiunea cu altă societate, sunt a se anunța de cătră direcțiune la tribunal pentru înregistrarea în registrul firmelor comerciale. Înainte de înregistrare conclusele amintite n'au nici o valóre legală.

Publicarea inducerilor se pretinde numai atunci, când prin acele concluse s'a făcut unele schimbări în publicațiunile premergătoare.

Cu privire la valórea legală a concludelor luate față de a 3-a persónă sunt normative dispozițiile §§-lor 9 și 19.

Capitolul IV.

Direcțiunea și comitetul de supraveghiare.

§. 182. Afacerile societății pe acții le conduce direcțiunea, care póte fi alésă din una séu mai multe persóne, din mijlocul acționarilor, séu din alții, cu séu fără salariu.

§. 183. Prima direcțiune póte fi denumită de fondatori. Acésta denumire înse, care are valóre cel mult pe timp de trei ani, trebuie să fiă expres amintită în prospect (§. 150).

Membrii direcțiunii pot fi amovați ori când din postul lor de cătră adunarea generală, fără a se știrbi eventuale pretensiuni de despăgubire.

§. 184. Membrii direcțiunii trebuie anunțați fără întârziare la tribunalul competent, spre introducerea lor în registrul firmelor comerciale.

De odată cu însciințarea ei sunt obligați a-și legalisa subscrierile acolo, séu a-și înainta subscrierile în formă legalisată.

Fia-care schimbare în privința membrilor direcțiunii trebuie de asemenea anunțată tribunalului competent spre inducerea în registrul firmelor comerciale.

Cu privire la valórea de drept a astor-fel de schimbări față de a 3-a persoană sé aplică dispoșițiile §. 42 din legea acésta.

§. 185. Direcțiunea subscrie firma societății în sensul statutelor. Subscrierea sé face în acel mod că cei în drept adaug subscrierea lor lângă firma societății.

§. 186. Societatea pe acții o reprezintă, față de autorități și de a treia persoană direcțiunea.

Pentru validitatea intimațiunilor, referitoare la societate e de ajuns, decă acestea s'au făcut la mâna unui membru al direcțiunii.

§. 187. Indată-ce sé vede din socoteli séu din bilanț, că societatea a perdut jumătate din capitalul fundamental, direcțiunea trebuie sé convóce fără întârziare o adunare generală, ca acționarii sé pótă lua conclud despre continuarea séu disolvarea societății.

Decă însă se constată, că averea societății nu póte acoperi tóte datorțiile, atunci direcțiunea are a face arătare despre acésta la tribunalul competent pentru deschiderea concursului.

§. 188. Prin afacerile încheiate de direcțiune în numele societății, societatea devine obligată și îndreptățită. Este indiferent, decă afacerile s'au încheiat expres în numele societății ori decă, din împrejurări resultă că, după voia contrahenților, avea sé se încheiă pentru societate.

Membrii direcțiunii nu sunt responsabili personal față de a treia persoană pentru actele de drept și pentru obligamentele luate în numele societății.

§. 189. Direcțiunea este obligată față de societate a observa restricțiunile stabilite în statute s'eu în conclusele adunării generale, în privința dreptului de reprezentațiune. Dacă membrii direcțiunii trec preste marginile competenței lor, s'eu lucră contra prescriptelor acestui capitol, ori a statutelor, atunci sunt responsabili solidar față de cel păgubit pentru ori-ce daună cauzată chiar și atunci, dacă acțiunea lor, contrară legii și a statutelor, se basază pe un conclud al adunării generale.

§. 190. Restricțiunile drepturilor direcțiunii fixate în statute s'eu prin un conclud al adunării generale nu au valöre de drept față de a treia pers'önă.

§. 191. Dacă un membru al direcțiunii ridică protest contra unui conclud, s'eu a unei acțiuni a aceleia, îndată ce-i vine la cunoscință, și despre acésta face arătare direcțiunii, el nu este responsabil pentru concludul s'eu acțiunea respectivă.

§. 192. Dacă numărul membrilor direcțiunii scade la acel număr, care s'eu recere pentru luarea de concluse în sensul statutelor, atunci membrii direcțiunii pot abdice de funcțiunea lor cu valöre de drept, numai în adunarea generală.

§. 193. Conducerea afacerilor societății, precum și reprezentarea societății cu privire la acésta conducere, se p'öte încredința și altor plenipotențiați s'eu și funcționarilor societății. Referitor la acestia s'eu aplică în genere dispozițiunile acestei legi, relative la plenipotențiații comerciali.

§. 194. Comitetul de supraveghiare trebuie s'eu consista cel puțin din trei membri.

Membrii comitetului de supraveghiare s'eu aleg pentru prima dată cel mult pe durată de un an, mai departe însă pe durată de cel mult trei ani.

Adunarea generală îi p'öte amova ori când din funcțiune, fără a s'eu știrbi eventualele ei pretensiuni de despăgubire.

§. 195. Comitetul de supraveghiare supraveghiază conducerea afacerilor societății în toți ramii de administrare; spre scopul acesta este în drept a se informa despre mersul afacerilor societății, a cerceta registrele, hărțile și cassele ei, ori și când.

El are s'eu examineze rațiociniile anuali și bilanțurile, cum și propunerile asupra împărțirii profitului, și despre acésta a

rapoarta adunării generale în fiă-care an. În lipsa unui astfel de raport, adunarea generală nu pöte aduce un conclus cu putere de drept despre împărțirea profitului curat.

Îndată-ce comitetul de supraveghiare, în activitatea sa ofi-
ciösă, descopere acțiuni contrare legilor séu statutelor séu ne-
gligente, cari sunt contra intereselor societății, séu abusuri, este
obligat a convoca imediat adunarea generală.

Preste marginele acestea, comitetul de supraveghiare nu
pöte fi incredințat cu alte agende.

§. 196. Membrii comitetului de supraveghiare sunt res-
ponsabili solidar la despăgubire, decât negligă împlinirea dato-
rințelor lor, fixate în §. 195.

§. 197. Dacă societatea, pe basea unui conclus al adu-
nării generale, pășese ca pârătore contra membrilor direcțiunii,
séu a comitetului de supraveghiare, atunci ea va fi reprezentată
prin plenipotențiați, aleși în adunarea generală.

La cas, când din öre-care motiv, nu s'au ales în adu-
narea generală plenipotențiați, pe acestia îi denumesce tribuna-
lul competent din oficiu. University Library Cluj

§. 198. Direcțiunea este obligată a griji, ca registrele so-
cietății să fiă purtate în regulă și bilanțul anual, examinat din
partea comitetului de supraveghiare, dimpreună cu raportul, care
este a să presenta adunării generale, a'l publica cu opt zile înainte
de ținerea adunării generale.

Pe lângă aceea direcțiunea este obligată a presenta imediat
tribunalului competent, în origine, un bilanț aprobat din partea
adunării generale. Ori cine este în drept, ca să se uite în bilanțul
presentat.

Membri direcțiunei se vor îndatora prin tribunalul compe-
tent, sub amenda fixată în §. 21, a se conforma acestor dispo-
sițiuni.

§. 199. Pentru compunerea bilanțului servese de normative
următoarele dispoziții:

1. averea societății trebuie să se ia în aceea valöre, care cores-
punde valorii obiectelor singurateice în ultima zi a anului de gestiune;

2. efectele, cari au curs, să pot lua cel mult după cursul
care l'au avut în ultima zi a anului de gestiune;

3. speșele de fondare se pot pune în active numai cu suma care rămâne după împărțirea lor pe cel mult cinci ani de zile după anul respectiv de gestiune;

4. capitalul fundamental și eventualul fond de rezervă au a se pune în passive;

5. pretensiunile dubioșe au a se computa după valoarea lor probabilă, ér pretensiunile neincassabile a se șterge;

6. profitul séu pierderea ce rezultă din compararea active-
lor și passivelor, este a se scrie separat la finea bilanțului.

§. 200. Membrii direcțiunei și ai comitetului de suprave-
ghiare sunt solidar responsabili pentru compunerea exactă a bi-
lanțului prezentat adunării generale.

Capitolul V.

Disolvarea societății pe acții.

§. 201. Societatea pe acții se disolvă:

1. prin expirarea timpului pentru care s'a fondat societatea;
2. prin conclud al adunării generale;
3. prin fusiune; și
4. prin deschiderea concursului.

Dacă disolvarea societății pe acții se întemplă din alte mo-
tive, deasemenea se aplică dispoșițiile acestui §.

§. 202. Disolvarea societății — dacă nu este o urmare a
concurșului deschis — trebuie anunțată de cătră direcțiune la tri-
bunalul competent spre a se trece în-registrul firmelor comerciale
și spre publicare, la din contră direcțiunea va avea se pórte ur-
mările stabilite în §. 21.

Totodată direcțiunea are a publica disolvarea societății în
foile destinate pentru publicațiunile ei eventual în fôia oficiôsă,
de trei ori, și a provoca pe creditorii societății să-și valideze
pretensiunile în restimp de șese luni, computate dela a treia pu-
blicare.

§. 203. Când se disolvă societatea pe acții — cu excepțiunea
casurilor de concurs și fusiune — are se urmeze lichidarea. Li-
chidarea se face prin membri direcțiunei, dacă în privința acésta,
prin statute séu prin vre-un conclud al societății, nu s'a dispus
altfel.

Denumirea lichidatorilor se poate revoca ori-când prin adunarea generală.

Cu privire la anunțarea și relațiile de drept a le lichidatorilor se aplică dispozițiile §§. 110—114, 188 și 189 din legea acésta, cu acea deosebire, că anunțarea are să se facă prin direcțiune.

Obligamentul de supraveghiere al comitetului de supraveghiere rămâne nealterat și pe timpul lichidării.

§. 204. Avera unei societăți disolvate după acoperirea datoriilor, se împarte între acționari, în proporția acțiilor lor. Împărțirea faptică însă nu e permisă înainte de trecerea alor șese luni, computate de la a treia publicare amintită în §. 202.

§. 205. Creditorii evidenți din registrele societății, séu în alt mod cunoscuți, sunt a se provoca să-și valideze pretenșiunile lor prin înscuiințare, eventual o publicare deosebită și, decă acésta rămâne fără rezultat, pretenșiunile se depun în bani gata la tribunalul competent.

Aceeași are valóre și față de pretenșiunile încă pendente și sub litigiu. Excepțiune se face, când împărțirea averii societății s'a lăsat în suspenso până lá egalarea angajamentelor și pretenșiunilor amintite séu, când creditorilor li se oferă siguranță îndestulătoare.

Lichidatorii și membrii comitetului de supraveghiere sunt solidar răspunșabili pentru tóte plățile făcute contra dispozițiilor de mai sus.

§. 206. Lichidatorii sunt obligați a publica cel puțin în fiă-care an un raport despre desfacerea agendelor, ér' la finea lichidațiunei, rezultatul ei.

§. 207. Registrele societății pe acții disolvate sunt a se depune spre păstrare în restimp de dece ani la un loc numit din partea tribunalului competent.

§. 208. Cu privire la fusionarea a dóue séu mai multor societăți pe acții, servesc de normative următoarele dispoziții:

1. avera societății, care se disolvă, are să se administreze separat până se achită séu asigură creditorii ei; administrarea averii însă se face prin direcțiunea societății celei nouă;

2. membrii acelei direcțiuni, cari îngrijesc administrarea sunt, față de creditorii societății disolvătoare, solidar responsabili pentru executarea administrării separate;

3. disolvarea societății este a se anunța imediat tribunalului competent spre a se trece în registrul de firme;

4. provocarea publică a creditorilor societății disolvate poate rămâne nefăcută sau se poate amâna pe mai târziu, unirea faptică însă a averii ambelor societăți nu este admisă, înainte de expirarea timpului amintit în §. 204.

§. 209. Reducerea capitalului fundamental se poate face: prin răscumpărarea și anularea acțiilor, prin iertarea plăților parțiali încă restante, prin replătirea în bani gata, și prin scăderea valorii nominale a acțiilor.

Întru cât aceste reduceri se fac prin sortirea prevădută în statutele originale, se pot face numai în urma unui conclud al adunării generale și cu aprobarea tribunalului competent.

Tribunalul poate încuviința reducerea cerută în astfel de cazuri numai atunci, decât din bilanțul ultim, respective din ascultarea creditorilor convocați prin o publicare, s'a convins că societatea și cu capitalul de acțiuni redus poate satisface tuturor angajamentelor sale.

Capitolul VI.

Societăți pe acții esterne.

§. 210. Societăți pe acții esterne, decât voiesc se porți afaceri în țările coronei ungare, sub firmă proprieă — prin filiale sau agenturi — sunt obligate a-și înregistra firmele înainte de începerea agendelor la acel tribunal, în al cărui cerc intenționează a înființa o filială sau o agentură.

§. 211. Fie-care societate pe acții esternă, îndată ce petiționează pentru înregistrare, este obligată a-și prezenta tribunalului competent spre a se trece în registrul firmelor statutele ei în formă legalisată și totodată a documenta:

1. Că conform legilor țării ei este constituită și că în faptă și-a început activitatea;

2. că capitalul destinat pentru agendele ei de aici, este plasat în lăuntrul țării;

3. că pentru purtarea agendelor lor de aici au denumit o reprezentanță, care își are sediul pe teritoriul coronei ungare;

4. că societatea s'a obligat ca, cu privire la agendele ei din țără, se procedă conform acestei legi și că agendele de drept ale reprezentanței ei de aici, le privesce ca obligătore pentru societate;

5. că reprezentanța este îndreptățită a semna cu putere de drept firma filialei;

6. că în toate casurile de certy, provenite din agendele încheiate de către reprezentanță, se supune legilor și judecătoriilor interne;

7. că statul estern, în care s'a fondat societatea, procedează față de societățile pe acții de aici după principiul de reciprocitate. Împrejurările amintite în punct. 2. 3. 4 și 5 sunt a se documenta prin un conclud al societății luat cu valoare de drept, eventual, aprobat din partea statului.

Dacă în sensul tractatelor de stat existente admiterea este rezervată ministeriului, și acela va procedea tot amăsurat dispozițiilor de mai sus.

§. 212. Publicarea înregistrării, afară de datele numărate în §. 158, are se mai conținuă numirea reprezentanței de aici din țără și mărimea capitalului plasat aici.

§. 213. Societatea pe acții esternă are se pörte despre afacerile lor de aici cărți în regulă, deosebite.

§. 214. Reprezentanța de aici este obligată a prezenta tribunalului competent în decurs de două luni, după adunarea generală, procesele verbali ale adunării generale, cum și bilanțul general al societății pe acții și un bilanț special despre agendele de aici, toate acestea în câte un exemplar original.

Pe lângă acestea, bilanțul general, cum și cel special, trebuie să se publice în diarele destinate pentru publicațiunile societății, respective în foia-oficiösă.

§. 215. Membrii reprezentanței, cari lucră contra dispozițiilor §. premergător, sunt răspunsabili solidar pentru dauna provenită din cauza acésta.

§. 216. Acele concludse ale societății pe acții esterne, cari au de scop o schimbare a obiectului întreprinderii, disolvarea séu fusiunea societății, chiar și atunci, dacă conform legilor din țera ei, au valoare de drept, sunt obligătore pentru agendele filialei de aici, numai dela acel termin, de când s'a făcut indu-

cererea lor în registrul firmelor comerciale la tribunalul competent de aici.

§. 217. Ștergerea înregistrării se poate dispune la cererea ori-cui, decât se dovedesce:

1. că societatea și-a sistat activitatea în țera ei, séu că și-a pierdut dreptul a dispune asupra averii sale;

2. că fără a se justifica nu satisface obligamentelor stabilite în §. 211, punct 3, și în §§. 213 și 214;

3. că statul estern, în care își are societatea sediul, se abate dela principiul de reciprocitate față de societățile pe acții ungare;

4. că o execuțiune dusă contra societății séu contra filialei ei de aici, a ramas fără succes;

5. că societatea și-a scos din țără întreg séu în parte capitalul plasat aici, menit pentru agendele din țără.

Capitolul VII.

Dispoziții penale.

§. 218. Membrii direcțiunei întru cât faptele séu omiterile lor nu se pot urmări după legea penală, sunt a se pedepsi din partea tribunalului competent cu închisóre până la 3 luni:

1. decât pentru inducerea statutelor în registrul firmelor comerciale cu intențiune presentă date false cu privire la subscrierea și plata capitalului fundamental;

2. decât, în urma vinei lor punibile, societatea a ramas preste tot fără comitet de supraveghiare în restimp de trei luni, séu n'au fost în număr recerut;

3. decât proced ilegal la compunerea bilanțului, séu, decât în rapórtele cătră adunarea generală cu intențiune nu presentă situația societății conform adevărului, ori ascund starea adevărată;

4. decât procesele verbale ale adunării generale, cu intențiune le compun fals;

5. decât cumpără séu lombardéză acțiile societății în contra dispozițiilor §. 161;

6. decât în contra dispozițiilor §. 161, plătesc acționarilor dividende séu interese din capitalul fundamental;

7. decât în casurile stipulate în §. 187, negligă convocarea adunării generale, respective anunțarea pentru deschiderea concursului;

8. decât proced după placul lor cu privire la acele obiecte, cari în sensul §. 179, sunt rezervate pentru adunarea generală.

§. 219. Pedepşa stabilită în §. anterior, are să se aplice:

1. faţă de fondatori, decât cu voia au publicat în prospect date false;

2. faţă de membrii comitetului de supraveghiere, decât în raportul lor către adunarea generală asupra raţiociniilor anuali, a bilanţului şi a împărţirii câştigului cu voia iau de base date false;

3. faţă de reprezentanţii de aici ai societăţilor pe acţii esterne, decât capitalul destinat pentru agendele de aici, îl folosească la alte scopuri, sau îl scot din ţară.

§. 220. Dacă sunt împrejurări uşurătoare, judecătoria este în drept în casurile ambilor §§. premergători, pedepşa de închisore pentru fiă-care vinovat, a o schimba în pedepşa de bani până la maximum de una miiă floreni.

§. 221. Cu amendă până la o miiă floreni au a să pedepsă:

1. membri direcţiunei, decât în contra §. 198 au întrelăsat a publica bilanţul şi raportul anual cu opt zile înainte de adunarea generală, sau decât nu aştern tribunalului procesele verbale ale adunării generale; sau decât emit certificatele interinale pentru sume mai mari, decum s'au plătit în faptă;

2. organul îndatorat a convoca adunarea generală, decât nu o convoca cel puţin odată pe an (§. 177);

3. lichidatorii, decât în contra §. 206 nu raportază despre desfacerea agendelor, sau neglijă publicarea rezultatului final;

4. reprezentanţii de aici ai societăţilor pe acţii esterne, decât lucră contra dispoziţiilor §. 214.

§. 222. Prin aplicarea pedepselor stabilite în §§. 218, 219 şi 221, nu să alterază obligamentul la despăgubire, exprimat în legea acesta.

Titlul XI.

Asociaţiuni.

Capitolul I.

Dispoziţii generale.

§. 223. Ca asociaţiuni în înţelesul acestei legi să privesc acele societăţi, a căror număr de membrii nu este hotărît, şi cari au de scop promovarea creditului, a câştigului, sau a

economiei membrilor ei, prin purtarea comună de afaceri său, pe base de reciprocitate.

Anume :

- Reuniuni de avans și credit;
- Reuniuni, cari procură materii brute și reuniuni pentru magazine comune și societăți de producțiuni comune;
- Reuniuni de consum;
- Reuniuni de locuință;
- Societăți de asigurare mutuale.

§. 224. Asociațiunea se privesce de constituită :

1. dacă statutele societății sunt stabilite;
2. dacă societatea este improtocolată în registrul de firme comerciale.

Întrarea membrilor singuratici în asociațiune se face prin o declarație în scris.

§. 225. În statute, la ori-ce cas trebuie să se satorască următoarele :

1. firma și sediul asociațiunei;
2. obiectul întreprinderii;
3. durata asociațiunei;
4. condițiunile de intrare a Asociațiilor, cum și dispozițiunile deosebite asupra eșirei lor (repășire, mörte său eschidere);
5. relația de participare, eventual cuota de participare la agende a societarilor singuratici, și modul cum se formază aceste părți;
6. principiile, după cari are a se compune și examina bilanțul;
7. modul cum are a se socoti și a se împărți câștigul și pierderea între societarii singuratici;
8. organizarea direcțiunei, modul alegerii ei, cercul și durata activității ei;
9. organizarea comitetului de supraveghiare și durata activității lui;
10. modul cum are a se subscrie firma;
11. modalitățiile de convocare, locul, timpul, cercul de activitate, modul de pertractare și modul de a lua conclud al adunării generale, precum și hotărira că ce are să se întempe, dacă adunarea generală convocată, nu este capabilă a lua conclud;

12. condițiile dreptului de vot al societărilor și forma în care se exercită acela;

13. modul cum au se urmeze publicațiile asociației;

14. arătarea, dacă garanța societărilor pentru angajamentele societății este nelimitată ori limitată, și dacă în cazul ultim garanța are a se extinde preste mărimea hotărîtă în lege, arătarea mărimei acestei garanții.

§. 226. Statutele dimpreună cu consemnarea numelui societărilor au a se așterne la acel tribunal, în al cărui cerc își are asociațiunea sediul, spre a se impropocola în registrul de firme comerciale și a se publica.

Publicațiunea trebuie să conțină:

1. data statutelor;

2. firma și sediul asociației;

3. obiectul întreprinderii;

4. durata asociației;

5. modul de subscrierea firmei;

6. modalitatea publicațiilor asociației;

7. arătarea, dacă garanța societărilor pentru angajamentele societății este nelimitată sau limitată și dacă, în cazul ultim, garanța are a se estinde preste mărimea hotărîtă în lege, arătarea mărimei acestei garanții.

§. 227. La prezentarea statutelor, asociațiunea are totodată a dovedi, că statutele sunt stabilite prin adunarea generală constituantă și că s'a ales direcțiunea și comitetul de supraveghiere.

Membri direcțiunei au a subscrie petiția relativă cu mâna propriă la tribunalul competent, ori să o așternă în formă legalisată.

§. 228. Înainte de introducere în registrul firmelor comerciale și înainte de publicare, asociațiunea nu se privește ca existentă; aceia cari au lucrat în numele asociațiunii înainte de înregistrare și publicare sunt responsabili personal și solidar.

§. 229. Statutele asociațiunii, dimpreună cu dovedirea faptelor amintite în § premergător, trebuie să se anunțe spre a se induce în registrul de firme la acel tribunal comerciale în al cărui cerc asociațiunea are o filială.

§. 230. Dispozițiile §§. 210—217 a acestei legi, despre societățile pe acții esterne, sunt normative și pentru asociațiunile esterne.

Capitolul II.

Relațiile de drept ale societarilor între sine și față de a treia persoană.

§. 231. Membrii unei asociațiuni, fondată cu responsabilitate nelimitată, garantază pentru toate angajamentele societății, întru cât, spre coperirea lor, nu ajung activele asociațiunii, solidar cu întreaga lor avere.

Membrii unei societăți fondată cu garanță limitată întru cât statutele societății nu dispun altfel, garantază numai până la suma cotei lor stabilite.

§. 232. Creditorii asociațiunii își pot valida pretensiunile lor față de societarii singuratici, numai după terminarea concursului deschis asupra averii societății și numai întru atâta, întru cât acele pretensiuni au fost computeate la concurs, respective adjudecate.

Pentru astfel de pretensiuni se poate exopera execuțiunea asupra singuraticilor societari, fără o nouă procedură judecătorească.

§. 233. Cea-ce intră într'o asociațiune existentă, e responsabil pentru toate obligamentele luate de societate înainte de intrarea lui.

O invoire contrară, nu are valoare de drept față de a treia persoană.

§. 234. Dacă statutele nu conțin nimic alta, atunci societarii, cari și-au plătit sumele stabilite, nu pot fi apucați pe calea regresului de ceilalți societari, sub acel titlu că au plătit mai mult.

§. 235. Fiă-care asociat are dreptul, chiar și la cas când asociațiunea este fondată pe timp hotărit, se iasă de tot din asociațiune séu dacă posede mai multe cote, cu privire la cotele singuraticice, se repășescă după o abdicere premergătoare. Dacă în privința terminului de abdicere și a terminului de eşire nu este satorit nimic în statute, atunci eşirea se poate face numai cu finea anului de gestiune, după o abdicere premersă cel puțin cu patru săptămâni înainte.

Prin mörte se stinge dreptul de membru. Urmașii legali pot păși în locul asociatului repausat, dacă statutele nu conțin dispoșiți contrare.

Asociațiunea este îndreptățită a eschide asociați singuratici pe motive, prevădute în statute.

§. 236. Membrii, cari au repășit total din asociațiune séu cari au repășit cu privire la unele cuote, precum și eređii lor, rămân responsabili față de creditorii asociațiunei pentru tôte angajamentele luate de cătră asociațiune până la repășire, anume până în timpul de prescripțiune stabilit în §. 254 și în măsura stabilită în statute.

§. 237. Décă statutele nu dispun altfel, asociații eșiți séu, urmași lor, n'au nici un drept asupra fondului de rezervă și asupra celei-lalte averi a asociațiunei, ei au însă dreptul se pretindă a li se plăți partea lor, după cum resultă ea conform bilanțului din anul, în care a eșit asociatul. Membrii unei asociațiuni cu garanță nelimitată, cum și eređii acestora pot pretinde plățirea acestei părți și a altor competențe eventuale numai după espirarea a trei luni dela stabilirea bilanțului, din contră membrii unei asociațiuni cu garanță limitată séu moștenitorii acestora, numai după espirarea terminului de prescripțiune fixat în §. 254, decât până atunci nu s'au decis disolvarea asociațiunei.

Aceleași dispoziții sunt normative și decât asociatul iese din asociațiune numai cu privire la una séu mai multe părți.

§. 238. Décă statutele nu dispun altfel, asociatul pôte transpune părțile sale singuratices séu tôte, cum și drepturile societarilor împreunate cu acestea, asupra altor persóne, acésta însă numai în bazea unei arătări făcute direcțiunei.

Responsabilitatea transpunătorului stabilită în §. 236 rămâne nealterată, decât primitorul este necapabil a-și indeplini obligamentele sale.

§. 239. Dispozițiile §. 95 și 96 din legea acésta, referitóre la creditorii privați și compensațiune, se aplică și față de asociațiuni. Décă un creditor privat, după o execuțiune fără rezultat asupra averii private a unui societar, duce execuția asupra competenței aceluia în cas de disolvare a societății, atunci el este îndreptățit — fiă societatea intemeiată pe timp hotărit, ori nehotărit, a pretinde, pentru a se despăgubi pe sine eșirea respectivului asociat după o abdicere premersă.

Abdicerea trebuie să se facă cel puțin cu patru săptămâni înainte de încheierea anului de gestiune al societății.

Capitolul III.

Adunarea generală, direcțiunea și comitetul de supraveghiere.

§. 240. Dispozițiile §§. 176—181 despre adunarea generală a societăților pe acții se aplică și asupra asociațiunilor astfel, că drepturile, cari compet acționarilor singuratici, se exercită prin asociați singuratici, ér drepturile rezervate totalității acționarilor, prin totalitatea asociaților.

§. 241. Cu privire la reprezentarea societății, la alegerea, la drepturile și datorințele direcțiunei, sunt și pentru asociațiuni normative dispozițiile §§. 182—193 și 197 din această lege.

§. 242. Direcțiunea este obligată cu finea fiă-cărui pătrar de an, a împărtași tribunalului pe membrii intrați și eșiți, cum și numărul cuotelor abđise, ér in luna lui Ianuar a fiă-cărui an, consemnarea alfabetică a membrilor dimpreună cu extrasul cuotelor.

§. 243. Direcțiunea este obligată a grigi de purtarea in regulă a cărților societății și a publica bilanțul anual examinat din partea comitetului de supraveghiere, cu 8 zile inainte de ținerea adunării generale.

In această publicare este a se arêta, cu deosebire, numărul membrilor asociațiunei, cari au aparținut acesteia, pe timpul incheiării bilanțului, mai departe membrii intrați și eșiți in decursul anului de gestiune, cum și numărul cuotelor depuse, abđise și replătite.

Afară de acesta direcțiune este obligată a așterne tribunalului competent, fără amênare, un exemplar original al bilanțului aprobat de adunarea generală. In bilanțul prezentat are drept să se uite ori și cine.

§. 244. Cu privire la comitetul de supraveghiere se aplică și la asociațiuni dispozițiile §§. 194—196 din legea acesta.

§. 245. Membrii direcțiunei și ai comitetului de supraveghiere sunt solidar responsabili pentru compunerea in regulă a bilanțului prezentat adunării generale.

§. 246 Dispozițiile §§. 218—222 ai acestei legi să aplică și față de asociațiuni.

Capitolul IV.

Disolvarea Asociațiunei.

§. 247. Asociațiunea se disolvă:

1. după expirarea timpului pentru care s'a fondat;
2. prin un conclud al adunării generale;
3. prin fusiune;
4. prin deschiderea concursului;
5. în urma unui conclud judecătoresc.

§. 248. Dacă asociațiunea își estinde activitatea asupra altor scopuri, de cum sunt cele numite în §. 223, atunci se pôte disolva judecătoresce fără se aibă pretensiune la despăgubire.

Disolvarea are se o dispună la cererea ori-cărei partide interesate séu a diregătoriei administrative pe lângă introducerea în registru de firme acel tribunal, la care s'a improtocolat asociațiunea.

§. 249. Disolvarea asociațiunei cu esceptiunea casurilor cuprinse în §. 247 p. 4 și 5, trebuie se o anunțe direcțiunea tribunalului competent spre a se induce în registrul de firme.

Totodată are direcțiunea se publice disolvarea asociațiunei cu esceperea casului de concurs — în acele diare, cari sunt destinate pentru publicațiunile asociațiunei, respective în fôia oficiôsă, de trei ori, și a provoca pe creditorii ei, se-și validiteze pretensiunile lor în decurs de șése luni dela a treia publicare.

§. 250. Dispoșițiile §§. 203 și 206 ai acestei legi, referitóre la lichidare, se estind și asupra asociațiunei.

§. 251. În privința relațiunilor de drept a asociaților între sine și față de a treia persónă, pe timpul cât duréză lichidațiunea, au valóre dispoșițiile titlului present, capitolul al doilea, întru cât acelea nu stau în contradicere cu dispoșițiile acestui capitol și cu natura lichidațiunei.

§. 252. Din averea societății disolvate au mai întâiu a se escontenta creditorii, după cum urméză scadențele pretensiunilor lor. Sumele trebuitóre, pentru coperirea pretensiunilor încă nescadente, vor fi reținute.

Suma remasă după achitarea datoriiilor se imparte între asociați după principiile stabilite în statute.

Împărțirea faptică însă nu se poate face mai înainte, de cât după expirarea a șese luni, computate din ziua, în care a urmat a treia oră publicarea amintită în §. 249.

§. 253. Cu privire la înștiințarea și provocarea creditorilor, a asigurării pretensiunilor pendente, a păstrării registrelor și actelor asociațiunii dizolvate, și a fuziunii duor său mai multor asociațiuni, dispozițiile §§. 205, 207 și 208 au valoare și asupra asociațiunilor.

Capitolul V.

Prescripțiunea părelor său acțiunilor față de asociați.

§. 254. Acțiunile unui asociat, provenite din pretensiuni față de asociațiune, se prescriu în timp de un an, socotit dela dizolvarea asociațiunii său dela eschiderea său eșirea asociatului, întru cât pentru anumite pretensiuni legea nu fixază un termin mai scurt de prescriere.

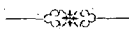
Prescripțiunea începe cu ziua, în care pe basea inducerii în registrul de firme, s'a publicat dizolvarea asociațiunii, respective în care s'a introdus în consemnarea, ce este a se purta la asociațiune, eșirea său eschiderea asociatului.

Dacă pretensiunea este scadentă numai după timpul acesta, prescripțiunea începe cu terminul scadenței; la pretensiuni ne-scadente însă, condiționate de un termin de abdicere, fără considerare la abdicere, deodată cu expirarea timpului de abdicere, computat din ziua publicării.

§. 255. Dacă mai este avere de a asociațiunii neîmpărțită, creditorii ei pot pretinde despăgubire din această avere și după expirarea terminului de prescripțiune fixat în §. de mai înainte.

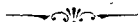
§. 256. Prescripțiunea în favorul unui asociat eșit său eschis, nu se întrerupe prin acțiuni de drept față de un alt asociat, se întrerupe însă prin astfel de acțiuni de drept, cari sunt îndreptate contra unei societăți, ce există său după dizolvarea aceleia, contra lichidatorilor, respective contra masei concursuale.

§. 257. Prescripțiunea statorită în această lege are valoare și față de minoreni precum și față de persoane puse sub curatelă și față de persoane morale.

De acelaș autor se mai află următoarele publicațiuni:

	fl. cr.
Biografii romane după Grube, 9 côle cu	—50
Mandrin, căpitanul bandiților, novelă de Cl. Robert, 14 côle . . .	—60
Nepotul ca unchiu, comedie de Schiler	—25
Studiu din economia națională. Despre bănci, operațiunile lor, despre efecte și despre burse	—40
În munți, scenă dramatică	—
Ciprian Porumbescu, biografia, broșur.	—
Satul cu comorile, novelă localisată, 8 côle, edit. II.	—20
Povestiri, un volum 300 pag.	—75
Asociațiunea pentru spriginirea învățăcelor și sodalilor ro- mâni din Brașov. Informațiuni	—20
Compas românesc, anuar financiar pe 1892. Anul I. Prelângă datele despre instituttele române, anul acesta conține un conspect asupra institutelor de bani maghiare și săsesci din Transilvania în anul 1888, precum și un tractat despre efectele de bursă	—50
— Anul II. Acesta conține legea cambială intrégă și un tractat practie, cu formulare despre modul cum au să se serie polițele	—75

Errata. Anul II. pag. 78. Formularul Nr. 3. la suma de *v. a. fl. 400* are se *lipsescă* parantesa, ér' numele *Irimie Negru* trebuie se fiă închis în parantese.

INSERATE.

„ALBINA“,

institut de credit și de economii în Sibiu

primesce

Depuneri spre fructificare

cu interese de 4 și 4½%.

Sume până la inclusive 500 fl. se plătesc imediat fără anunț. La sume mai mari, decât starea cassei nu permite, trebuie anunțată ridicarea, și anume:

de la 500 fl. până la 1000 fl.	cu 15 zile
„ 1000 „ „ „ 2000 „ „	1 lună
„ 2000 „ „ „ 5000 „ „	2 luni
„ 5000 „ „ „ 10000 „ „	3 „
„ 10000 în sus	6 „

Institutul primesce depuneri de ori-ce mărime și fără anunț cu 4% interese.

Interesele se socotesc începând cu ziua care urmează după depunere până la ziua premergătoare a ridicării.

Cel mai mic timp de depunere este de 15 zile. Se pot ficsa și alte modalități de plătire prin învoeală reciprocă.

Interesele neridicate se adaugă la capital din 6 în 6 luni și anume: la 1 Ianuarie și 1 Iuliu. Darea o plătesce institutul.

Depunerile se pot face și pe poștă trimițându-se adresa exactă a deponentului și se resolvă cu întorcerea poștei; tot asemenea se poate întâmpla anunțarea seu replătirea în scris.

Direcțiunea.

Scrisuri fonciare 5%

„Albina“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

După-ce institutul acesta în sensul statutelor sale nu acórdă pe ipoteci decât cel mult a **treia parte** din prețuire, scrisurile fonciare emise pe baza acestora oferă deci **o siguranță mai mare decât pupilară** și sunt astfel foarte recomandabile pentru plasarea de capitale. Cupónele se răscumpără la jumătate de an la 1 Aprilie și 1 Octomvrie și anume prin cassa institutului, prin Filiala sa din Brașov, Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“ din Viena și prin Pester ungarische Commercial-Bank din Pesta fără de nici o subtragere. Scrisurile fonciare se răscumpără al pari prin sortare în cel mult 30 de ani. Sortarea se întâmplă în fie-care an la 1 Octomvrie. Se vînd după cursul dîlei prin cassa institutului, Filiala sa din Brașov și Pester ungarische Commercial-Bank din Pesta (Dorotheagasse 2).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„ALBINA“,

institut de credit și de economii în Sibiiu

acórdă împrumute ipotecare cu anuități pe 10, 20 și 30 de ani. Anuitatea dela fl. 100.—, pe 10 ani este de fl. 6.58, pe 20 ani fl. 4.26, pe 30 de ani fl. 3.58;

încuviințază credite cambiale prelângă acoperire ipotecară cu 6% interese;

escomptază cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni cu 5%—7% interese netto;

acórdă împrumuturi de amanet pe efecte ungueresci, austriace și române, aur și argint, pe scrisurile sale fonc. proprii precum și pe alte scrisuri cu interese de 5½%;

cumpără și vinde tot felul de monete;

se însărcinază cu cumpărarea și vîndarea de efecte de stat séu hârtii de valóre, precum și cu alte afaceri de bancă și comisiune.

Formulare de cereri se pot primi în limbile țerei în biroul institutului (Baiergasse Nr. 1) séu la cerere se trimit pe poștă.

Direcțiunea.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ în Sibiiu,

fundată în anul 1868

asigură pre lângă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și esplosiune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliti etc.;
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri ficsate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în anul 1869—1891 fl. 905,194.22	în anul 1869—1891 fl. 697,207.41
în anul 1892 „ 48,911.78	în anul 1892 „ 57,791.88
în anul 1893 „ 34,925.85	în anul 1893 „ 53,119.28
în anul 1894 „ 56,333.20	în anul 1894 „ 59,659.—
<u>Suma fl. 1,045,365.05</u>	<u>Suma fl. 867,777.57</u>

1,913.142 fl. 62 cr.

Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

920.257 fl. 36 cr.

— *Prospecte și formulare se dau gratis.* —

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiiu, (strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), seu prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

FRANZ NEUZIL

compactior

Pământul mic Nr. 5 SIBIIU. Pământul mic Nr. 5

recomandă on. public stabilimentul seu de compactorie, provădut cu mașinele și literile cele mai nouă, spre efectuarea elegantă și solidă de ori-ce lucrări din ramul acesta, dela cele mai simple până la cele mai fine legături în piele, catifea și în piele cu tăieturi plastice, prelângă prețurile moderate.

89-1855